

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۱۸

آزمون‌های سراسر کنکور

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۱۱۰	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه
				از	تا		
۱	ریاضیات	۱۵	اجباری	۱	۱۵	۳۵ دقیقه	۴۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۶	۲۵		
		۱۰		۲۶	۳۵		
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	
۳	علوم و فنون ادبی	۱۵	اجباری	۴۶	۶۰	۲۵ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۶۱	۷۰		
		۱۰		۷۱	۸۰		
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	اجباری	۸۱	۹۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰		۹۱	۱۰۰		
		۱۰		۱۰۱	۱۱۰		

* داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند، به تمامی سؤالات زوج درس پاسخ دهند.

DriQ.com

ریاضیات

- ۱- برای بررسی میزان رشد کودکان یک مهدکودک، «اندازه‌گیری قد آن‌ها» در کدام یک از گام‌های چرخه آمار در حل مسائل انجام می‌شود؟
 (۱) گام اول (۲) گام دوم (۳) گام سوم (۴) گام چهارم
- ۲- در یک بررسی آماری «اندازه‌گیری» نمونه با دو واحد «کیلوگرم» و «پوند» انجام شده است. اجرای نادرست کدام گام منجر به این کار شده است؟
 (۱) طرح و برنامه‌ریزی (۲) گردآوری و پاکسازی
 (۳) تحلیل داده‌ها (۴) تفسیر داده‌ها
- ۳- برای داده‌های آماری ۳۳، ۲۷، ۳۱، ۳۹، ۳۵ نمودار زیر رسم شده است. حاصل $5x - 3y$ کدام است؟
 (۱) ۵۱ (۲) ۵۲ (۳) ۵۳ (۴) ۵۴
-
- ۴- بعد از بررسی داده‌ها، پنج داده که با معیارهای اولیه بررسی هماهنگ نبوده‌اند را حذف کرده‌ایم. این عمل مربوط به کدام گام از گام‌های چرخه آمار است؟
 (۱) گام دوم (۲) گام سوم (۳) گام چهارم (۴) گام پنجم
- ۵- اعداد زیر، سن شرکت‌کنندگان در یک همایش علمی است. حاصل نسبت دامنه کل به دامنه میان‌چارکی کدام است؟
 ۲۹، ۳۵، ۳۷، ۲۷، ۳۰، ۳۵، ۳۴، ۲۵، ۳۳، ۳۹، ۳۶، ۳۳
- (۱) $\frac{14}{9}$ (۲) $\frac{12}{5}$ (۳) $\frac{13}{6}$ (۴) $\frac{7}{3}$
- ۶- سکه‌ای را ۴ بار پرتاب می‌کنیم. با کدام احتمال حداقل یک بار «رو» ظاهر می‌شود؟
 (۱) 0.8375 (۲) 0.8725 (۳) 0.9375 (۴) 0.9725
- ۷- تاسی را سه بار پرتاب می‌کنیم. احتمال آن‌که بار سوم زوج بیاید، کدام است؟
 (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{3}{8}$
- ۸- درون کیسه‌ای ۵ مهره سفید، ۳ مهره سیاه و ۴ مهره قرمز وجود دارد. ۳ مهره به تصادف خارج می‌کنیم. با کدام احتمال، رنگ هیچ دوتای آن‌ها یکسان نیست؟
 (۱) $\frac{2}{11}$ (۲) $\frac{3}{11}$ (۳) $\frac{7}{22}$ (۴) $\frac{9}{22}$
- ۹- از بین ۴ وکیل، ۳ حسابدار و ۳ روان‌شناس می‌خواهیم یک انجمن ۳ نفره تشکیل دهیم. با کدام احتمال فقط ۲ نفر آن‌ها روان‌شناس هستند؟
 (۱) $\frac{7}{40}$ (۲) $\frac{9}{40}$ (۳) $\frac{11}{80}$ (۴) $\frac{17}{80}$

محل انجام محاسبات

۱۰- درون جعبه‌ای ۱۵ لامپ وجود دارد که ۴ تای آن‌ها معیوب و بقیه سالم هستند. اگر ۳ لامپ به تصادف خارج کنیم، با کدام احتمال تعداد لامپ‌های سالم بیشتر است؟

$$\frac{11}{13} \text{ (۴)} \quad \frac{9}{13} \text{ (۳)} \quad \frac{9}{11} \text{ (۲)} \quad \frac{7}{11} \text{ (۱)}$$

۱۱- صفحه دایره‌ای شکل عقربه‌داری را که به ۹ ناحیه مساوی با شماره‌های ۱ تا ۹ تقسیم شده است، دو بار می‌چرخانیم. با کدام احتمال هر دو بار روی اعداد اول می‌ایستند؟

$$\frac{23}{81} \text{ (۴)} \quad \frac{16}{81} \text{ (۳)} \quad \frac{5}{9} \text{ (۲)} \quad \frac{4}{9} \text{ (۱)}$$

۱۲- در یک عدد چهاررقمی، با کدام احتمال، حداقل دو رقم یکسان هستند؟

$$0/518 \text{ (۴)} \quad 0/504 \text{ (۳)} \quad 0/496 \text{ (۲)} \quad 0/482 \text{ (۱)}$$

۱۳- در بررسی ۳۲۰ خانواده سه فرزندی، انتظار دارید در چند خانواده حداقل ۲ دختر وجود داشته باشد؟

$$240 \text{ (۴)} \quad 160 \text{ (۳)} \quad 120 \text{ (۲)} \quad 80 \text{ (۱)}$$

۱۴- حروف کلمه «SALEMIN» را به تصادف کنار هم قرار می‌دهیم. با کدام احتمال بین دو حرف «S» و «E» فقط دو حرف قرار می‌گیرند؟

$$\frac{5}{21} \text{ (۴)} \quad \frac{4}{21} \text{ (۳)} \quad \frac{1}{7} \text{ (۲)} \quad \frac{1}{3} \text{ (۱)}$$

۱۵- هر یک از ارقام ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶ را روی کارت‌های جداگانه نوشته و درون کیسه‌ای قرار داده‌ایم. ابتدا یک کارت خارج کرده و پس از نوشتن رقم روی کارت، کارت دیگری از کیسه خارج می‌کنیم و رقم آن را در سمت راست رقم قبلی می‌نویسیم و مجدداً کارت دیگری برداشته و رقم آن را در سمت راست رقم قبلی می‌نویسیم. با کدام احتمال عدد سه رقمی حاصل، مضرب ۵ است؟

$$\frac{1}{6} \text{ (۴)} \quad \frac{1}{5} \text{ (۳)} \quad \frac{1}{4} \text{ (۲)} \quad \frac{1}{3} \text{ (۱)}$$

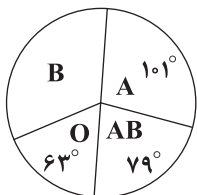
توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره‌ی ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره‌ی ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره‌ی ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره‌ی ۲۶ تا ۳۵)، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۶ تا ۲۵)

۱۶- نمودار دایره‌ای زیر مربوط به گروه‌های مختلف خونی در یک جامعه آماری است. اگر تعداد افراد با گروه خونی O برابر 1050° باشد، تعداد افراد با گروه خونی B کدام است؟

$$1800 \text{ (۱)}$$

$$1850 \text{ (۲)}$$

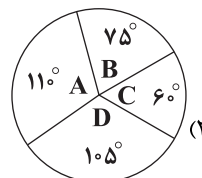
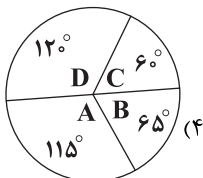
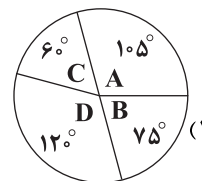
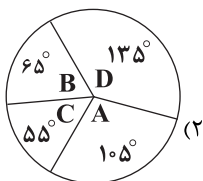
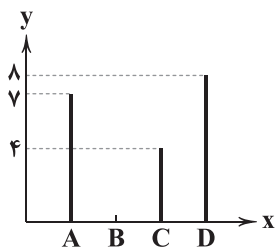
$$1900 \text{ (۳)}$$

$$1950 \text{ (۴)}$$

محل انجام محاسبات

۱۷- نمودار میله‌ای زیر برای ۲۴ داده آماری رسم شده است. نمودار دایره‌ای مربوط به آن کدام است؟ (طول میله B نامشخص است).

۱۸- اعداد زوج بین ۹ و ۳۱ را روی نمودار جعبه‌ای نمایش داده‌ایم. مجموع داده‌ها در سمت چپ داخل جعبه کدام است؟

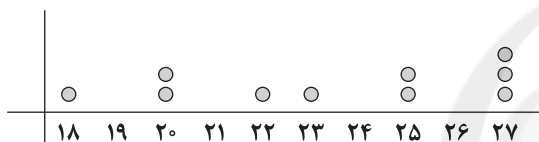
۳۲ (۲)

۳۰ (۱)

۳۶ (۴)

۳۴ (۳)

۱۹- براساس نمودار نقطه‌ای زیر، تفاضل مد و میانگین کدام است؟

۲/۴ (۱)

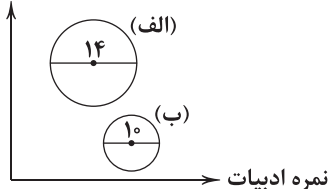
۲/۶ (۲)

۳/۴ (۳)

۳/۶ (۴)

۲۰- نمودار حبابی زیر مربوط به دو دانش‌آموز «الف» و «ب» است. اگر متغیر سوم مربوط به نمره درس ریاضی باشد، نمره درس ریاضی دانش‌آموز

نمره تاریخ

«الف» چند برابر دانش‌آموز «ب» است؟

۱/۴۴ (۱)

۱/۶۹ (۲)

۱/۹۶ (۳)

۲/۲۵ (۴)

۲۱- در یک نمودار راداری زاویه بین شعاع‌ها برابر ۱۵° است. اگر ۴ متغیر را حذف کنیم، زاویه بین شعاع‌های جدید چند درجه افزایش می‌یابد؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۸ (۴)

۶ (۳)

۲۲- در رسم نمودار جعبه‌ای ۲۷ داده آماری، میانگین داده‌های سبیل‌ها به ترتیب ۱۴ و ۱۹ است. اگر میانگین تمام داده‌ها ۱۶ باشد، میانگین

داده‌های داخل و روی جعبه کدام است؟

۱۵/۴ (۲)

۱۵/۲ (۱)

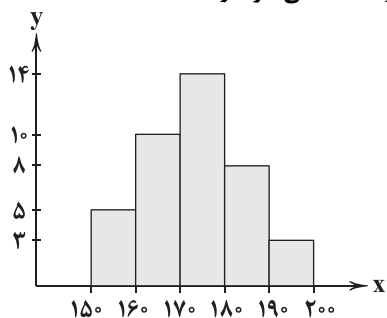
۱۵/۸ (۴)

۱۵/۶ (۳)

محل انجام محاسبات

۲۳- نمودار زیر مربوط به اندازه قد یک جامعه آماری بررسی شده است. چند درصد افراد قدی کم تر از ۱۷۰ سانتی متر دارند؟

(۱) ۳۶/۵

(۲) ۳۷/۵

(۳) ۳۸/۵

(۴) ۳۹/۵

۲۴- برای گزارش درصد بهتر است از کدام نمودار استفاده کرد؟

(۱) میله‌ای

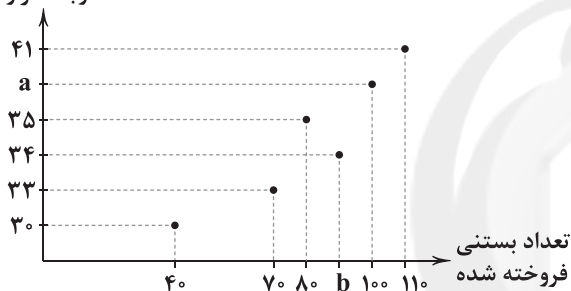
(۲) دایره

(۳) جعبه‌ای

(۴) نقطه‌ای

۲۵- نمودار پراکنش نگاهت زیر مربوط به فروش بستنی در یک مغازه است. اگر میانگین دما ۳۸ درجه و میانگین فروش بستنی ۷۵ واحد باشد،

درجه حرارت

دوتایی (a, b) کدام است؟

(۱) (۳۸, ۵۰)

(۲) (۳۸, ۴۹)

(۳) (۳۷, ۵۰)

(۴) (۳۷, ۴۹)

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۳۵)

۲۶- حقوق دریافتی کارکنان یک شرکت در جدول زیر آمده است. خط فقر به روش میانه کدام است؟

بخش	سایت	مدیریت فروش	پشتیبانی	تبلیغات	حسابداری	خدمات
تعداد افراد	۱	۳	۵	۲	۳	۳
میزان حقوق (میلیون تومان)	۹/۵	۱۱/۵	۸	۱۰	۱۲	۵

(۲) ۴/۵

(۱) ۴/۷۵

(۴) ۵/۵

(۳) ۵/۷۵

۲۷- درآمد افراد یک جامعه به ترتیب صعودی به صورت ۱۲, ۹, ۹, a, ۷, ۶, ۶, ۶, ۶ میلیون در ماه است. اگر محاسبه خط فقر به هر دو روش

ممکن با هم برابر باشند، a کدام است؟

(۴) ۹/۵

(۳) ۹

(۲) ۸/۵

(۱) ۸

۲۸- اگر تورم قیمت تریه‌بار طی سال‌ها ۹۶ تا ۱۴۰۰ برابر ۶۰ درصد و شاخص بهای تریه‌بار در سال ۹۶ برابر ۳۸ باشد، این شاخص در سال ۱۴۰۰ کدام است؟

(۴) ۶۰/۸

(۳) ۶۰/۲

(۲) ۵۸/۸

(۱) ۵۸/۲

محل انجام محاسبات

۲۹- شاخص بهای دو کالا در سال ۹۸ به ترتیب ۱۲۰ و ۱۴۰ بوده است. اگر شاخص آن‌ها در سال ۱۴۰۱ به ترتیب ۱۸۰ و ۱۷۵ بوده باشد، میانگین تورم این دو کالا چند درصد است؟

- ۳۶ (۱) ۳۷/۵ (۲) ۳۸ (۳) ۳۸/۵ (۴)

۳۰- در یک شهر ۳۰ هزار نفر از جمعیت فعال آن شاغل هستند. اگر جمعیت فعال این شهر ۳۶ هزار نفر باشد، چه تعداد شغل ایجاد شود تا نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد؟

- ۴۲۰۰ (۱) ۴۳۰۰ (۲) ۴۴۰۰ (۳) ۴۵۰۰ (۴)

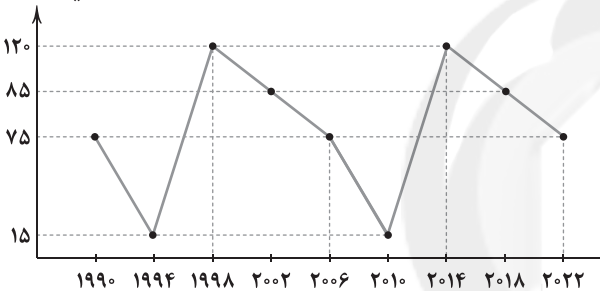
۳۱- اگر نماتوپ فردی که ۵۱ سال سن دارد، ۲۷ و اندازه قد وی ۱۸۰ سانتی‌متر باشد و وزن نرمال برای وی ۷۸ کیلوگرم باشد، این فرد تقریباً چند کیلوگرم اضافه وزن دارد؟

- ۷/۵ (۱) ۸/۵ (۲) ۹/۵ (۳) ۱۰/۵ (۴)

۳۲- برای کتابی لاتین با متوسط طول جمله‌های ۱۲ کلمه‌ای و ۱۰ درصد کلمات دشوار، شاخص پایه آموزش برابر و این کتاب برای دانش‌آموزانی مناسب است که پایه را به پایان رسانده‌اند.

- ۷-۸ (۱) ۸-۸ (۲) ۹-۹ (۳) ۹-۱۰ (۴)

قیمت (دلار)

۳۳- قیمت یک کالا در بورس جهانی در طی سال‌های متمادی در نمودار متناوب مقابل آورده شده است. اختلاف قیمت این کالا در سال‌های ۱۹۶۶ و ۲۰۲۴ کدام است؟

- ۱۰ (۱)
۳۵ (۲)
۵۰ (۳)
۱۰۵ (۴)

۳۴- میزان بارندگی در یک شهر برحسب میلی‌متر طبق جدول زیر است. تخمین میزان بارش در ماه دی کدام است؟

	بهمن	آذر	مهر	مرداد	خرداد	فروردین
میزان بارش	۳۸	۴۲	۳۶	۵	۱۲	۳۳

- ۳۱/۵ (۱) ۳۹ (۲) ۳۹/۵ (۳) ۴۰ (۴)

۳۵- میزان فروش شرکت طی پنج سال اولیه تأسیس به صورت زیر است. اگر میزان واقعی فروش در سال هفتم برابر ۹۲ میلیارد ریال باشد، خطای برون‌یابی کدام است؟

سال	پنجم	چهارم	سوم	دوم	اول
میزان فروش (میلیارد ریال)	۷۱	۵۸	۴۴	۳۰	۲۲

- ۳ (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴)

۳۶- کدام گزینه، جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

تعریف	نوع بیکاری
(الف)	اصطکاکی
بیکاری‌ای که در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.	(ب)
(ج)	ساختاری

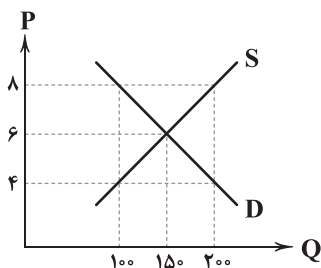
(۱) الف: اشخاصی که از شغل خود اخراج شده‌اند و بیکار هستند. ب: فصلی
ج: بیکاری ناشی از عدم تطابق توانایی‌های نیروی کار و نیازهای شغل‌های
موجود

(۲) الف: افرادی که شغل قبلی خود را به امید یافتن شغل بهتر رها
کرده‌اند. ب: دوره‌ای ج: بیکاری ناشی از عدم تطابق توانایی‌های نیروی کار و نیازهای شغل‌های موجود

(۳) الف: افرادی که شغل قبلی خود را به امید یافتن شغل بهتر رها کرده‌اند. ب: دوره‌ای ج: بیکاری‌ای که ناشی از مشکل ساختاری و بیمار بودن
اقتصاد آن کشور است.

(۴) الف: اشخاصی که از شغل خود اخراج شده‌اند و بیکار هستند. ب: فصلی ج: بیکاری‌ای که ناشی از مشکل ساختاری و بیمار بودن اقتصاد آن
کشور است.

۳۷- با توجه به نمودار بازار نیروی کار زیر، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

(الف) بازار در چه قیمتی به تعادل می‌رسد؟

(ب) کدام منحنی، مربوط به کارگرانی است که کار خود را در اختیار کارفرمایان قرار می‌دهند؟

(ج) مطلوب‌ترین قیمت برای کارفرما کدام است؟

(*) دستمزدها به میلیون تومان است.

(۲) الف: ۸ ب: D ج: ۴

(۱) الف: ۸ ب: D ج: ۶

(۴) الف: ۶ ب: S ج: ۶

(۳) الف: ۶ ب: S ج: ۴

۳۸- کدام گزینه، از پیامدهای بیکاری و رکود به شمار نمی‌رود؟

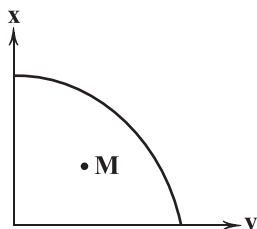
(۱) خانوارها هنگام مواجهه با مشکلات غیرمترقبه مثل خرابی لوازم خانگی یا بیماری به مشکل برمی‌خورند، چرا که درآمدی ندارند و باید یا از
پس‌انداز خود خرج کنند یا از دیگران کمک بگیرند.

(۲) دولت‌ها هنگام بیکاری مجبور به افزایش بودجه خود می‌شوند تا به بیکاران کمک کنند، این در حالی است که بخشی از درآمد دولت‌ها به علت
کاهش مالیات‌های دریافتی از بین رفته است.

(۳) در جامعه‌ای که بیکاری وجود دارد، برخی از افراد آن جامعه برای گذران زندگی، به بزهکاری (جرم و جنایت) روی می‌آورند و اگر هم این کار را
نکنند احتمالاً با مشکلات و اختلافات خانوادگی مواجه خواهند شد.

(۴) دولت‌ها برای مقابله با بیکاری و رکود مجبور هستند تا با قاچاق، واردات بی‌رویه و ... مقابله کنند. هم‌چنین باید راه‌های تولید را برای تولیدکنندگان
باز کنند و در این راه به آن‌ها از طریق کاهش بروکراسی اداری کمک کنند.

۳۹- در رابطه با منحنی مرز امکانات تولید زیر، کدام گزینه به درستی بیانگر واقعیت است؟

(۱) در این کشور مشکل تورم باعث شده است تا مردم بودجه کم‌تری صرف خرید کالا کنند و میزان مصرف
آن‌ها در نقطه M واقع شود.

(۲) این کشور منابع کمی دارد، برای همین باید در حجم منابع در دسترسش افزایش ایجاد کند تا بتواند به
منحنی برسد و روی آن حرکت کند.

(۳) این کشور در شرایط رکودی واقع شده است و نیاز دارد تا از همه منابع خود نهایت استفاده را بکند تا بتواند به روی منحنی برسد و
روی آن حرکت کند.

(۴) اقتصاد این کشور در وضعیت ناکارایی قرار دارد و لازم است تا منابع خود را افزایش دهد تا بتواند به نقاط روی منحنی دسترسی پیدا کند و روی
آن حرکت کند.

۴۰- کدام عبارتها در ارتباط با بیکاری و رکود صحیح هستند؟

- (الف) همه کارهایی که افراد از صبح و بعد از بیدار شدن از خواب تا انتهای شب انجام می‌دهند، به نوعی شغل به حساب می‌آید.
 (ب) در گذشته شغل‌هایی وجود داشته‌اند که به علت صنعتی شدن، امروز دیگر در جامعه دیده نمی‌شوند.
 (ج) عامل هماهنگی در بازار نیروی کار، دستمزدی است که به نیروی کار پرداخت می‌شود و حکم قیمت را در بازار کالا دارد.
 (د) دولت‌ها شخصاً بخشی از جامعه هستند که وظیفه‌ی مقابله با فقر را دارند و از باقی بازبگرن انتظاری نیست.
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۴۱- کدام گزینه، پاسخ درست و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) همه کسانی که شغل ندارند، بیکار

(ب) کدام‌یک از علل بیکاری، به شمار نمی‌رود؟

(ج) کدام‌یک در ارتباط با فقر، صحیح است؟

(۱) الف: نیستند. ب: صادرات بی‌رویه ج: در هر چهار ثانیه، یک کودک جان خود را بر اثر فقر از دست می‌دهد.

(۲) الف: هستند. ب: ضعف ساختار اقتصادی ج: تنها کشورهای فقیر با فقر دست و پنجه نرم می‌کنند.

(۳) الف: هستند. ب: صادرات بی‌رویه ج: در هر چهار ثانیه، یک کودک جان خود را بر اثر فقر از دست می‌دهد.

(۴) الف: نیستند. ب: ضعف ساختار اقتصادی ج: تنها کشورهای فقیر با فقر دست و پنجه نرم می‌کنند.

۴۲- اطلاعات جدول زیر، مربوط به شهر اصفهان در سال ۱۳۹۸ است. نرخ بیکاری در این شهر حدوداً چقدر است؟

جمعیت کل	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل منطقه
۲,۴۵۰,۰۰۰	۷۶۰,۰۰۰	۳۴۰,۰۰۰	۹۵۰,۰۰۰

(۱) ۲۲٪ (۲) ۳۵٪ (۳) ۳۳٪ (۴) ۳۰٪

۴۳- کدام گزینه، در ارتباط با فقر نسبی نادرست است؟

(۱) افرادی که زیر ۱/۹ دلار (دلار PPP) در روز درآمد دارند، طبق معیار بانک جهانی فقیر به حساب می‌آیند.

(۲) معیار رفاه در کشورهای اروپایی با کشورهای آفریقایی به علت وضعیت آن‌ها متفاوت است.

(۳) تعریف رفاه در شهرها و روستاها با یکدیگر متفاوت است و رفاه نزد آن‌ها معنای متفاوت دارد.

(۴) ممکن است فردی در سالی فقیر به نظر برسد، در صورتی که با همان درآمد، آن فرد در سال‌های قبل فقیر نبوده است.

۴۴- کدام گزینه، پاسخ درست و کاملی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) دولت‌ها موظف هستند از طریق با فقر مبارزه کنند.

(ب) چرا میزان بیکاری با آن‌چه احساس می‌کنیم، متفاوت است؟

(۱) الف: حمایت از شرکت‌های تولیدی ب: همه افرادی که در زمینه غیرتخصصی فعالیت می‌کنند، شاغل محسوب می‌شوند.

(۲) الف: حمایت از شرکت‌های تولیدی ب: هر فردی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده، بیکار به حساب می‌آید.

(۳) الف: اجازه واردات دادن ب: هر فردی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده، بیکار به حساب می‌آید.

(۴) الف: اجازه واردات دادن ب: همه افرادی که در زمینه غیرتخصصی فعالیت می‌کنند، شاغل محسوب می‌شوند.

۴۵- کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتها زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) با کاهش رکود، تولید کم می‌شود و کارگران کم‌تری هم مورد نیاز است و سرمایه کم‌تری هم به کار گرفته می‌شود.

(ب) هنگامی که یک اقتصاد منابع بیکار دارد، نیازی به جابه‌جایی منابع برای افزایش تولید یک کالا ندارد.

(ج) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال در کشور ما، ایران، نرخ اشتغال می‌باشد.

(د) برخی برای سنجش میزان فقر از معیارهایی مثل تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه برای دسته‌بندی کشورها استفاده می‌کنند.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص

(۳) غ - ص - ص - غ (۴) غ - ص - غ - ص

علوم و فنون ادبی

۴۶- در همه گزینیه‌ها به ویژگی‌های ادبی «نثر دوره بیداری» اشاره شده است؛ به جز

- (۱) صنایع ادبی از نثر جدا می‌شود و نثر در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می‌گردد.
- (۲) اکثر نویسندگان، داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند و سبک نویسندگی آنان مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید نداشت.
- (۳) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.
- (۴) در اغلب داستان‌ها ضعف تکنیکی «حضور راوی سوم‌شخص» در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده وجود دارد.

۴۷- کاربرد واژه «قانون» در کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) چون که ننهادید بر قانون و بر خویش احترام
- (۲) کارم از تشویش عقل آمد به جان، ساقی کجاست؟
- (۳) هر سر که به احترام قانون، خم شد
- (۴) و آن که شد تسلیم عدل و پیش قانون سر نهاد

۴۸- کدام عبارت درباره «نثر دوره مشروطه» نادرست است؟

- (۱) واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا در نثر این دوره کم‌تر می‌شود و بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی و فرانسوی به نثر فارسی وارد می‌شود.
- (۲) در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی، مقابله با حقوق مدنی زنان از جمله موضوعات مورد توجه نویسندگان بود.
- (۳) دشمنی با استعمار و استبداد نیز یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت.
- (۴) از شاخه‌های ارزنده‌ای که در نثر عصر بیداری چشم‌نواز است، طنز سیاسی - اجتماعی است.

۴۹- مضمون به کار رفته در ابیات زیر در اشعار همه شاعران ذکر شده، چشمگیر و پرکاربرد است؛ به جز

«گر هوای سخن بود به سرت	از وطن بعد از این سخن گو باز
هوس عشق بازی ار داری	با وطن هم قمار عشق بباز
از وطن نیست دلبری بهتر	به وطن دل بسته ز روی نیاز
شاهد شوخ دل فریب وطن	با رقیب خطر شده دم‌ساز»

- (۱) قائم‌مقام فراهانی
- (۲) ملک‌الشعرا بهار
- (۳) علامه دهخدا
- (۴) ادیب‌الممالک فراهانی

۵۰- «ملک‌الشعرا بهار» در شیوه سرایش خود، به چه قالب شعری، اقبال بیشتری داشت؟

- (۱) تصنیف
- (۲) چهارپاره
- (۳) مثنوی
- (۴) مستزاد

۵۱- در همه گزینیه‌ها به ویژگی‌های زبانی شعر «دوره بیداری» اشاره شده است؛ به جز

- (۱) شاعرانی که بیشتر به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند، شعر را وسیله‌ای برای بیان مقاصد خود می‌دانستند و به آرایه‌های بیانی و بدیعی و سنت‌های ادبی، کم‌تر پایبند بودند.
- (۲) توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه‌سازی آنان در این دوره، سبب شده بود که شاعران، شعر را متناسب با زبان و فهم مردم عادی، محاوره‌ای بیان کنند.
- (۳) دایره واژگانی شعر، گسترش یافت و بسیاری از واژه‌های نو و فرنگی از جمله واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد.
- (۴) در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهن مشاهده می‌شود. کاربرد واژه‌هایی مثل بادافره، خلیدن، گلخن و ... از این دست هستند.

۵۲- کدام گزینه با بیت «آن که به پیمان و عهد او شدم از راه / نیست به جز کشتن منش هوس امروز»، هم وزن است؟

- (۱) گرچه تو خفته‌ستی آسیای جهان
(۲) روی چو ماه تو گرچه مایه نور است
(۳) عشق چو خونخواره شود وای از او وای
(۴) از بد این مردمان، وز غم این روزگار

۵۳- وزن همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز

- (۱) به نام عشق که از عشق، رخ نخواهم تافت
(۲) در نشاط و طرب باز کن پیاله بنوش
(۳) ز نادرستی اهل زمان شکسته شدیم
(۴) خلیل وقتم و فارغ ز آفتاب و ز ماهم

۵۴- در کدام بیت، از «اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت‌ها» استفاده شده است؟

- (۱) در سایه استبداد، پژمرده شد آزادی
(۲) ز انتخاب چو کاری نمی‌رود از پیش
(۳) این اسیری تا به کی ای ملت بی‌دست و پای؟
(۴) می‌برد از دست‌رنجش گنج اگر سرمایه‌دار

۵۵- در کدام گزینه، اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» به کار رفته است؟

- (۱) رم نمودن‌های آهویی مرا دیوانه کرد
(۲) قناعت کن اگر در آرزوی گنج قارونی
(۳) دیوانگی‌ست، قصه تقدیر و بخت نیست
(۴) آن سفله‌ای که مفتی و قاضی است نام او

۵۶- شاعر در همه بیت‌ها، از هر دو نوع «اختیار زبانی» استفاده کرده است؛ به جز

- (۱) خونریزی ضحاک در این ملک، فزون گشت
(۲) به چشم بی‌تو گلشن خارزار است
(۳) بود اگر جامعه بیدار در این دار خراب
(۴) پیرو اشراف داد نوع‌خواهی می‌زند

۵۷- شاعر در ابیات زیر، چند بار از اختیار «حذف همزه» استفاده کرده است؟

- «فوری از نای وزیر آید نوای «بس کنید»
آخر ای مظلوم از مظلوم چون خود یاد کن
آه مظلومان چو آتش در میان پنبه است
بگذرند از کبریایی گر خداوندان آز

۵۸- در ابیات زیر، چند بار از «اختیارات زبانی» استفاده شده است؟

«پافشاری پی حق خود اگر ملت داشت	مال او غارت یک دسته عیاش نبود
معنی دولت قانونی اگر این باشد	نامی از دولت و قانون به جهان کاش نبود
ما طرفداری خورشید حقیقت کردیم	آن زمانی که هما، سخره خفّاش نبود»
۱۰ (۱)	۸ (۳)
۹ (۲)	۷ (۴)

۵۹- در کدام گزینه هر دو نوع تغییر کمّیت مصوّت «بلند به کوتاه» و «کوتاه به بلند» وجود دارد؟

(۱) ای دوست ببین بی‌سر و سامانی ایران	بسدبختی ای‌یران و پریشانی ای‌یران
(۲) از وضع کنونی و ز بسدبختی ملت	زین فقر و پریشانی و ویرانی ای‌یران
(۳) گردیده جهان تیره و گشته است دلم تنگ	گویی که شدم حیسی و زندانی ای‌یران
(۴) بگرفته دلم سخت ز اوضاع کنونی	بیچارگی و محنت و حیرانی ای‌یران

۶۰- در کدام گزینه، هیچ «اختیار زبانی» به کار نرفته است؟

(۱) آشیان من بیچاره اگر سوخت چه باک	فکر ویران شدن خانه صیاد کنید
(۲) جور و بیداد کند عمر جوانان، کوتاه	ای بزرگان وطن! بهر خدا داد کنید
(۳) گر شد از جور شما خانه موری ویران	خانه خویش محال است که آباد کنید
(۴) کنج ویرانه زندان شد اگر سهم بهار	شکر آزادی و آن گنج خداداد کنید

داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سؤالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- کدام اثر، دربردارنده ویژگی‌های سبکی زیر نیست؟

(۱) چهارمقاله	(۲) تاریخ بلعمی	(۳) مقامات حمیدی	(۴) کلیله و دمنه
---------------	-----------------	------------------	------------------

۶۲- کدام گزینه درباره ویژگی‌های ابیات زیر نادرست است؟

«جهان‌چه بدمهر و بدخو جهانی	چو آشفته بازار بازارگانی
به درد کسان صابری اندر و تو	به بدنامی خویش هم‌داستانی
به هر کار کردم تو را آزمایش	سراسر فریبی، سراسر زیانی
و گر آزمایشت صد بار دیگر	همانی همانی همانی همانی»

(۱) قافیه‌ها براساس قاعده (۲) و تبصره شماره (۱) ساخته شده‌اند و حرف «ن» روی است.

(۲) ویژگی‌های زبانی خراسانی مانند کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم در ابیات وجود دارد.

(۳) بیت بر وزن «فعولن فعولن فعولن فعل» سروده شده و کاربرد واژه‌آرایی در ابیات آشکار است.

(۴) مضمون این شعر بیشتر جنبه تعلیمی دارد و با بیت «ز هر گردش فلک بر خاک ریزد رنگ طوفانی / بنای عمر با این سیل‌ها محکم کجا ماند؟» متناسب است.

۶۳- کدام رباعی از نظر مضمونی، به سبک شعر «سده‌های پنجم و ششم» نزدیک‌تر است؟

- (۱) آن بت که دلم به زلف چون شست گرفت
بس دل که کنون به قهر در پای آورد
- (۲) آن روز که کار وصل را ساز آید
از شه چو صفیر ارجعی روح شنید
- (۳) چندان که مرا دلبر من رنجاند
یک دم زدن از پای فرو نشیند
- (۴) زلف تو به فتنه باز بیرون آمد
آرام دهش دو روز در زیر کلاه

۶۴- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) دامن گل نبرد هر که ز خار اندیشد
ز حال بی‌خبرانت خبر نمی‌باشد
- (۲) هر که او را قدمی هست ز سر نندیشد
(۳) با درد دردنوشان درمان چه کار دارد؟

۶۵- قافیۀ همه‌گزینه‌ها با الگوی «مصوّت + صامت + صامت + حرف الحاقی» مطابقت دارد؛ به جز

- (۱) چند خورشید کرم افروخته
(۲) جمله معشوق است و عاشق پرده‌ای
- (۳) از کوه در آمدی چو سیلی
(۴) کز پس این پیشوا برخاستی

۶۶- کدام بیت، قافیۀ «درونی» ندارد؟

- (۱) گه جانب خوابش کشی، گه سوی اسبابش کشی
(۲) بر خواجه روی زمین بگشاد از گردون، کمین
- (۳) امشب غنیمت دارم باشم غلام و چاکرت
(۴) ای عقل کلّ ذوفنون، تعلیم فرما یک فسون

۶۷- قافیۀ در کدام گزینه معیوب است؟

- (۱) پراگنده بر کوه و دشتش بره
(۲) که گر آفتاب است یک ذره نیست
- (۳) تن قفس‌شکل است تن شد خار جان
(۴) جهان به دست تو دادند، تا ثواب کنی

۶۸- در کدام گزینه، آرایه‌های «جناس ناقص افزایی، جناس ناقص اختلافی و اشتقاقی» به کار رفته است؟

- (۱) خرسند شکاری که نشینی به کمینش
(۲) چنان‌که نصرت دین می‌کنی ز رایت و رای
- (۳) بگویش این خیال از سر به در کن
(۴) نباشد عاشق و معشوق بی عشق

۶۹- کدام گزینه با بیت «چنین داد پاسخ فریدون که تخت / نماند به کس جاودانه نه بخت»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) سر نمی‌پیچند از تیغ اجل، دیوانه‌ها
(۲) پنجه مشکل‌گشایان را نمی‌پیچد اجل
(۳) بغل‌گشایی جان بود پیش تیغ اجل
(۴) آماده‌گداختن خود چو شمع شو
- گوش بر آواز سیلابند این ویرانه‌ها
خشکی دست از گشایش نیست مانع، شانه را
گشایشی که مرا رو نمود از این مردم
از زر سپهر سرفله، گر افسر کند تو را

۷۰- مفهوم کدام گزینه با بیت «گر تیغ برکشد که محبان همی‌زنم / اول کسی که لاف محبت زند، منم» متناسب است؟

- (۱) در زندگی از بس که به تلخی گذرانیدیم
(۲) نفس به باد فنا مشقت خاک من می‌داد
(۳) مشکل است از درد و داغ عشق، دل برداشتن
(۴) نیست پروای فنای خود، دل وارسته را
- از زهر فنا تلخ نگردد دهن ما
نمی‌رسید به فریاد اگر خموشی‌ها
ورنه می‌دادم به سیلاب فنا این خانه را
تیغ، خضر راه باشد دست از جان شسته را

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سوالات ۷۱ تا ۸۰)

۷۱- در همه گزینه‌ها واژه‌هایی به کار رفته که، پیش از دوره هندی، کم‌تر در اشعار به کار می‌رفت، به جز

- (۱) برنمی‌خیزیم از جای خود و آواره‌ایم
(۲) آتش افتد در بنای فقر و من از سوز دل
(۳) دندان من چو بخیه به دندان نشسته است
(۴) پادشاهان با نزاکت بار عالم می‌برند
- دامن صحرای مجنون تو، طرف دامن است
گر هوس را آبیار گلشن قالی کنم
موری ز قید سلسله غم، خلاص نیست
بار بر عالم گذار و فقر بر شاهی گزین

۷۲- در بیت «هر چند که باریک شود لفظ چو معنی / در خلوت اندیشه من، موی دماغ است»، کدام ویژگی دوره هندی برجسته است؟

- (۱) حملات تیموریان و ازبکان، سبب رواج لغات ترکی و ضعف زبان فارسی گردید.
(۲) شاعران معمولاً مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان را به شیوه خود بازگو می‌کردند
(۳) کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها و ورود واژه‌های عامیانه در شعر این دوره کاملاً مشهود است.
(۴) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در این دوره به حوزه شعر و ادب وارد شد.

۷۳- موارد ذکرشده در همه گزینه‌ها، بیانگر ویژگی‌های زبانی «نثر دوره هندی» است؛ به جز

- (۱) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدّد، جمع بستن واژه‌های فارسی و ترکی و مغولی با «ات»
(۲) فراوانی لغات ترکی و مغولی، مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی
(۳) آوردن تتابع اضافات در مقام تعارف و تمجید از بزرگان یا به سبب قرینه‌پردازی و موازنه، در آمیختگی نظم و نثر
(۴) آوردن جملات طولانی، پرهیز از کاربرد وجه وصفی

۷۴- همه گزینه‌ها با توجه به نوع آرایه‌های به کار رفته متناسب با سبک هندی‌اند؛ به جز

- (۱) ز جوی شیر کردم تلخ بر خود خواب شیرین را
(۲) اگر گویا و پیدایی یکی خاموش پنهان شو
(۳) تلخی می را خمار باده، شیرین می‌کند
(۴) نه حباب است که در ساغر می جلوه‌گر است
- خجل چون کوه‌کن زین بازی طفلانه خویشم
خوشا خاموش گویا و خوشا پیدای پنهانی
شد گوارا مرگ تلخ از درد و داغ زندگی
عرق آلود ز شرم لب یار است شراب

۷۵- نام پدیدآورندهٔ چند اثر در کمانک روبه‌روی آن، نادرست نوشته شده است؟

«رشحات عین الحیات (حسین واعظ کاشفی) / حبیب‌السییر (خواندمیر) / عباس‌نامه (اسکندر بیگ ترکمان) / تذکرهٔ شاه‌طهماسب
شاه‌طهماسب صفوی) / کشف‌الاسرار (محمد بن منور) / شرفنامه (عطار نیشابوری) / محبوب‌القلوب (حسن بیگ روملو) / جامع عباسی
(قاضی نورالله شوشتری) / عالم‌آرای عباسی (وحید قزوینی) / احسن‌التواریخ (میرزا برخوردار فراهی) / مجالس المؤمنین (شیخ بهایی)»

۶ (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴)

۷۶- در کدام گزینه، ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «کنایه - مجاز - تلمیح - استعاره - تشبیه» درست است؟

- (الف) بیا بیا که ز هجر آمدم به جان ای دوست!
(ب) بندگی را کمر امروز ببندید به جان
(ج) مرد آن بود که خانهٔ دشمن کند خراب
(د) اگر کنند به روی تو نسبتی گل را
(ه) در جان نیشکر نبود آن حلاوتی
- (۱) د - الف - ج - ه - ب (۲) ب - الف - ج - ه - د (۳) ه - ج - ب - د - الف (۴) الف - ج - ه - د - ب

۷۷- در همهٔ بیت‌ها هر دو آرایهٔ «تشبیه» و «استعاره» وجود دارد؛ به جز

- (۱) ز پرده‌گر به در آید نگار پرده‌نشینم
(۲) غزال من تو به افسون فسانه در همه شهر
(۳) تو غنچه بودی و من، عندلیب باغ تو بودم
(۴) خورشیدوشی، ماه‌رخ، زهره‌جبینی
- چو اشک از نظر افتد نگارخانهٔ چینم
ترانهٔ غزل شهریار را مانی
کنون به خواری‌ام ای گلبن شکفته چه رانی؟
یاقوت‌لبی، سنگ‌دلی، تنگ‌دهانی
- ۷۸- در کدام گزینه ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «کنایه - استعاره - مجاز - تشبیه - تلمیح»، کاملاً درست است؟

- (الف) ابر چشمانم اگر قطره چنین خواهد ریخت
(ب) خون شدی ای جان غم فرسوده از رشک و هنوز
(ج) شاخکی تازه برآورد صبا بر لب جوی
(د) به کنج غاری، عزلت‌گزینم از همه خلق
(ه) شب عاشقان بی‌دل چه شبی دراز باشد
- بوالعجب دارم اگر سیل به دریا نرسد
عالمی در حسرت این غمزهٔ خونخوار توست
چشم بر هم نزدی سرو سهی بالا شد
گر آن لطیف جهان، یار غار ما باشد
تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
- (۱) ب - د - ه - ج - الف (۲) ج - ه - ب - د - الف (۳) ب - ج - ه - الف - د (۴) ج - ه - ب - الف - د

۷۹- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) زنده کند هر وطنی ناله کند بی‌دهنی
(۲) باغ و بهار و بخت بین عالم پردرخت بین
(۳) برگذرم ز نه فلک‌گر گذری به کوی من
(۴) گفتمش ای رسول جان ای سبب نزول جان
- فتنهٔ هر مرد و زنی همدم گفتار تو کو
وین همگی درخت‌ها رسته شده ز دانه‌ای
پای نهم بر آسمان گر به سرم امان دهی
ز آنک تو خورده‌ای بده چند عتاب و گفت‌وگو

۸۰- وزن همهٔ گزینه‌ها همسان دولختی است؛ به جز

- (۱) بازآمدی کف می‌زنی تا خانه‌ها ویران کنی
(۲) اگر آتش است یارت تو برو در او همی‌سوز
(۳) عاشق به شب بمردی واللّه که جان نبردی
(۴) از اشک شود ساقی این دیدهٔ من لیکن
- زیرا که در ویرانه‌ها خورشید رخشان می‌رسد
به شب فراق، سوزان تو چو شمع باش تا روز
آلا خیال خوبت شب می‌کند عیادت
بی نرگس مخمورش خمّاره نخواهد شد

جامعه‌شناسی (۳)

۸۱- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- عادت‌زدایی

- هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.

- پاسخ جامعه‌شناسان به سؤال «چگونه قواعد اقتصادی با قواعد زندگی خانوادگی یا قواعد سیاسی هماهنگ می‌شود؟»

- پیامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه بر جامعه

تبيين	(الف)	(ج)	ساختار اجتماعی
(د)	جامعه واقعیتی بیرونی است و با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.	عبور از دانش عملی و عمومی و نزدیک شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی	(ب)

۱) الف - د - ب - ج

۲) د - ج - ب - الف

۳) ج - د - ب - الف

۴) ج - د - الف - ب

۸۲- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «جوامعی که نظم اجتماعی را مبتنی بر نظم تبیینی برقرار می‌کنند» و «نظام اجتماعی» نادرست و درست است؟

۱) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهند، نه تنها با تطبیع و تهدید و اجبار و رغبت موفق عمل می‌کنند، بلکه در جلب همکاری افراد نیز موفق عمل می‌کنند و پیش‌بینی رفتارها را تضمین می‌کنند - برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر، از تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند و همانند موجود زنده تلاش می‌کند نیازهای خود را تأمین کند.

۲) نظم اجتماعی مستقل و بیرون از افراد است، فقط باید خود را با آن تطبیق دهند و سازگار کنند و روابط و مناسبات براساس قرارداد و ترس و اجبار خواهد بود که نفع افراد جامعه را تأمین می‌کنند - همانند خودروبی است که روشن شده و در حال حرکت است و بخش‌های مختلف آن بر یک‌دیگر اثر می‌گذارند و از یک‌دیگر اثر می‌پذیرند.

۳) هر روز بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزار کنترل‌کننده افزوده می‌شود که افراد جامعه را در برابر گزندها و آسیب‌ها محافظت می‌نماید و آن‌ها با میل و رضایت، قواعد و قراردادها را می‌پذیرند و به آن‌ها عمل می‌کنند - یک ساختار اجتماعی پویاست و رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در خود ایجاد می‌کند و به طور مستقل خود را در بلندمدت حفظ می‌نماید.

۴) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس نوعی قرارداد و مقررات نظارتی برقرار می‌کنند، علاوه بر این‌که نفع افراد جامعه را تأمین می‌کنند، پیش‌بینی رفتارها را نیز تضمین می‌کنند - نظام اجتماعی همانند یک ساختار اجتماعی است که در یک جا پارک شده است و می‌تواند برای تداوم خود و تأمین نیازهای خود، ساز و کارهایی را فراهم آورد.

۸۳- به ترتیب هر عبارت، نشانگر کدام مفهوم است؟

- ما اغلب می‌دانیم که باید از راننده تاکسی، پلیس، پزشک، همسایه یا دوست انتظار چه رفتارهایی را داشته باشیم و در مواجهه با آن‌ها چگونه رفتار کنیم.

- امروزه اکثر جوامع صنعتی به آن دچار هستند و این کشورها را با چالش‌هایی روبه‌رو خواهد ساخت.

- روابط علت و معلولی‌ای میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد.

- پزشکی که بیماران خود را در مطب منتظر می‌گذارد و کارمند بانکی که در پرداخت وام، آشنایان و بستگان خود را در اولویت قرار می‌دهد.

۱) قواعد اجتماعی - رشد جمعیت - پوزیتیویسم - بیشتر به چشم می‌آید.

۲) نظم اجتماعی - خاکستری شدن جمعیت - تبیین تجربی - بی‌نظمی

۳) نظم اجتماعی - برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر - تبیین تجربی - پنهان است.

۴) قواعد اجتماعی - خاکستری شدن جمعیت - نگاه از بیرون - عادت شده است.

۸۴- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) طرفداران دیدگاه تبیینی گمان می‌کنند که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند، در حالی که واقعیت این است که همهٔ جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به پیچیده تبدیل می‌شوند.
 ب) نظم اجتماعی یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را انسان‌ها در زندگی روزمره تعیین می‌کنند.
 ج) زندگی اجتماعی فقط با قوانین رسمی سامان نمی‌یابد، بلکه قواعد غیررسمی نیز وجود دارند که ارتباط ما را با یکدیگر امکان‌پذیر می‌سازند.
 د) می‌توان تغییرات یکی از پدیده‌های هم‌تغییر را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد، برخی از این هم‌تغییری‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

۱) ص - غ - غ - غ ۲) غ - غ - ص - ص ۳) ص - ص - غ - ص ۴) غ - ص - ص - غ

۸۵- کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

«به گفتهٔ گیدنز، گردشگران غربی وقتی برای اولین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند، از صدای اذان که روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد، شگفت‌زده می‌شوند. این صدای زیبا و گیرا برای اکثر غربی‌ها نامأنوس اما برای ساکنان محلی جزئی از زندگی روزمره است.»
 ۱) افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند، ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

۲) در زندگی ما انسان‌ها، نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس و آشنا، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۳) جامعه‌شناس تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند و از دانش ابزاری و عمومی عبور کند و به ابعاد موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

۴) جامعه‌شناسان برای شناخت نظم از امور آشنا و مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند، یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره نگاه می‌کنند و در کنار نظم، بی‌نظمی را می‌شناسند.

۸۶- کدام گزینه به ترتیب علت، پیامد، تعریف یا مفهوم عبارتهای زیر است؟

- تقلیل دادن انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

- برخی جوامع در رفع نیازهای خود توانا تر هستند.

- پوزیتیویسم

۱) پیامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه بر انسان - توسعه‌یافته‌تر و پیشرفته‌ترند - در همهٔ دانش‌های علمی، روش مطالعه یکسان است و آن هم روش تجربی است.

۲) انسان صرفاً موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است - پیچیده‌تر و ساده‌ترند - وحدت روش علوم

۳) پیامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه بر انسان - توسعه‌یافته‌تر و الگوی جوامع ساده‌اند - در همهٔ دانش‌های علمی، روش مطالعه یکسان است و آن هم روش تجربی است.

۴) انسان صرفاً موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است - پیشرفته و الگوی دیگر جوامع‌اند - وحدت موضوع علوم

۸۷- کدام گزینه به ترتیب به سؤال‌های زیر، به درستی پاسخ می‌دهد؟

- نتیجهٔ شناخت ما از قوانین طبیعت چگونه است؟

- منظور از تبیین چیست؟

- آغاز شکل‌گیری جامعه‌شناسی چگونه بود؟

- ارتباط میان بیکاری و میزان دانش و مهارت دانش‌آموختگان مدارس، رکود اقتصادی، ناتوانی اقتصاد در ایجاد شغل و واردات بی‌رویه، چه نام دارد؟

۱) طبیعت بیرون و مستقل از ماست، ما آن را پدید نیاورده‌ایم ولی می‌توانیم با تلاش خود قوانین طبیعت را تغییر دهیم - بیان چرایی یک پدیده - سعی کرد هدف علوم طبیعی را همانند هدف جامعه‌شناسی قرار دهد - هم‌تغییری‌های قابل مشاهده

۲) ما فقط می‌توانیم این قوانین را بشناسیم، سپس با استفاده از علوم طبیعی و تا جایی که علوم طبیعی به ما اجازه می‌دهند، آن‌ها را تغییر می‌دهیم - نشان دادن علت ایجاد یا زوال پدیده - سعی کرد دانش‌های ابزاری و تجربی را در زمرهٔ جامعه‌شناسی قرار دهد - هم‌تغییری‌ها

۳) تا جایی که قوانین طبیعت به ما اجازه می‌دهند، می‌توانیم در طبیعت تغییراتی ایجاد نماییم و کنترل کنیم - نشان دادن علت ایجاد یا زوال پدیده - سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود - هم‌تغییری‌ها

۴) تلاش ما برای شناخت قوانین طبیعت، به هیچ وجه این قوانین را تغییر نمی‌دهد - بیان چرایی یک پدیده - سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود - پدیده‌های بیرونی

۸۸- به ترتیب موارد زیر، در کدام گزینه به درستی اشاره شده است؟

- یکی از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی

- اشتراک لمبروزو و کنت

- افتراق جامعه و طبیعت

- آن را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.

(۱) مشاهده - نگاه از بیرون - بود و نبود آن وابسته به انسان است - نظم اجتماعی

(۲) پرسش‌نامه - روش تبیینی - محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌ها است - ساختار اجتماعی

(۳) پرسش‌نامه - نگاه از بیرون - برخی جوامع پیچیده‌ترند، زیرا در رفع نیازهای خود توانمندترند - ساختار اجتماعی

(۴) مصاحبه - تأکید بر ویژگی‌های جسمانی - پیچیده‌ترین پدیده طبیعی است - بی‌نظمی

۸۹- به فرآیند شکل‌گیری نوعی دانش ابزاری و ذخیره شدن آن در دانش عمومی، در کدام گزینه به درستی اشاره شده است؟

(۱) مواجهه افراد با موقعیت اجتماعی بنا به نیازهای عملی خود - کاهش پیچیدگی و عمق موقعیت - ساخت آگاهی و دانش راحت‌تر - عمل

براساس این دانش - با تکرار عمل، نوعی بی‌نظمی به وجود می‌آید - شکل‌گیری دانش علمی و ابزاری

(۲) مواجهه افراد بنا به نیازهای علمی خود در هر موقعیت اجتماعی - تأکید بر پیچیدگی و موقعیت - ساخت دانش پیچیده و علمی - عمل

براساس دانش علمی ساخته شده - تکرار عمل و عادت - ذخیره در دانش عمومی

(۳) مواجهه افراد بنا به نیازهای عملی با هر موقعیت اجتماعی - نزدیک شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی - عبور از دانش عملی و

عمومی - شکل‌گیری نوعی دانش ابزاری - ذخیره در دانش عمومی افراد - تکرار عمل و عادت

(۴) مواجهه افراد با هر موقعیت اجتماعی براساس نیازهای عملی - کاستن از پیچیدگی و عمق آن موقعیت - ساختن آگاهی و دانش ساده و

راحت‌تر - عمل براساس دانش عملی - شکل‌گیری عادت - ذخیره دانش ابزاری در دانش عمومی

۹۰- کدام گزینه، عبارت‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- عده‌ای جامعه را با انسان مقایسه می‌کنند، همان‌طور که انسان بدن و روح دارد، جامعه هم و دارد.

- جامعه‌شناسی تبیینی انسان را جامعه ساخت.

- هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است.

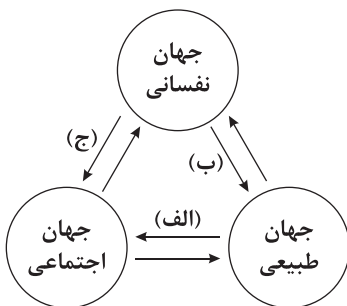
- کشف نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز، نتیجه هنر است.

(۱) بیرونی - درونی - مغلوب - پیش‌بینی و کنترل جامعه - عادت‌زدایی (۲) جسم - جان - مغلوب - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - عادت‌زایی

(۳) بیرونی - درونی - غالب - همانند رویکرد علوم ابزاری - عادت‌زدایی (۴) جسم - جان - غالب - همانند رویکرد دانش‌های ابزاری - آشنایی‌زایی

جامعه‌شناسی (۱)

۹۱- کدام گزینه با نمودار زیر، مرتبط است؟ (به ترتیب)

(۱) وضع قواعد خاص برای مقابله با خشکسالی و زلزله - برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن

قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود.

(۲) زندگی اجتماعی انسان‌ها، طبیعت را تهدید می‌کند - یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد -

قناعت، حیا، بندگی خدا، براساس ارزش‌های معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته‌اند.

(۳) در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است - برخی از بیماری‌های

جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شود - یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد.

(۴) جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود - ترشح بیش از حد غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود - فردگرایی و

دم‌غنیمت‌شماری ویژگی‌های اخلاقی‌ای هستند که با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری دارند.

۹۲- در متن زیر، عبارت‌های مشخص شده با کدام گزینه مرتبط است؟ (به ترتیب)

«زهره نعمتی دارندهٔ مدال طلا در مسابقات جهانی پارالمپیک و نخستین زن ورزشکار ایرانی که موفق شد در کنار ورزشکاران سالم، جواز رقابت در المپیک را نیز کسب کند.»

(۱) جهان نفسانی ← جهان طبیعت - ثابت، فردی، انتسابی - اکتسابی، اجتماعی، ثابت

(۲) برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شود - اجتماعی، انتسابی، ثابت - انتسابی، اجتماعی

(۳) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است - اجتماعی، ثابت، انتسابی - فردی، ثابت، انتسابی

(۴) برای هر کاری که نیت و ارادهٔ آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود - اکتسابی، اجتماعی، متغیر - اجتماعی، انتسابی، ثابت

۹۳- عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- انسان هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت انجام می‌دهد.

- بخش پنهان هویت

- بُعد ثابت هویت

- در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، ولی می‌توانیم با تلاش و کوشش خود آن‌ها را تغییر دهیم.

جهان متجدد	(الف)	(ج)	منزلت اجتماعی
(د)	با همهٔ تغییراتی که فرد سپری کرده است، خود می‌داند همان شخصی است که همهٔ تغییرات را سپری کرده است.	مشاوره گرفتن از روان‌کاو و روان‌شناسان و سؤال از والدین و دوستان	(ب)

(۱) د - ج - الف - ب (۲) ب - د - الف - ج (۳) د - ج - ب - الف (۴) الف - ج - ب - د

۹۴- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) وجود نظریات متفاوت دربارهٔ هویت، نشانهٔ این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

(ب) برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مُد از توجه و تمرکز فرهنگ غرب بر بُعد جسمانی هویت حکایت می‌کند.

(ج) فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند برخی ویژگی‌ها را داشته باشد، مثلاً با عضویت در گروه‌های دانش‌آموزی و همسالان، زرتنگ یا تنبل، صبور یا زودرنج محسوب می‌شویم.

(د) سه بُعد متمایز هویت انسان از یک‌دیگر جدا نیستند و با یک‌دیگر تعامل یا ارتباط دوسویه دارند و بر یک‌دیگر اثر می‌گذارند.

(۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ - ص

(۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - ص - غ

۹۵- به ترتیب پیامد، تعریف یا مفهوم یا معنای، علت هر عبارت کدام است؟

- آن چه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود.

- هر چیز که در جستن آنی آنی

- در جامعهٔ سرمایه‌داری، هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

(۱) تمایز شخص از اشیا و افراد دیگر - بخشی از هویت را می‌شناسیم - هویت هر جهان اجتماعی و افراد آن براساس عقاید آرمان‌ها و هنجارها و نمادهای آن شکل می‌گیرد.

(۲) شکل‌گیری هویت فرد - بُعد ناخودآگاه هویت - هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

(۳) شکل‌گیری هویت فرد - بُعد پنهان هویت - هویت جهان اجتماعی با هر نوع هویت فردی سازگار است.

(۴) شکل‌گیری نوعی احساس مثبت یا منفی - بُعد خودآگاه هویت - هر نوع هویت اجتماعی با هر نوع هویت فردی سازگار است.

۹۶- کدام گزینه به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)

- به ترتیب در «جهان معنوی اسلام» و «جهان متجدد»، جایگاه طبیعت چگونه است؟

- نوع ویژگی‌های هویتی زمان و مکان تولد و دختر و پسر بودن چیست؟

- پیامبران و اولیای الهی درباره کدام ابعاد هویتی انسان‌ها سخن گفته‌اند؟

- ویژگی جریان فکری که از پایان قرن نوزدهم شکل گرفت، چیست؟

- ۱) موجودی زنده، آیت و نشانه خداوند - هر دخل و تصرفی در طبیعت مجاز است - انتسابی، ثابت، فردی - غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشتن - با رویکرد اساطیری شکل گرفت که ویژگی‌های طبیعی و جسمانی و بدن عاملی برای ستایش و تمجید قلمداد می‌شد.
- ۲) انسان در طبیعت، خلیفه خداوند است - نمی‌تواند تصرفاتی مخالف اراده حکیمانه خداوند انجام دهد - اجتماعی، ثابت، انتسابی - فراموشی انسان‌ها از هویت واقعی خود - تمرکز بر بُعد جسمانی که زیبایی و تناسب و پرورش‌یافتگی را تشویق می‌کرد.
- ۳) طبیعت به عنوان موجودی زنده و نشانه خداوند است - هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت انجام می‌دهد - ثابت، اکتسابی، اجتماعی - مباحث گسترده‌ای درباره هویت دارند - با رویکرد اساطیری شکل گرفت و بر ویژگی‌های معنوی و دنیوی تأکید و توجه داشت.
- ۴) انسان در طبیعت خلیفه خداوند است - برای رفع نیاز خود، هر دخل و تصرفی را در طبیعت انجام می‌دهد - انتسابی، ثابت، فردی - ابعاد الهی و فطری هویت انسان - رویگردانی از توجه فرهنگ اساطیری به بدن و ابعاد طبیعی وجود انسان که در گذشته تمجید می‌شد.

۹۷- کدام گزینه در ارتباط با «ویژگی‌های انتسابی هویت» و «ابعاد هویتی» به ترتیب نادرست و درست است؟

- ۱) در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم - نقش و عضویت اجتماعی ما مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی و بخشی از آن به حساب می‌آید، بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن محسوب می‌شود.
- ۲) ما در شکل‌گیری بعضی ویژگی‌های هویتی مانند صفات روانی خود نقش نداریم - با یکدیگر تعامل یا ارتباط دوسویه دارند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند، بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن محسوب می‌شود.
- ۳) برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر نمی‌کند، مانند معرفت و فرهیختگی و براساس آن‌ها فرد می‌داند که همان شخصی است که در طول زندگی خود تغییرات بسیاری طی کرده است - هویت فردی به دو بخش جسمانی و نفسانی تقسیم می‌شود و بعد اجتماعی فرد، نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی است که انتسابی و ثابت است.
- ۴) ویژگی‌هایی هستند که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم ولی می‌توانیم با کوشش خود آن‌ها را تغییر دهیم - این‌که «در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است»، نشان‌دهنده تعامل جهان اجتماعی و جهان نفسانی و جهان طبیعی و جسمانی است.

۹۸- به ترتیب هر عبارت، نشانگر چیست؟

- مقایسه اخلاق پهلوانی و اخلاق قهرمانی

- تأمل درباره ویژگی‌هایی از خود و کمک گرفتن از دیگران

- تبرج، دم‌غنیمت‌شماری و انضباط

- پوشش، اثر انگشت (به ترتیب)

- ۱) تمایز ابعاد اجتماعی هویت و ابعاد فردی - بُعد پنهان هویت - هویت اخلاقی و روانی جهان دنیوی - هویت اکتسابی، هویت اجتماعی و ثابت
- ۲) تناسب هویت جهان اجتماعی با هویت اخلاقی و روانی افراد - بُعد ناخودآگاه هویت - ویژگی‌های اخلاقی روانی جهان متجدد - هویت انتسابی، هویت اجتماعی و ثابت
- ۳) تمایز ابعاد اجتماعی هویت و ابعاد فردی - بُعد خودآگاه هویت - ویژگی‌های اخلاقی جهان دنیوی - هویت فردی، هویت اجتماعی
- ۴) تناسب هویت جهان اجتماعی با ابعاد اخلاقی و روانی افراد - بُعد ناخودآگاه هویت - ویژگی‌های روانی جهان متجدد - هویت اجتماعی، هویت فردی

۹۹- کدام گزینه، عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- جهان متجدد براساس رویکرد خود، با آن دسته از ویژگی‌های روانی سازگار است که در ارتباط با شکل می‌گیرند.

- اثر انگشت و گروه خونی ویژگی‌های هویتی ، و هستند.

- افراد در با پرسش «کیستی؟» مواجه می‌شوند.

(۱) این جهانی - هرگونه هویتی - اجتماعی - متغیر - اکتسابی - معرفی خود

(۲) دنیوی - هر نوع آرمان و عقاید - انتسابی - ثابت - اجتماعی - موقعیت‌های گوناگون

(۳) دنیوی - آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی - انتسابی - ثابت - فردی - موقعیت‌های گوناگون

(۴) این جهانی - آرمان‌ها و هنجارهای این جهانی - انتسابی - اجتماعی - ثابت - هر نوع موقعیتی

۱۰۰- عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار مرتبط هستند؟

- کارمند راستگو

- متولد دوم اسفند ۷۹

- ایرانی آزاده

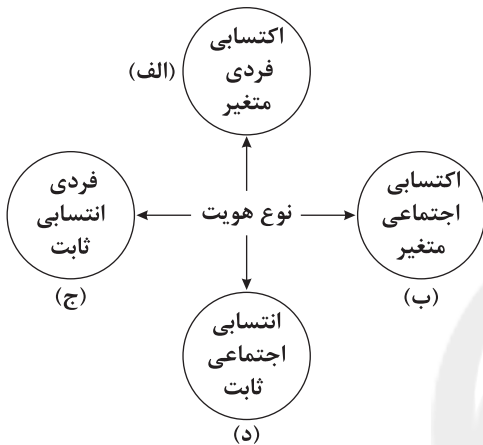
- روستایی وقت‌شناس

(۱) «ب» و «الف» - «ج» - «د» و «الف» - «د» و «الف»

(۲) «ب» و «د» - «ج» - «ب» و «الف» - «د» و «الف»

(۳) «الف» و «ب» - «د» - «ج» و «الف» - «ب» و «ج»

(۴) «ب» و «الف» - «ج» - «د» و «ج» - «ب» و «الف»

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۱- علت هر عبارت را کدام گزینه به ترتیب مشخص می‌کند؟

- انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده از سوی کشورهای غربی

- تضعیف سازوکارهای دموکراسی جهان غرب

- قرار گرفتن دولت‌های مستقل در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت

(۱) بازار مصرف - تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند - اقتصاد وابسته

(۲) رشد و تحول کشورهای استعمارزده - امپراتوری فرهنگی تازه‌تأسیس - عبور از مرحله استعمار به استعمار نو

(۳) کاهش چشمگیر هزینه‌ها - تزلزل هویتی فرهنگ جوامع غیرغربی - رشد و تحول کشورهای استعمارزده

(۴) بازار مصرف - موقعیت برتر کشورهای غربی - مقاومت‌های سیاسی و مواجه شدن با نهضت‌های آزادی‌بخش

۱۰۲- هر عبارت به ترتیب پیامد، معنا یا مفهوم یا موضوع، علت کدام گزینه است؟

- شناسایی تغییرات اقتصادی در سطح جهانی

- فراگیری عناصر فرهنگ دیگر بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی

- اقتصاد وابسته

(۱) استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی - اشاعه فرهنگی - امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

(۲) استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی - خودباختگی فرهنگی - دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌ساخت تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت

قرار گیرند.

(۳) گسترش صنعت ارتباطات - خودباختگی فرهنگی - مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش در کشورهای مستعمره

(۴) تجمع قدرت رسانه - انتقال فرهنگی - دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌ساخت تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.

۱۰۳- کدام گزینه، عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- جهان غرب از طریق رسانه، جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.
- علوم انسانی غربی که بر بنیان‌های هویتی غرب شکل گرفته‌اند، زندگی آدمی را بدون توجه به ابعاد معنوی و به گونه‌ای سکولار تعریف می‌کنند.

- دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با پدید آمدند.

- شکل‌گیری پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، پیامد سیاست جهانی‌سازی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی بود.

(۱) تربیت نخبگان - پس از رنسانس - ظهور قدرت کلیسا - فرهنگی (۲) فرهنگ عمومی - دوران رنسانس - ظهور قدرت کلیسا - اقتصادی

(۳) تربیت نخبگان - بعد از رنسانس - افول قدرت کلیسا - سیاسی (۴) فرهنگ عمومی - بعد از رنسانس - افول قدرت کلیسا - اقتصادی

۱۰۴- به ترتیب هر عبارت نشانه کدام مفهوم است؟

- ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگ به جوامع غیرغربی یاری می‌رساند.

- علت گرفته شدن قدرت چانه‌زنی از کشورهای استعمارزده

- فراگرفتن عناصر فرهنگ دیگر بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی

- هویت دولت - ملت‌ها که در مسیر توسعه خود، به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند.

(۱) نهاد‌های بین‌المللی - وابستگی اقتصادی - خودباختگی فرهنگی - دینی و معنوی

(۲) صنعت ارتباطات - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - خودباختگی فرهنگی - ناسیونالیستی و قومی

(۳) شبکه‌های عظیم اطلاعاتی - تعدیل جهانی ثروت - اشاعه فرهنگی - ناسیونالیستی و قومی

(۴) صنعت ارتباطات - وابستگی اقتصادی کشورهای مستعمره به کشورهای استعمارگر - خودباختگی فرهنگی - سکولار و معنوی

۱۰۵- در ارتباط با ظهور و ویژگی‌های دولت - ملت‌ها کدام گزینه نادرست است؟

(۱) عواملی که سبب پیدایش دولت - ملت‌ها در تاریخ معاصر بشری شدند، در سده اخیر تغییر یافته‌اند و به دنبال آن، نقش کشورها و دولت‌های آن‌ها در جهان تغییر کرده است.

(۲) حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند و هویت آن‌ها اغلب ناسیونالیستی و قومی است.

(۳) در مسیر توسعه خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند و به دنبال فتوحات استعماری، هویت جدیدی برای هر یک از مناطق مستعمره خود ساختند که مانند حاکمیت‌های پیشین کاملاً قومی و سکولار بود.

(۴) دولت - ملت‌ها جغرافیای سیاسی جدیدی را در مناطق حضور خود برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند، بدین ترتیب دولت - ملت‌های جدیدی در بخش‌های دیگری از جهان شکل گرفت و هویت‌های جدیدی نیز برای هر یک از این مناطق جغرافیایی جدید ساخته شد.

۱۰۶- به ترتیب هر عبارت به کدام یک از مراحل فرآیند تکوین نظام نوین جهانی اشاره دارد؟

- بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند.

- پایگاه نظامی آمریکا در ژاپن

- اختلال و تأثیرگذاری بر فرهنگ عمومی و نخبگان جوامع غیرغربی

- شکل‌گیری دولت‌هایی که برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی، بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی می‌شناختند.

(۱) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

(۲) استعمار و ادغام در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام در نظام نوین جهانی

(۳) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

(۴) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

۱۰۷- در هر دورهٔ زمانی، کدام رویداد رخ داده است؟ (به ترتیب)

- از سدهٔ هفدهم تا بیستم

- قبل از ظهور غرب جدید

- نوزدهم و بیستم

۱) شکل جدید روابط میان جوامع با جامعهٔ جهانی پدید آمد - فرهنگ‌های مختلف نیز می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی عبور کنند - طی این مدت فرهنگ کشورهای غربی در حاشیهٔ روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل پیدا کرد.

۲) شکل‌گیری نظام نوین جهانی که جوامع غربی را به صورت مرکز و سایر جوامع را به صورت پیرامون درآورد - جامعهٔ جهانی به صورت امروز نبوده است، فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند - سرنوشت تعاملات فرهنگی مستقل از روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار گرفت.

۳) سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت پیرامونی درآورد - روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعهٔ جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت، به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تحت تأثیر قرار دهد - شکل جدیدی از روابط میان جوامع با نظام جهانی شکل گرفت.

۴) اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم‌کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان نظام نوین جهانی پدید آورد - اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد.

۱۰۸- هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- آرمان سیاسی فراماسونرها

- جوامع مختلف و شبکهٔ روابط میان آن‌ها در هر دورهٔ تاریخی

- تقسیم جامعهٔ جهانی به بخش‌های مرکز و پیرامون

- مواجههٔ فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام

۱) کاسموپولیتیسیم - دولت، ملت - فرهنگ سلطه - چالش‌های درون تمدنی و فرهنگی

۲) جهان‌وطنی - جامعهٔ جهانی - فرهنگ سلطه - چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی

۳) کاسموپولیتیسیم - دولت، ملت - چالش‌های درون فرهنگی - چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی

۴) جهان‌وطنی - نظام نوین جهانی - چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی - چالش‌های درون فرهنگی

۱۰۹- به ترتیب کدام گزینه به سوالات زیر، به درستی پاسخ می‌دهد؟

- کدام نوع جوامع در شرایط نیمه‌استعماری به سر می‌بردند؟

- کشورهای غربی برای رسیدن به منافع اقتصادی خود در ابتدا چه کردند؟

- تعاملات و گفت‌وگوهای فرهنگی و تمدنی پیامد چیست؟

۱) جوامعی که از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند - از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده کردند - یک فرهنگ در سطح جهانی غالب است و آن فرهنگ ویژگی‌های مطلوب جهانی را دارا است.

۲) جوامعی که به رغم مقاومت‌هایی که انجام دادند، با استعمار نو و فرانو مواجه شدند - گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی انجام دادند - حضور فرهنگ‌های غالب و اثرگذار که ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند.

۳) جوامعی که از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند - از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند - حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت در جامعهٔ جهانی

۴) جوامعی که از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطهٔ سیاسی خود درآورند - از نهادهای نظامی و سیاسی استفاده کردند - حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت در جامعهٔ جهانی

۱۱۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) چین، عثمانی و ایران در دوره استعمار، تحت نفوذ کشورهای استعمارگر قرار می‌گرفتند و در شرایط نیمه‌استعماری به سر می‌بردند.

ب) آرمان سیاسی فراماسونرها جهان‌وطنی (کاسموپولیتیسیم) بود و آن‌ها بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی تأثیر می‌گذاشتند.

ج) جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است، به گونه‌ای که سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، اقتصادی یا نظامی قرار داشت.

د) کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

۲) ص - غ - غ - ص

۱) غ - ص - غ - ص

۴) ص - ص - غ - ص

۳) غ - غ - ص - غ

سایت کنکور

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۱۸

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۱۲۰	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه
				از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۱۱۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ ۳	۱۰	اجباری	۱۳۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۴۱	۱۵۰	
	تاریخ ۲	۱۰		۱۵۱	۱۶۰	
۳	جغرافیا ۳	۱۰	اجباری	۱۶۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
	جغرافیای ایران	۱۰	زوج کتاب	۱۷۱	۱۸۰	
	جغرافیا ۲	۱۰		۱۸۱	۱۹۰	
۴	فلسفه ۲	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰	۳۰ دقیقه
	منطق	۱۰		۲۰۱	۲۱۰	
	فلسفه ۱	۱۰		۲۱۱	۲۲۰	
۵	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰	۱۰ دقیقه

** داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند، به تمامی سؤالات زوج درس پاسخ دهند.

DriQ.com

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۱۹ – ۱۱۱):

۱۱۱- «قد أفلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون»:

(۱) «مؤمنانی که در نمازشان فروتنی می‌کنند، بی‌گمان رستگار شدند!»

(۲) «به تحقیق مؤمنین رستگار شدند، همانانی که در نماز خود فروتن‌اند!»

(۳) «قطعاً مؤمنان، کسانی که در نمازشان فروتن هستند، رستگار می‌شوند!»

(۴) «مؤمنینی که در نماز خود فروتن هستند، حتماً رستگار می‌شوند!»

۱۱۲- «إن الدلافين حيوانات ذكية تُؤدّي دوراً هاماً في الحرب و السلم و تُحیّر الناس بأعمالها العجيبة»:

(۱) دلفین‌ها حیواناتی باهوش هستند که نقش‌های مهمی را هم در جنگ و هم در صلح ایفا می‌کنند و با کارهای عجیب خود مردمان را شگفت‌زده می‌سازند!

(۲) دلفین‌ها حیوانات باهوشی هستند که در جنگ و صلح نقش مهمی را ایفا می‌کنند و مردم را با کارهای عجیب خود شگفت‌زده می‌کنند!

(۳) دلفین‌ها حیوانات بسیار باهوشی هستند که در جنگ و صلح نقش مهمی را بازی می‌کنند و انسان با کارهای عجیبشان شگفت‌زده می‌شود!

(۴) دلفین‌ها حیواناتی هستند با هوش زیاد و نقش مهمی را در جنگ و صلح داشته و مردمان با کارهای عجیبشان حیرت‌زده می‌شوند!

۱۱۳- «إن الديناميت من أقوى المتفجرات و اخترعه نوبل ليستخدم في مجال البناء و الإعمار»:

(۱) دینامیت از قدرتمندترین مواد منفجره است که نوبل آن را اختراع کرد تا فقط در ساخت و آبادانی به کار گرفته شود!

(۲) دینامیت از مواد انفجاری قدرتمندی است که نوبل آن را اختراع کرد تا در زمینه‌های ساخت و آبادسازی به کار گرفته شود!

(۳) دینامیت قوی‌ترین ماده منفجره است و نوبل آن را اختراع کرد تا در عرصه‌های ساخت‌وساز و آبادانی آن را به کار گیرند!

(۴) دینامیت از قوی‌ترین مواد منفجره است و نوبل آن را اختراع کرد تا در زمینه ساخت و آبادسازی به کار گرفته شود!

۱۱۴- «لما بدأت بالدراسة ما شاهدت تقدماً ولكن لم يضعف عزمي فواصلت طريقي دؤباً للحصول على أهدافي»:

(۱) هنوز شروع به درس خواندن نکرده بودم که آن‌چه دیدم پیشرفت بود؛ لکن عزمم تضعیف نشد و برای رسیدن به اهدافم با پشتکار راهم را پی‌مقدم!

(۲) وقتی شروع به تحصیل کردم، پیشرفتی مشاهده نکردم اما اراده‌ام را تضعیف نکردم، پس با جدیت برای رسیدن به هدف‌هایم راه خود را ادامه دادم!

(۳) وقتی درس خواندن را شروع کردم، پیشرفتی را مشاهده کردم؛ ولی عزم خود را تضعیف نکردم بلکه برای دستیابی به اهدافم راهی را با اراده ادامه دادم!

(۴) وقتی شروع به تحصیل کردم، پیشرفتی ندیدم ولی اراده‌ام تضعیف نشد، پس با پشتکار راهم را برای دستیابی به هدف‌هایم ادامه دادم!

۱۱۵- «مشرف الفندق يأتي بعمال التنظيف و يتصل بمهندس الصيانة لتصليح كل شيء عطل في غرفتكم»:

(۱) مدیر داخلی هتل کارگران نظافت را می‌آورد و با مهندس تعمیرات تماس می‌گیرد برای تعمیر هر چیزی که در اتاقان خراب شده است!

(۲) مدیر خدمات هتل با کارگران نظافت می‌آید و با مهندس تعمیرات تماس تلفنی می‌گیرد برای تعمیر کردن هر چیزی که در اتاق شما خراب است!

(۳) سرپرست هتل به همراه کارگران نظافت می‌آید و با مهندس تعمیرات تماس می‌گیرد تا هر چیزی که در اتاقان خراب شده، تعمیر شود!

(۴) مدیر داخلی هتل با کارکنان نظافت می‌آید و با مهندس تعمیرات تماس برقرار می‌کند تا همه چیزهایی که در اتاق شما خراب است، تعمیر شود!

۱۱۶- عین الخطأ:

(۱) هذا السرير مكسور، لا تسترخ عليه! این تخت، شکسته است، روی آن استراحت نکن!

(۲) لهذا الحيوان الذي يرضع صغاره ذاكراً قويّة! این حیوان پستانداری که به بچه‌هایش شیر می‌دهد، حافظه‌ای قوی دارد!

(۳) إنهم يسارعون في الكفر، لا يحزنك عملهم! اینان در کفر شتاب می‌ورزند، عملشان نباید تو را ناراحت کند!

(۴) علمتني الحياة أن أقطع رجائي من الخلق! زندگی به من یاد داده که امیدم را از مردم قطع کنم!

۱۱۷- عین الخطأ:

(۱) لا تطليبي بالعلم بدلاً فأهل العلم أحياء و إن مرّ على موتهم زمن طويل! برای دانش‌جانشینی طلب‌مکن که اهل دانش‌زندگان‌اند، هر چند زمانی طولانی از مرگشان گذشته باشد!

(۲) المؤمن الحقيقي لا تجتمع فيه خصلتان؛ البخل و الكذب! در مؤمن واقعی نباید دو خصلت جمع شود؛ خساست و دروغ‌گویی!

(۳) العقلاء من الناس ينظرون في عاقبة الأمور! خردمندان از مردم، به فرجام کارها می‌اندیشند!

(۴) تمّ افتتاح متجر كبير في ميدان يقع في مركز المدينة! مغازه بزرگی در میدانی که در مرکز شهر واقع شده، افتتاح شد!

۱۱۸- «کشاووز آرزو می‌کرد: ای کاش باران فراوانی نازل شود!»؛ عین الصحیح:

- (۱) كان الفلاح يرجو: يا لعل المطر ينزل كثيراً
(۲) فلاح كان يتمني: يا ليت المطر ينزل كثيراً
(۳) مزارع كان يأمل: لعل المطر الكثير ينزل!
(۴) كان المزارع يتمني: ليت مطراً كثيراً ينزل!

۱۱۹- «الوحدة خيرٌ من جليس السوء!»؛ عین ما یناسب مفهوم هذه العبارة:

- (۱) دلا خو کن به تنهایی که از تن‌ها بلا خیزد / سعادت آن کسی دارد که از تن‌ها بپرهیزد
(۲) تنهایی از مرگ ناخوش تر است / هر آن تن که تنها بود بی سر است
(۳) آن‌که تنها خوش رود اندر زرد / با رفیقان بی‌گمان خوش تر رود
(۴) زمانه به مردم شد آراسته / وز او ارج گیرد همی خواسته

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعَ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا﴾:

- (۱) الصالحات: اسم - جمع سالم للمؤنث - معرفة - اسم فاعل (مأخوذ من فعل مجرّد ثلاثي) / مفعول (= مفعول به)
(۲) لا نُضِيعُ: فعل مضارع - معلوم - للمتکلم مع الغير - متعدّد / مع فاعله و الجملة فعلية، خبر لحرف «إِنَّ» المشبهة بالفعل
(۳) أحسنَ: ماضٍ - مزيد ثلاثي (مضارعه على وزن «يُفَعِّلُ») - معلوم / مفعوله «عملاً»
(۴) آمَنُوا: فعل ماضٍ - مصدره: إيمان - متعدّد - للجمع المذكر الغائب / خبر لحرف «إِنَّ» المشبهة بالفعل

۱۲۱- «أقبل على شرائه رؤساء شركات المناجم و هم مشتاقون لاستخدامه!»:

- (۱) المناجم: اسم - جمع مكسر أو تكسير (مفردة مذکر) - معرب - اسم مكان / مفعول به و منصوب
(۲) هم: اسم - ضمير منفصل - للجمع المذكر - مبني / مبتدأ و خبره «مشتاقون» و الجملة اسمية
(۳) شراء: اسم - مفرد مذکر - معرب - مصدر / «على شراء: جارّ و مجرور»
(۴) أقبل: للمفرد الغائب - لازم - معلوم / الجملة فعلية

۱۲۲- ﴿لا تدري لعلّ الله يحدث بعد ذلك أمراً﴾:

- (۱) الله: اسم - مذکر - معرفة (علم) - معرب / اسم «لعلّ» المشبهة بالفعل و منصوب بالفتحة الظاهرة
(۲) ذلك: اسم - مذکر - اسم الإشارة (للقريب) / مضاف إليه و مضافه: بعد
(۳) يحدث: فعل مضارع - له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد - متعدّد - للمفرد الغائب / مع فاعله و الجملة فعلية
(۴) أمراً: اسم - مذکر - مفرد (جمعه: أمور) - نكرة / مفعول و منصوب

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) هذا التمرين سهل لكن أكثر الزملاء خائفون!
(۲) وُلِدَ في مَمْلَكَةِ «السُّويد» صَبِيٌّ سَمِيٌّ «ألفرد نوبل»!
(۳) صَدَقَةٌ جاريةٌ أو علمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ!
(۴) حُمُسٌ سُكَّانِ الْعَالَمِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ!

۱۲۴- عین ما يوجد فيه التضاد:

- (۱) بعد اختراعه ازدادت الحروب و كثرت أدوات القتل!
(۲) هل يسهّل هذا الأمر علينا و يصعّبه على عدونا!
(۳) الموسوعة معجم كبير يجمع قليلاً من العلوم!
(۴) أدب المرء خير من ذهبه!

۱۲۵- عین الخطأ في التعريف:

- (۱) المُختبر: مكان لإجراء البحوث العلمية!
(۲) السهل: مكان غير مرتفع تنبت فيه النباتات!
(۳) القناة: مكان واسع يقع بين جبلين أو منطقتين!
(۴) المنجم: مكان تُسَخَّرُج منه موادّ معدنيّة كالذهب!

۱۲۶- عین الجارّ و المجرور خيراً:

- (۱) سلامة العيش في مداراة الناس!
(۲) كلّ حزب بما عندهم فرحون!
(۳) عداوة العاقل خير من صداقة الجاهل!
(۴) ثمانون في المئة من الموجودات حشرات!

۱۲۷- عین «لا» النافية للجنس:

- (۱) ﴿إِنَّ أولياء الله لا خوف عليهم﴾
(۲) لا تقولوا للناس ما تخاف تكذيبه!
(۳) لا شك أنّ الاجتهاد أحد أسباب النجاح!
(۴) ليعلم القادة أنّ القدرة لا تبقى في أيديهم للأبد!

۱۲۸- عین حرف النون يختلف عن البقية:

- (۱) لا تُعْنِي (۲) إشحني (۳) تعنتني (۴) رفعتني

۱۲۹- عین ما فيه اسم مجرور أقل:

- (۱) في الغرفة الثالثة المكيف لا يعمل!
(۲) ما عندي وصفة و أريد هذه الأدوية!
(۳) المعلمون حاضرون في مهرجان المدرسة!
(۴) كان لصديقي مرض جلدي!

۱۳۰- عین الخبر يختلف نوعه:

- (۱) ﴿و أدخلناهم في رحمتنا إنهم من الصالحين﴾
(۲) دواؤك فيك و ما تبصرا!
(۳) يا جماعة، لا عبادة مثل التفكر!
(۴) حوائج الناس إليكم من نعم الله عليكم!

تاریخ

۱۳۱- چهارمین پادشاه قاجار، که بود و کدام عبارت درباره دوره سلطنت وی نادرست است؟

- (۱) محمد شاه - در دوره او، نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.
(۲) محمد شاه - در زمان او، هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد.
(۳) ناصرالدین شاه - واگذاری انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو در داخل و خارج ایران به مدت ۵۰ سال به یک انگلیسی به نام رویتر موجب خشم عمومی شد.
(۴) ناصرالدین شاه - روس‌ها قرارداد آخال را بر حکومت قاجار تحمیل کردند.

۱۳۲- کدام یک از صدراعظم‌های ناصرالدین شاه، مشوق او برای سفر به فرنگ و اخذ تمدن اروپایی بود؟

- (۱) قائم‌مقام فراهانی
(۲) حاجی میرزا آقاسی
(۳) میرزا تقی خان
(۴) میرزا حسین خان سپهسالار

۱۳۳- نخستین تلاش‌ها برای تجدید سازمان ارتش ایران در عصر قاجار، توسط چه کسی صورت گرفت و نتیجه چه شد؟

- (۱) عباس میرزا - اقدامات او به دلیل مخالفت‌های داخلی و تردیدهای شاه به جایی نرسید.
(۲) عباس میرزا - تلاش‌های او به دلیل بدعهدی دولت انگلستان و پیمان‌شکنی فرانسه بی‌نتیجه ماند.
(۳) امیرکبیر - منجر به تشکیل یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان بریگاد قزاق شد.
(۴) امیرکبیر - پس از قتل او، اقداماتش به دست فراموشی سپرده شد.
۱۳۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره جایگاه و نقش روحانیت در دوره قاجار صحیح است؟
(الف) در میان اقشار مختلف مردم، نفوذ زیادی داشتند و متکفل امور دینی بودند.
(ب) نفوذ اجتماعی و دینی آن‌ها، دامنه قدرت و اختیارات شاهان را تا حدودی محدود می‌کرد.
(ج) به دعاوی مدنی چون نزاع‌های خانوادگی، سرقت و دعوای ملکی رسیدگی می‌کردند.
(د) به دلیل عدم وابستگی به حکومت و آموزه‌های دینی، در مقاطعی از تاریخ در برابر قدرت‌های خارجی ایستادگی کردند.
(ه) یکی از عناصر تأثیرگذار در لغو عهدنامه رژی بودند.

- (۱) ۵
(۲) ۴
(۳) ۲
(۴) ۳

۱۳۵- در اوایل دوره قاجار، صنایع دستی ایران؛ زیرا

- (۱) دچار رکود فراوانی شد - کشور با بحران‌های شدید سیاسی، نظامی و اقتصادی مواجه بود.
(۲) دچار رکود فراوانی شد - حکومت‌های وابسته در ایران اجازه دادند تا محصولات اروپایی به صورت بی‌برنامه وارد کشور شوند.
(۳) رشد و رونق یافت - امیرکبیر تلاش‌های زیادی را برای احیای صنایع دستی ایران انجام داد.
(۴) رشد و رونق یافت - به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد.

۱۳۶- پیامد «تجاری شدن کشاورزی ایران در عصر قاجار» چه بود؟

- (۱) تحول در مناسبات حاکم بر بخش کشاورزی، شیوه‌ها و ابزارهای تولید
(۲) تغییرات گسترده در فنون کشاورزی و افزایش درآمد مالکان
(۳) مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور تولیدات برخی از محصولات کشاورزی از جمله پنبه
(۴) بالا رفتن استانداردهای تولید و گسترش حمایت‌های مالی بازرگانان روسی و ارمنی از تولیدات کشاورزی ایران

۱۴۳- عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان چه بود؟

- ۱) انواع مالیات‌ها، عوارض گمرکی، حمل و نقل و راهداری و صادرات انواع تولیدات کشاورزی
- ۲) درآمدهای ناشی از تجارت با همسایگان، مالیات کشاورزی و دام و حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها
- ۳) عوارض گمرکی، حمل و نقل و راهداری، حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها و انواع مالیات‌ها
- ۴) مالیات کشاورزی و سرانه، عوارض گمرکی، درآمدهای حاصل از تجارت و فروش تولیدات مختلف در بازارهای داخلی و خارجی

۱۴۴- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «اوستا» کتاب مقدس زرتشتیان نادرست است؟

الف) به دستور بلاش یکم اشکانی متون پراکنده آن، گردآوری شد.

ب) پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و درگرفتن مباحث اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد که موبدان اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.

ج) در قرن ۴م. و در زمان شاپور اول ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

د) این کتاب و آثار مربوط به آن، تنها آثار بر جا مانده از زبان اوستایی است.

ه) در آن مطالب گوناگونی درباره ارزش دانش و بزرگداشت دانشمندان وجود دارد.

۱) ۳ ۲) ۱ ۳) ۴ ۴) ۲

۱۴۵- نفوذ و گسترش آیین بودا در سرزمین‌های شرقی قلمرو اشکانی، معلول چه عاملی بود؟

- ۱) بی‌توجهی شاهان اشکانی نسبت به مناطق شرقی قلمرو خود
- ۲) گسترش روابط سیاسی میان ایران و چین
- ۳) اذیت و آزار بوداییان توسط امپراتوری روم و پناه آوردن آن‌ها به ایران
- ۴) سیاست آزادی دینی اشکانیان

۱۴۶- کدام گزینه درباره نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس نادرست است؟

- ۱) از جمله زبان‌های کهن ایرانی است.
- ۲) سنگ‌نوشته‌های هخامنشی به این زبان نوشته شده‌اند.
- ۳) زبان پهلوی اشکانی دنباله آن به حساب می‌آید.
- ۴) قصه‌های هزار افسان به این زبان بوده است.

۱۴۷- ترجمه برخی آثار خارجی مانند کلیله و دمنه به زبان پهلوی در عصر ساسانی، معلول چه بود؟

- ۱) رشد و پیشرفت‌های علمی ایرانیان
- ۲) تأسیس دانشگاه جندی‌شاپور
- ۳) علاقه انوشیروان به مباحث فلسفی و دینی
- ۴) گسترش مبادلات فرهنگی با هند

۱۴۸- داستان‌های ملی و پهلوانی دوره اشکانی، مبنای تدوین کدام‌یک از آثار زیر قرار گرفت؟

- ۱) داستان مشهور هزار و یک شب
- ۲) خدای‌نامه‌ها و شاهنامه
- ۳) منظومه ویس و رامین
- ۴) متون دینی و اندرزنامه‌های دوره ساسانی

۱۴۹- نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با کدام‌یک از ویژگی‌های هنر این دوره، ارتباط بیشتری دارد؟

- ۱) تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع
- ۲) ترکیب سبک‌های هنری اقوام غیرایرانی با شیوه‌های بومی
- ۳) نمایش شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری
- ۴) طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری

۱۵۰- کدام هنر در دوره ساسانی، رونق گذشته را نداشت؟

- ۱) فلزکاری
- ۲) سفالگری
- ۳) نگارگری
- ۴) بافندگی

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۵۱ تا ۱۶۰)

۱۵۱- کدام گزینه از مهم‌ترین پیامدهای رسمی کردن مذهب شیعه دوازده‌امامی توسط شاه اسماعیل صفوی بود؟

- ۱) فراهم آمدن موجبات اتحاد سیاسی و جغرافیایی ایران
- ۲) تأسیس نخستین حکومت شیعی در ایران اسلامی
- ۳) تمایز آشکار ایرانیان از همسایگان مسلمان خود
- ۴) گسترش گرایش مردم به مشایخ و رهبران طریقت‌های صوفی

۱۵۲- چه تعداد از عبارات‌های زیر مربوط به «عصر اقتدار و شکوفایی سلسله صفوی» است؟

«گسترش مناسبات اقتصادی و توسعه تجارت خارجی با کشورهای اروپایی - انتقال پایتخت از تبریز به اصفهان - انضمام عراق و عتبات عالیات به قلمرو صفوی - شکست ازبکان در نبرد مرو - احداث میدان نقش جهان - بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس - نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه - پایه‌گذاری مکتب هنری اصفهان توسط کمال‌الدین بهزاد»

۱) ۷ ۲) ۵ ۳) ۶ ۴) ۴

۱۵۳- کدام گزینه دربارهٔ جانشینان شاه عباس اول صفوی و اقدامات و حوادث دوران آن‌ها نادرست است؟

- (۱) شاه صفی ← قتل امام‌قلی‌خان، حاکم باکفایت فارس
(۲) شاه عباس دوم ← جدایی قندهار از ایران
(۳) شاه سلیمان ← شدت گرفتن روند انحطاط و زوال صفویان
(۴) شاه سلطان حسین ← فشار بر اقلیت‌های دینی

۱۵۴- به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر متناسب با کدام‌یک از شخصیت‌های علمی و فرهنگی عصر صفوی است؟

(الف) از مورخان زمان سلطنت شاه تهماسب اول

(ب) از برجسته‌ترین علمای ایران در عصر صفوی و صاحب‌نظر در همهٔ علوم دینی و عقلی

(ج) از جمله نگارگران کتاب شاهنامهٔ تهماسبی

(د) از مشهورترین خوشنویسان دورهٔ صفوی

- (۱) حسن بیگ روملو - بهاء‌الدین محمدبن حسین عاملی - سلطان محمد تبریزی - میرعلی هروی
(۲) غیاث‌الدین خواندمیر - ملاصدرا - جلال‌الدین میرک - میرعماد حسنی قزوینی
(۳) غیاث‌الدین خواندمیر - صدرالمتألهین - کمال‌الدین بهزاد - میرعلی هروی
(۴) حسن بیگ روملو - شیخ بهایی - آقارضا عباسی - میرعماد حسنی قزوینی

۱۵۵- کدام عامل موجب رونق تجارت و کسب و کار در زمینهٔ آثار فلزی در دورهٔ صفوی شد؟

- (۱) خوشنویسی اشعار روی آثار فلزی
(۲) گسترش استفاده از فولاد در تولید
(۳) سفارش ساخت آثار هنری توسط شاهان و مقامات کشوری
(۴) طلاکاری روی فلزات

۱۵۶- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹م،»

(الف) حملات قبایل ژرمن از شرق و شمال اروپا موجب گسترش ناامنی شد.

(ب) نظام فئودالیسم در اروپا گسترش و تحکیم یافت.

(ج) تعلیم و تربیت و فعالیت‌های فرهنگی از رونق افتاد و بیشتر مدارس تعطیل شد.

(د) شهرنشینی رو به افول نهاد و زندگی روستانشینی گسترش یافت.

- (۱) ۴
(۲) ۳
(۳) ۱
(۴) ۲

۱۵۷- کدام گزینه دربارهٔ علل و عوامل مؤثر در بروز جنگ‌های صلیبی نادرست است؟

- (۱) تلاش پادشاهان و فئودال‌ها برای کاهش مشکلات اقتصادی و اجتماعی قلمرو خود از طریق تشویق مردم برای شرکت در جنگ‌های مذهبی
(۲) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد و پیشروی آنان در آسیای صغیر
(۳) اختلافات داخلی حاکمان مسلمان در اندلس و تصرف بخش‌های وسیعی از آن سرزمین توسط مسیحیان
(۴) غفلت حکومت سلجوقی و اختلاف و دشمنی میان خلافت عباسی و فاطمیان

۱۵۸- در سده‌های نخستین قرون وسطا، پاپ‌ها از چه طریقی، تلاش‌های سیاسی و نظامی امپراتوری بیزانس را برای تسلط بر کلیسای رم ناکام گذاشتند؟

(۱) طرح ادعای حقوق سیاسی و قدرت دنیوی

(۲) اتحاد با شاهان و اشراف اروپای غربی

(۳) استفاده از حربۀ تفتیش عقاید یا انکیزیسیون

(۴) توسعهٔ نفوذ و تسلط خود بر ابعاد مختلف فرهنگ و نظام تعلیم و تربیت

۱۵۹- در عصر رنسانس، چه عاملی موجب به هم خوردن موازنۀ تجارت جهانی شد؟

(۱) دستاوردهای جدید اروپاییان در زمینهٔ جغرافیا و دریانوردی

(۲) اکتشافات جغرافیایی و کشف راه‌های دریایی جدید

(۳) تسلط حکومت عثمانی بر تجارت در غرب مدیترانه

(۴) گسترش فعالیت‌های تجاری در اروپا

۱۶۰- در شکل‌گیری نهضت اصلاح دین در عصر رنسانس، نقش کدام گروه از منتقدان به کلیسا مهم‌تر بود؟

(۱) انسان‌گرایانی که شیفتهٔ آثار کهن یونانی و لاتینی بودند و محتوای آموزشی کلیسا را غیرمفید می‌دانستند.

(۲) اومانیستهایی که کلیسا را به خاطر برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان، سرزنش می‌کردند.

(۳) مصلحان دینی که از درون کلیسا پا به عرصۀ اعتراض نهاده و آموزه‌های کلیسا را دربارهٔ انسان و خدا به چالش کشیدند.

(۴) شاهان و فرمانروایانی که کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند.

DriQ.com

جغرافیا

- ۱۶۱- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
«مطالعه کاربری زمین به برنامه‌ریزان شهری کمک می‌کند که»
(الف) میزان وسعت هر کاربری یا عملکرد را نسبت به مساحت کل کشور، محاسبه کنند.
(ب) محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر، به طور متعادل استفاده شود.
(ج) از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر، پیشگیری کنند.
(د) اطلاعات مربوط به پدیده‌های شهری را براساس اهداف مطالعه و نوع ویژگی‌های مورد نظر، طبقه‌بندی کنند.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۱۶۲- هدف از برنامه توسعه روستایی، چیست؟
(۱) توسعه کشاورزی و تولید (۲) حفظ محیط زیست روستا و چشم‌اندازهای آن
(۳) بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائینان (۴) ارائه خدمات اجتماعی به روستائیان
- ۱۶۳- امروزه، چه تعداد از موارد زیر، تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند؟
- مشکلات اقتصادی - کمبود امکانات آموزشی و درمانی - کمبود تجهیزات و خدمات
- سطح پایین زندگی روستائینان - درآمد فصلی و ناکافی - کمبود آب آشامیدنی سالم
- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۶
- ۱۶۴- کدام گزینه، درباره مهم‌ترین اقداماتی که در نواحی مختلف جهان برای حل مشکلات اقتصادی روستاها صورت گرفته، نادرست است؟
(۱) تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی (۲) توسعه خدمات گردشگری و فراغتی
(۳) جایگزینی صنایع کوچک روستایی به جای کشاورزی (۴) اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین
- ۱۶۵- تهیه و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» از وظایف مهم کدام نهاد است؟
(۱) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۲) سازمان دهیاری‌ها
(۳) جهاد سازندگی (۴) شورای اسلامی روستاها
- ۱۶۶- «سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور»، به کدام نهاد وابسته است و چه وظیفه‌ای دارد؟
(۱) وزارت کشور - نظارت بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی
(۲) وزارت راه و شهرسازی - برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها
(۳) وزارت کشور - بررسی و مطالعه تجهیزات و تسهیلات شهری و روستایی و خدمات عمومی
(۴) وزارت راه و شهرسازی - هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها
- ۱۶۷- با توجه به ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین، کدام گزینه صحیح است؟
(۱) توزیع مساوی جمعیت در نواحی و شهرهای مختلف
(۲) گسترش استفاده از تمامی ظرفیت‌های محیطی و منابع طبیعی
(۳) توجه به نیازهای جمعیتی حال و آینده مناطق مختلف کشور در برنامه‌ریزی‌های عمرانی
(۴) توسعه بخش کشاورزی در همه مناطق و استان‌های کشور
- ۱۶۸- با توجه به مؤلفه‌های داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی، کدام عبارت کامل نیست؟
(۱) در ناحیه استوایی به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.
(۲) فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری در نواحی ساحلی موجب به وجود آمدن شهرها با نقش بندری در کنار دریا شده است.
(۳) ویژگی اصلی اقلیم گروه B (خشک) بارش کم و خشکی است.
(۴) بیابان‌های گرم عمدتاً در مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند.
- ۱۶۹- کدام گزینه، درباره کاربردهای مختلف GIS نادرست است؟
(۱) برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها (۲) کاربری زمین و آمایش سرزمین
(۳) مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع (۴) امور مربوط به محیط زیست، آموزش و هنر
- ۱۷۰- هر یک از عبارت‌های زیر، به کدام بخش از یک سامانه اطلاعات جغرافیایی اشاره دارد؟
(الف) کدبندی اطلاعات به صورت رقومی
(ب) تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر
(۱) ورودی - خروجی (۲) ورودی - پردازش (۳) پردازش - ورودی (۴) پردازش - خروجی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- کدام عامل، زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد و بزرگ‌ترین شهرهای ایران در گذشته در کدام نواحی شکل گرفته‌اند؟

- ۱) ساکن شدن انسان در یک مکان به صورت دائم - در امتداد رودها و نواحی ساحلی
- ۲) گسترش کشاورزی - در دامنه کوهها
- ۳) گسترش روستاها در دشت‌ها - در نواحی مرتفع و کوهستانی
- ۴) افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی - در مسیر راه‌های کاروان‌رو و بازرگانی داخلی و خارجی

۱۷۲- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«جمعیت زیاد شهرها موجب شده»

- ۱) به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز باشد.
- ۲) خانه‌ها فشرده و محله‌ها متراکم شوند.
- ۳) ساکنان آن در بخش خدمات و صنعت شاغل باشند.
- ۴) تفاوت‌های زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم آن‌جا دیده شود.

۱۷۳- نقش هر سکونتگاه بر چه اساسی تعیین می‌شود؟

- ۱) میزان جمعیت آن
- ۲) تصمیمات سیاسی حکومت
- ۳) وضع جغرافیایی آن
- ۴) موقعیت قرارگیری و شکل آن

۱۷۴- به ترتیب، نقش هر یک از شهرهای «انزلی، تهران، اراک و پیرانشهر» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) تجاری - اداری - تاریخی - سیاسی
- ۲) بندری - اداری - دانشگاهی - معدنی
- ۳) تجاری - سیاسی - معدنی - صنعتی
- ۴) بندری - سیاسی - صنعتی - نظامی

۱۷۵- کدام عبارت درباره بخش کشاورزی به عنوان یکی از بخش‌های فعالیت‌های اقتصادی، نادرست است؟

- ۱) شکلی از رابطه بین انسان و محیط طبیعی است.
- ۲) در اقتصاد کشور، نقش بسیار مهمی دارد.
- ۳) هر ساله، ارز فراوانی را وارد کشور می‌کند.
- ۴) کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند.

۱۷۶- کدام گزینه به ترتیب درباره انواع محصولات زراعی که در ایران کشت می‌شود، نادرست و درباره مشکلات تولیدات زراعی، درست است؟

- ۱) انواع غلات، حبوبات و سبزیجات - نوسانات آب و هوایی
- ۲) محصولات جالیزی، نباتات علوفه‌ای و محصولات صنعتی - روند رو به رشد صنایع تبدیلی
- ۳) انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری - محدودیت در منابع آب و خاک
- ۴) انواع غلات، میوه‌ها و محصولات صنعتی - ثبات در قیمت محصولات

۱۷۷- به ترتیب از جمله عواملی که وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده و موجب رشد این بخش از اقتصاد کشور شده، کدام است؟

- ۱) توسعه صنایع تبدیلی - تنوع گونه‌های گیاهی
- ۲) وجود نیروی انسانی ماهر - استفاده از روش‌های علمی
- ۳) تنوع گونه‌های گیاهی - وجود نیروی انسانی ماهر
- ۴) تنوع آب و هوایی - گسترده‌گی کشور در عرض‌های جغرافیایی

۱۷۸- عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور، نشان‌دهنده چیست؟

- ۱) توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی محدود در ایران
- ۲) عدم توجه کامل به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران
- ۳) محدودیت در بهره‌برداری از ظرفیت‌های محیطی
- ۴) نبود دانش و امکانات مناسب در بهره‌برداری از منابع طبیعی کشور

- ۱۷۹- «ژئوتوریسم» به چه معناست و کدام عوامل شرایط این شکل از گردشگری را برای کشورمان ایجاد کرده است؟
- (۱) زمین‌گردی - تنوع قومی و فرهنگی در کشور
(۲) طبیعت‌گردی - تنوع زیست‌بوم‌های گیاهی و جانوری
(۳) زمین‌گردی - برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی
(۴) طبیعت‌گردی - گستردگی کشور در عرض‌های جغرافیایی
- ۱۸۰- با توجه به شکل شهر «همدان»، کدام عبارت نادرست است؟
- (۱) شهر حول محورهای ارتباطی شکل گرفته است.
(۲) شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) است.
(۳) خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از مرکز اصلی شهر منشعب می‌شوند.
(۴) به این مدل شهر، شهرهای ستاره‌ای هم گفته می‌شود.

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

- ۱۸۱- ارکان بنیادی کشور، کدام است؟
- (۱) فضای جغرافیایی - سرزمین - ملت
(۲) نظام سیاسی - جمعیت - حکومت
(۳) ملت - جمعیت - حاکمیت
(۴) سرزمین - ملت - حکومت
- ۱۸۲- امروزه خطوط مرزی کشورها ارزش حقوقی و بین‌المللی دارند؛ زیرا
(۱) قلمرو رسمی اعمال مدیریت سیاسی هر کشورند.
(۲) حدود حاکمیت یک حکومت را تعیین می‌کنند.
(۳) محدوده‌های کشورهای هم‌مرز در اسناد سازمان ملل متحد ثبت می‌شود.
(۴) آخرین حد قلمرو زمینی، دریایی و هوایی هر کشور است.
- ۱۸۳- با توجه به انواع مرزها از نظر پیدایش و شکل‌گیری، کدام عبارت درباره‌ی نوع مرز هند و پاکستان صحیح است؟
(۱) از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.
(۲) با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند و گروه‌های انسانی را از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره از یک‌دیگر جدا می‌کنند.
(۳) افراد یک ملت یا قوم را که دارای دین و زبان مشترک‌اند، از هم جدا می‌کند و موجب می‌شود در دو کشور همسایه و در دو حکومت جداگانه قرار بگیرند.
(۴) در بخش‌هایی از زمین که امکان استفاده از پدیده‌های طبیعی برای تعیین خطوط مرزی وجود نداشته باشد، با استفاده از مختصات جغرافیایی، خط مرزی تعیین می‌شود.
- ۱۸۴- از جمله عواملی که موجب تبدیل پایتخت‌ها به کلان‌شهرها می‌شود، کدام است؟
(۱) تمرکز قدرت و ثروت و رشد جمعیت
(۲) تمرکز قدرت سیاسی و تمرکز اقتصادی نهاد‌های مالی
(۳) دسترسی به مرزها و تمرکز سازمان‌های دولتی
(۴) داشتن قابلیت‌های محیطی مناسب و قرارگیری در تقاطع راه‌های ارتباطی
- ۱۸۵- کدام عبارت‌های زیر، درباره‌ی نظام سیاسی فدرال نادرست است؟
(الف) هر ایالت علاوه بر وجود حکومت و نیروی تصمیم‌گیری در سطح ملی، قوه‌ی مقننه، مجریه و قضائیه‌ی مستقل دارد.
(ب) هر ایالت در امور و برنامه‌ریزی توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی خود، به طور مستقل عمل می‌کند.
(ج) ایالت‌ها خودمختار بوده و اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه‌ی خود دارند.
(د) حکومت مرکزی به عنوان اداره‌کننده‌ی ایالت‌ها، حدود اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.
(ه) حکومت و توزیع قدرت در سرزمین، در دو سطح صورت می‌گیرد.
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ج - د (۴) الف - ه
- ۱۸۶- کدام گزینه، درباره‌ی «ژئوپلیتیک» درست است؟
(۱) شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع جغرافیا و ارتباط آن با قدرت و اقتصاد سروکار دارد.
(۲) در موضوعات سیاسی، روابط سیاسی و بین‌المللی، مذاکرات یا رقابت‌ها زیاد به کار می‌رود.
(۳) برخی آن را معادل سیاست جغرافیایی گرفته‌اند که البته مورد قبول همه هم هست.
(۴) جوهره‌ی آن را سیاست تشکیل می‌دهد.
- ۱۸۷- سازمان‌های بین‌المللی از جمله به دنبال به دست آوردن قدرت هستند تا
(۱) انجمن فعالان حقوق بشر - مطابق میل یا نظام فکری خود فرمان برانند.
(۲) NGOها - از آن برای رسیدن به اهداف، آرمان‌ها و خواسته‌های خود استفاده کنند.
(۳) سازمان ملل متحد - منافع خود و هوادارانشان را تأمین نمایند.
(۴) حکومت‌های مستقل - رقیبان خویش را از صحنه بیرون کنند.

۱۸۸- عبارت «در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمه خاک خود می‌کنند» توسط چه کسی مطرح شد و به چه مفهومی اشاره دارد؟

- (۱) مکیندر - سیاستمداران، حکومت‌ها، نهادها و سازمان‌های بین‌المللی همگی در پی کسب قدرت‌اند.
- (۲) راتزل - کشورهای بزرگ اگر درصدد توسعه قلمرو خود برنیایند، نابود می‌شوند.
- (۳) مکیندر - دولت‌های بزرگ از قدرت برای دست یافتن به اهدافی چون تأمین استقلال و منافع و امنیت ملی کشور خود بهره می‌برند.
- (۴) راتزل - موقعیت جغرافیایی یک کشور، در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد.

۱۸۹- کدام عوامل جغرافیایی، انگلستان و ژاپن را به قدرت‌های جهانی تبدیل کرده است؟

- (۱) دسترسی به آب‌های آزاد - کیفیت فضای سرزمین
 - (۲) دسترسی به آب‌های آزاد - وسعت و شکل قلمرو
 - (۳) موقعیت جغرافیایی - نوع ناهمواری‌ها
 - (۴) موقعیت جغرافیایی - دسترسی به آب‌های آزاد
- ۱۹۰- منابع انرژی و معدنی، در چه صورتی در قدرت یک کشور مؤثرند و از جمله کشورهایی که در این راستا عمل می‌کند، کدام است؟
- (۱) در جهت توسعه صنایع قرار گیرد - برزیل
 - (۲) اقتصاد کشور به صادرات آن‌ها وابسته باشد - چین
 - (۳) در جهت توسعه صنایع قرار گیرد - ژاپن
 - (۴) اقتصاد کشور به صادرات آن‌ها وابسته باشد - آلمان

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۱۹۱- کدام عبارت صحیح نیست؟

- (۱) میان موجودات مختلفی که در جهان وجود دارند، رابطه‌های گوناگونی یافت می‌شود که یکی از این رابطه‌ها، رابطه علیت است.
- (۲) همه فیلسوفان متفق‌القول‌اند که عقل حکم می‌کند که هر معلولی نیازمند علت است و هیچ پدیده‌ای بدون علت، موجود نمی‌شود.
- (۳) رابطه علیت که رابطه‌ای وجودی است و با روابط دیگری که میان موجودات برقرار است، تفاوت دارد، در فلسفه بررسی می‌شود.
- (۴) رابطه بین علت و معلول در خود وجود است و انسان با سؤال «چرا» می‌کوشد از طریق استدلال، رابطه علی میان اشیا را کشف کند.

۱۹۲- کدام گزینه، ویژگی‌های فلسفه هیوم را بیان نمی‌کند؟

- (۱) در این فلسفه، رابطه علیت و ضرورت علی و معلولی اثبات نشده است.
- (۲) همانا عادت ذهنی، عامل تصور وجود اصل علیت در انسان به شمار می‌آید.
- (۳) باور انسان به وجود اجسام را از طریق عقل استدلالی، حاصل نمی‌داند.
- (۴) ضرورت میان علت و معلول نوعی تداعی در ذهن انسان ایجاد می‌کند.

۱۹۳- از نظر فیلسوفان مسلمان، کدام عبارت درباره اصل علیت دقیق‌تر است؟

- (۱) علیت هم یک فرآیند عقلی و غیرتجربی است و هم مبتنی بر اصل عدم اجتماع و ارتفاع نقیضین است.
- (۲) علیت که از طریق مشاهده مکرر و تجربه مکرر حوادث به دست می‌آید، بر یک امر خارجی دلالت می‌کند.
- (۳) گرچه علیت از تجربه به دست نیامده است، اما بعد از شکل‌گیری اولین تصورات، فرآیندی عقلی می‌شود.
- (۴) چون مفهوم علیت از اولین تصورات حسی و بدیهی شکل گرفته است، بنابراین واقعاً در خارج وجود دارد.

۱۹۴- اگر گفته شود «نظام عالم هستی، نظام قطعی و تخلف‌ناپذیر است» معنای این عبارت چیست و چه کسی به طور جدی در نتایج این اصل تردید داشته است؟

- (۱) سنخیت علت و معلول - هیچ فرد یا فیلسوفی در نتایج آن تردید ندارد، زیرا در این صورت نمی‌تواند هماهنگی موجود در طبیعت را تبیین کند و دلیل آن را به دست آورد.
- (۲) وجوب علی و معلولی - برخی از مردم با وجودی که از تمام اجزای یک علت آگاه هستند، گاهی چنین می‌پندارند که میان علت و معلول، یک رابطه ضروری وجود ندارد.
- (۳) وجوب علی و معلولی - فیلسوفی را سراغ نداریم که به طور صریح و روشن در این اصل و نتایج آن تردید کند و بگوید رابطه ضروری میان علت و معلول برقرار نیست.
- (۴) سنخیت علت و معلول - فقط فیلسوفان تجربه‌گرا که هر چیزی را براساس حس و تجربه تحلیل می‌کنند، معتقدند که نتایج آن درباره همه اشیا همواره یکسان نیست.

- ۱۹۵- اگر فیلسوفی معتقد باشد که اصل سنخیت از طریق تجربه به دست می‌آید،
 (۱) نمی‌تواند وقوع اتفاق (به معنای نفی اصل سنخیت) را در حوادث بعدی، غیرممکن بداند.
 (۲) باور می‌کند که میان هر حادثه با علل آن، همواره رابطه ضروری و تخلف‌ناپذیر برقرار است.
 (۳) نمی‌تواند وقوع اتفاق (به معنای نفی اصل سنخیت) را در حوادث بعدی، امکان‌پذیر بداند.
 (۴) نمی‌تواند تبیین علمی از نمونه‌ها و مصداق‌های اصل سنخیت دربارهٔ حوادث جهان ارائه دهد.
- ۱۹۶- اگر گفته شود: «پدیده‌ها از نظم حاکم بر طبیعت پیروی نمی‌کنند و بنابراین نمی‌توان آن‌ها را بر پایهٔ قوانین علیت تبیین کرد»، بر چه چیزی خط بطلان کشیده‌ایم و پذیرش کدام موضوع می‌تواند مرز بین قبول رخداد اتفاقی و غیراتفاقی در معنای اول تا سوم را رقم بزند؟
 (۱) صرفاً استدلال‌های فلسفی محض - پذیرش خداوند
 (۲) ارزش و اعتبار تمام علوم - پذیرش خداوند
 (۳) اعتبار برخی از علوم - پذیرش هستی نظام‌مند
 (۴) مسائل اساسی فلسفه - پذیرش هستی قانونمند
- ۱۹۷- کدام نقد بر نظر فیلسوفانی که در عین انکار خداوند، معتقد به غایت‌مندی جهان و انسان هستند، دقیق‌تر وارد است؟
 (۱) قبول غایت برای اشیا وقتی ممکن است که آن غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده تا اشیا متناسب با آن هدف، پدید آمده و به سوی آن حرکت کنند و تکامل یابند.
 (۲) قبول غایت‌مندی جهان و انسان لوازمی دارد که درک درست این لوازم در تبیین بهتر جهان و شناخت هستی و به ویژه اثبات ضرورت وجود خداوند به انسان کمک می‌کند.
 (۳) نتیجهٔ انکار خدا و پذیرش غایت‌مندی جهان یک تناقض است، زیرا همه معتقدند که بین وجود خدا و اتفاقی بودن مسیر شکل‌گیری پدیده‌ها ارتباط عمیق وجود دارد.
 (۴) قبول تکامل جهان فقط با یک مبنا سازگار است و آن مبنا اعتقاد به علت نخستین و آفریننده‌ای است که انسان، آن را به سوی هدف و مقصد خود به پیش می‌برد.
- ۱۹۸- محمد به هدف دیدن مسابقهٔ فوتبال پیروزی و استقلال به ورزشگاه آزادی می‌رود. مهدی نیز که به محمد بدهکار است، همان زمان اتفاقاً در ورزشگاه آزادی حضور دارد و قبل از آن، در ورزشگاه بدهی‌اش را اتفاقاً از علی گرفته است. رفتن محمد به ورزشگاه آزادی به همراهی حضور مهدی در آن‌جا، منتهی به این می‌گردد که محمد بتواند اتفاقاً بدهی‌اش را از مهدی پس گیرد. این موضوع به کدام یک از معانی اتفاق بیشتر اشاره دارد و با اصول فلسفی چه رابطه‌ای دارد؟
 (۱) به معنای چهارم اتفاق که با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست و ناشی از علم ناقص ما نسبت به حوادث است، اشاره می‌کند و با اصول فلسفی سازگار است.
 (۲) به معنای سوم اتفاق که وجود فرآیندهای تکاملی در جهان را امری اتفاقی به حساب می‌آورد که از پیش تعیین شده نیست، اشاره می‌کند و با اصول فلسفی سازگار نیست.
 (۳) به معنای سوم اتفاق که اثبات یا نفی آن برخلاف معانی دیگر، نیازمند دقت و تأمل بیشتر است، اشاره می‌کند و با هیچ یک از اصول فلسفی، ارتباط و سازگاری ندارد.
 (۴) به معنای چهارم اتفاق که به معنی «رخ دادن حادثهٔ پیش‌بینی‌نشده» است و می‌تواند کاربرد علمی دقیقی داشته باشد، اشاره می‌کند و با اصول فلسفی ارتباط تام دارد.
- ۱۹۹- از نظر فلاسفه، فرض «کندن زمین برای استخراج آب و وصول به گنج» مستلزم چیست؟
 (۱) میان پدیده‌ها و علل آن‌ها رابطهٔ ضروری، وجود نداشته باشد.
 (۲) انسان دیگر نمی‌تواند برای یافتن علل پدیده‌ها، تلاش کند.
 (۳) سنخیتی میان اشیا و پدیده‌های جهان و آثار آن‌ها برقرار نباشد.
 (۴) پذیرش یکی از معانی اتفاق که با لوازم اصل علیت سازگار است.
- ۲۰۰- نظریهٔ «یه‌بانگ» بیش از هر چیز، مؤید کدام مفهوم فلسفی است و پذیرش آن، چه پیامدی می‌تواند به همراه داشته باشد؟
 (۱) اتفاق - اتفاقی بودن تحول تدریجی همهٔ موجودات زندهٔ جهان و مسئلهٔ انتخاب اصلح
 (۲) شانس - فلسفی بودن برخی از نظریات علمی جدید به ویژه در حوزهٔ فیزیک و زیست‌شناسی
 (۳) اتفاق - امکان برداشت‌های غلط فلسفی از نظرات علمی جدید به خصوص در حوزهٔ فیزیک
 (۴) شانس - برداشت اتفاقی بودن آغاز جهان از آن در بسیاری از دانش‌های امروزی بشری

منطق

۲۰۱- دربارهٔ استدلال می‌توانیم بگوییم

- (۱) مقدمات آن در برخی موارد در خود استدلال اثبات می‌شوند.
- (۲) پاسخ به اغلب پرسش‌های چرایی است و نتایج آن گاهاً قطعی است.
- (۳) یکی از سه موضوع اصلی منطق است و در تمام علوم دارای اهمیت است.
- (۴) بخشی از معلومات انسان ناشی از توجه به این بخش از منطق است.

۲۰۲- روش تقویت اعتبار استقرای تمثیلی کدام است؟

- (۱) یافتن نمونه‌های کلی مشابه‌تر
- (۲) یافتن نمونه‌های مشابه‌تر
- (۳) بررسی مصادیق بیشتر
- (۴) متناسب بودن تعداد نمونه‌ها با جامعه آماری

۲۰۳- کدام گزینه در نقد استدلال زیر مناسب نیست؟

«توجه به عرفان و غرق شدن در آن موجب گمراهی انسان است، چون دریایی است بدون انتها و موجب هلاکت انسان است.»

- (۱) عرفان هم‌چون ریسمانی است، برای نجات از غرق شدن که باید به آن چنگ زد و می‌توان با تکیه به آن به سعادت فردی رسید، اگرچه همهٔ افراد جامعه آن روش را نمی‌پسندند.
- (۲) اگرچه روش عرفانی دریایی است عمیق، اما با راهنما می‌توان این مسیر را به سلامت طی کرد، هر چند که در این مسیر دام‌های زیادی هم می‌تواند قرار گرفته باشد.
- (۳) اگرچه عرفان نوعی دانش است، اما قدم گذاشتن در آن به معنای رفتن به یک دریای طوفانی است که ممکن است موجب غرق شدن انسان شود.
- (۴) همان‌طور که در زلزله ساختمان‌های محکم و مهندسی می‌تواند جان انسان را نجات دهد، عرفان هم می‌تواند یکی از راه‌های نجات فردی در عصر کنونی باشد.

۲۰۴- اگر نتیجهٔ بررسی علمی تعمیم داده شود، ممکن است دچار مغالطهٔ «تعمیم شتاب‌زده» نباشیم.

- (۱) هشتاد درصد دانش‌آموزان یک استان به همهٔ دانش‌آموزان تمام استان‌های کشور
- (۲) همهٔ دانش‌آموزان دختر یک شهر به کل دانش‌آموزان دختر و پسر همان شهر
- (۳) نصف دانش‌آموزان یک کلاس ده نفره به همهٔ دانش‌آموزان آن کلاس
- (۴) یکصد کلاس پایهٔ اول در یک شهر به تمام کلاس‌های پایهٔ اول استان‌های غربی و مرکزی کشور

۲۰۵- به ترتیب دربارهٔ «نتیجهٔ استقرای استنتاج بهترین تبیین و استقرای تمثیلی» و «مقدمات آن‌ها» می‌توان گفت: و است.

- (۱) احتمالی - کلی
- (۲) یقینی - جزئی
- (۳) قطعی - کلی
- (۴) غیرقطعی - جزئی

۲۰۶- نوع استدلال در کدام گزینه قطعی است؟

- (۱) در یازده سال اخیر سؤالات کنکور مفهومی بوده پس می‌توان گفت این روند در سال‌های آینده هم ادامه خواهد داشت.
- (۲) افراد این شهر مبتلا به کم‌خونی هستند، چون اغلب افرادی که مورد آزمایش قرار گرفتند، همین وضعیت را داشتند.
- (۳) روزین در کنکور امسال موفق شد. ژینا هم خواهرش است، پس به احتمال زیاد در کنکور ۱۴۰۲ موفق خواهد شد.
- (۴) این میمون دارای دستگاه تنفس است. چون طبق تحقیقات انجام‌شده همهٔ میمون‌ها دارای دستگاه تنفس هستند.

۲۰۷- کدام گزینه، درست است؟

- (۱) در استنتاج بهترین تبیین، تمام احتمالات ممکن را یک به یک بررسی می‌کنند و به نتیجهٔ احتمالی می‌رسند.
- (۲) مبنای استدلال تمثیلی این است که: «باید با موارد مشابه، برخورد مشابه کرد» و غالباً دارای نتیجهٔ ضروری است.
- (۳) مبنای استقرای تعمیمی، تخمین است. پس می‌توان گفت مبنای اعتماد به علوم تجربی، استقرای تعمیمی است.
- (۴) در مسائل علمی از استنتاج بهترین تبیین استفاده می‌شود و ممکن است که ساده‌ترین احتمال، نتیجهٔ مورد نظر باشد.

۲۰۸- منظور از کلمهٔ «قیاس» در بیت زیر است و مفهوم این بیت این است که

«کار پاکان را قیاس از خود مگیر / گرچه ماند در نبشتن شیر و شیر»

- (۱) قیاس منطقی - نتیجهٔ استدلال قیاسی، قطعی است.
- (۲) تمثیل - نتیجهٔ استدلال استقرای تمثیلی، قطعی نیست.
- (۳) استقرا - نتیجهٔ استدلال استقرای تعمیمی، ضروری نیست.
- (۴) تمثیل - نتیجهٔ استدلال استقرای تمثیلی، غیرقطعی نیست.

- ۲۰۹- به ترتیب در چند مورد از استدلال‌های زیر، نتیجه قطعی و در چند مورد نتیجه احتمالی است؟
- (الف) این کتاب منطق دارای وزن است، زیرا همه اجسام دارای وزن هستند.
- (ب) بعد از این که اتومبیل خاموش شد، اتومبیل را کاملاً بررسی نمودم و علت خاموشی را پیدا کردم.
- (ج) چرا افزایش حقوق معلمان در صدر تمام خبرهاست؟ هر که دردش بیش درمانش بیشتر.
- (د) من هم مانند سایر انسان‌ها دارای حقوق و مسئولیت‌هایی هستم، چون هر انسانی دارای حقوق و مسئولیت‌هایی است.
- (ه) سوالات کنکور فلسفه و منطق در اکثر سال‌ها دارای اشکال بوده، ممکن است در کنکورهای آینده هم این مسئله تکرار شود.
- (۱) ۳ - ۲ (۲) ۲ - ۳ (۳) ۱ - ۴ (۴) ۴ - ۱

۲۱۰- کدام گزینه می‌تواند وجه شباهت استنتاج بهترین تبیین و استقرار تعمیمی نباشد؟

- (۱) در هر دو از بررسی موارد جزئی و شخصی به نتیجه می‌رسیم.
- (۲) مبنای هر دو قسم استدلال، مبتنی بر تخمین است.
- (۳) در هر دو قسم استدلال، نتیجه به دست آمده احتمالی است.
- (۴) در هر دو نوع استدلال، به دنبال تبیین چرایی داده‌ها هستیم.

فلسفه (۱)

۲۱۱- با تأمل در این عبارت سقراط «من کسی نیستم که برای پول سخن بگویم یا به خاطر آن، لب از گفتار فرو بندم. من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند ... این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیاهای برعهده من نهاده است» کدام مفهوم، برداشت نمی‌شود؟

- (۱) اخلاقی (۲) فلسفی
- (۳) سیاسی (۴) اجتماعی

۲۱۲- مخالفان اصلی سقراط، چه کسانی بودند؟

- (۱) کسانی که با کمک اقسام مغالطه‌ها و جدل و فن سخنوری، بر شیوه زندگی مردم آتن تأثیر می‌گذاشتند.
- (۲) سوفیست‌هایی که با هیچ فن و دانشی آشنایی نداشتند و فقط حق را باطل و باطل را حق جلوه می‌دادند.
- (۳) کسانی که در گفتار و رفتار سقراط، دقیق تأمل کرده و برخی از اصول فکری غلط وی را استخراج کرده‌اند.
- (۴) مغالطه‌کارانی که سقراط و مقامات حکومتی آتن نیز از آن‌ها به عنوان دشمن دانش و حقیقت یاد می‌کردند.

۲۱۳- زیربنای فلسفی روش سقراط چه بود و ثمره و نتیجه اصلی آن چیست؟

- (۱) گفت‌وگو - غلبه بر مخاطب و رسیدن وی به حقیقت (۲) پرسش و پاسخ - برانگیختن و اقناع مخاطب خود
- (۳) پرسش و پاسخ - پیروزی بر مخاطب و وصول به حقیقت (۴) گفت‌وگو - دعوت به تأمل و رسیدن به حقیقت

۲۱۴- سقراط در قسمتی از دفاعیه خود، کدام افترا را افترا بی‌دینانه نسبت به خود می‌داند؟

- (۱) سقراط ترویج اصول اخلاقی مانند ترجیح فضیلت بر ثروت را رسالتی از جانب خدا می‌داند.
- (۲) سقراط می‌کوشد به اسرار آسمان و زمین دست یابد و آن‌چه باطل است را حق جلوه دهد.
- (۳) سقراط رفتاری خلاف خدای واحد ما آتنیان در پیش گرفته و بد را نیک جلوه می‌دهد.
- (۴) سقراط مدعی است دانش خاصی دارد و می‌خواهد این دانش را به جوانان آموزش دهد.

۲۱۵- از این عبارت سقراط: «گروه بزرگی به غلط مرا دانا می‌نامند، در حالی که من دانا نیستم»، کدام مطلب، استنباط نمی‌شود؟

- (۱) چون سقراط خود را دوستدار دانش معرفی می‌کرد، با هرگونه فخرفروشی از طریق علم به شدت مخالف بود.
- (۲) چون می‌داند مردم جامعه‌اش معیارهای دانایی را می‌دانند، بنابراین به دانایی خود بیش از دیگران وقوف دارد.
- (۳) نزد سقراط، کسی که دانش اندکی دارد، اما خود را برتر بداند و در علم متکبر باشد، از حقیقت دانش دور می‌شود.
- (۴) چون سقراط، دانایی را در اقرار به نادانی می‌دانست، بنابراین نمی‌داند وی در واقع، ریشه در تواضع و فروتنی او دارد.

۲۱۶- کدام گزینه، اوصاف خدا از دیدگاه سقراط را دقیق‌تر بیان می‌کند؟

- (۱) عالم به همه چیز - معشوق بودن (۲) غیرمادی بودن - فعلیت محض
- (۳) عالم به همه چیز - عادل و قادر (۴) پیام‌رسان سروش - خالق بودن

۲۱۷- با توجه به گفت‌وگوی ملتوس و سقراط در دادگاه، کدام عبارت، قابل برداشت است؟

- (۱) به عقیده ملتوس، سقراط به خدا یا خدایانی سواى خدایان جامعه آتن گرایش دارد و درصدد است خورشید و ماه را کره‌ای خاکی به جوانان معرفی کند.
- (۲) می‌توان در اتهام ملتوس، تناقض را یافت، زیرا ملتوس از سویی سقراط را به بی‌خدایی متهم می‌کند و از سویی می‌گوید سقراط خدایی جدید آورده است.
- (۳) سقراط به همه اتهامات ملتوس پاسخ مناسبی داد، به‌جز اتهامی که خود سقراط به آن اعتراف کرد مبنی بر این‌که خورشید و ماه را به خدایی نمی‌پذیرد.
- (۴) ملتوس توانست در دادگاه ثابت کند که سقراط خدایان متکثر عامه آتن را انکار کرده و تلاش می‌کند تفکر فلسفی جدیدی از خداپرستی راستین ارائه دهد.

۲۱۸- به عقیده سقراط، چه کسی هرگز نباید از خطر، هراسی به دل راه دهد؟

- (۱) کسی که به خدای برتر که همه چیز را می‌داند، ایمان داشته باشد. (۲) کسی که بتواند راه درست را پیدا کند و آن را در زندگی به کار گیرد.
- (۳) هر انسان خردمندی که از طریق سروش معبد دلفی، به حقیقت برسد. (۴) کسی که اجرای فرمان خدا، برایش از هر امر دیگری مهم‌تر باشد.

۲۱۹- کدام عبارت را نمی‌توان از دفاعیات سقراط، نتیجه گرفت؟

- (۱) نباید من یا هر کس دیگری از ترس مرگ یا هر خطر دیگری، از دستورات خدا سرپیچی کنیم.
- (۲) اکنون من به سوی مرگ می‌روم و شما به سوی زندگی، خدا می‌داند که راه من بهتر است.
- (۳) اگر راست است که بعد از مرگ با خوبان همنشین شوم، پس حاضرم بمیرم و باز هم بمیرم.
- (۴) خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران نیز بیاموزم.

۲۲۰- کدام توصیف از مرگ، با اندیشه‌های سقراط سازگار است؟

- (۱) دشوار نبودن مرگ اما تندتر از بدی دویدنش
- (۲) عامل اصلی اشتیاق به توقف در دنیا
- (۳) نعمتی جهت دیدار با داوران دادگر آن جهان
- (۴) منشأ همه بدی‌ها و ناراستی‌های جهان

۲۲۱- به ترتیب «زمان بازبایی حافظه کوتاه‌مدت»، «نوع رمزگردانی حافظه بلندمدت» و «ظرفیت یا گنجایش حافظه حسی» کدام است؟

- (۱) حدود نیم‌ثانیه - معنایی - 2 ± 7 ماده
- (۲) چند دقیقه - حسی همراه با توجه - 2 ± 7 ماده
- (۳) چند دقیقه - معنایی - نامحدود
- (۴) حدود نیم‌ثانیه - حسی همراه با توجه - نامحدود

۲۲۲- با توجه به نوع اطلاعات، حافظه مورد نیاز برای پاسخ به کدام پرسش، با بقیه متفاوت است؟

- (۱) در چه تاریخی وارد دانشگاه شده‌اید؟
- (۲) آخرین فیلمی که دیدید، کی بوده است؟
- (۳) زمان بازگشایی مدارس چه تاریخی است؟
- (۴) کی به کرونا مبتلا شدید؟

۲۲۳- به ترتیب «نوع رمزگردانی» کدام دو نوع حافظه و «ظرفیت یا گنجایش» کدام دو نوع حافظه به هم شبیه است؟

- (۱) کوتاه‌مدت و بلندمدت - حسی و بلندمدت
- (۲) حسی و کوتاه‌مدت - حسی و بلندمدت
- (۳) حسی و کوتاه‌مدت - حسی و کوتاه‌مدت
- (۴) کوتاه‌مدت و بلندمدت - حسی و کوتاه‌مدت

۲۲۴- کدام خطای حافظه زیر، با بقیه متفاوت است؟

- (۱) رضا هر چه فکر می‌کند، نمی‌داند کلید ماشین را کجا گذاشته است.
- (۲) محسن نام معلم کلاس پنجم ابتدایی خود را به خاطر نمی‌آورد.
- (۳) زینب نمی‌داند اسم دریاچه‌ای که در شمال رفته است، چه بوده است.
- (۴) مونا از اتفاقاتی در اردوی مدرسه صحبت می‌کند که رخ نداده است.

۲۲۵- به ترتیب، «ندانستن تعداد پله‌های ورودی دانشگاه» و «اشکال در بازی حدس زدن» به کدام عامل مؤثر در فراموشی اشاره دارد؟

- (۱) عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازبایی
- (۲) عدم رمزگردانی - گذشت زمان
- (۳) عوامل عاطفی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازبایی
- (۴) عوامل عاطفی - گذشت زمان

۲۲۶- کدام گزینه زیر، از نظر ارتباط با مراحل حافظه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) سعید در ابتدای مطالعه، مفاهیم بااهمیت هر درس را مشخص می‌کند.
- (۲) میثم در کنکورهای آزمایشی زیادی شرکت می‌کند.
- (۳) احسان کد ملی خود را براساس سال تولد و شماره منزلش حفظ می‌کند.
- (۴) مرتضی در هنگام حفظ کردن مناطق جغرافیایی مهم ایران، تصاویر آن‌ها را نیز تجسم می‌کند.

۲۲۷- در کدام مرحله روش «پس‌خبا»، دانش‌آموز می‌تواند به برداشت کلی از مطالب دست یابد؟

- (۱) سؤال کردن
- (۲) خواندن
- (۳) پیش‌خوانی
- (۴) آزمون

۲۲۸- به ترتیب، هر یک از عبارتهای زیر برای کنترل کدام اثر به کار می‌رود؟

- مرتضی ۵ ساعت پس از مطالعه درس شیمی از خود می‌پرسد که به چه مفهومی رسیده است که در دفعات گذشته به آن دست نیافته است.
- سارا در هنگام خواندن درس روان‌شناسی، سعی می‌کند معانی مطالب را بفهمد.

- (۱) اثر تداخل - اثر گذشت زمان
- (۲) اثر تداخل - اثر تداخل
- (۳) اثر گذشت زمان - اثر گذشت زمان
- (۴) اثر گذشت زمان - اثر تداخل

۲۲۹- بازبایی کدام جفت از واژگان زیر، آسان‌تر است و علت آن چیست؟

- (۱) شب و چرخ - دارای نشانه حسی است.
- (۲) ورزش و باشگاه - دارای نشانه حسی است.
- (۳) چای و آرزو - دارای نشانه معنایی است.
- (۴) دعا و آرامش - دارای نشانه معنایی است.

۲۳۰- اگر راضیه برای آموزش واژه «عدالت» به خواهر کوچک‌ترش، از مثال‌های زیادی استفاده کند و سپس تفاوت عدالت و بی‌عدالتی را توضیح

دهد، به ترتیب از کدام روش‌های بهسازی حافظه استفاده کرده است؟

- (۱) بسط معنایی - برگردان به زبان خودمانی
- (۲) بسط معنایی - تمایزبخشی
- (۳) تمایزبخشی - برگردان به زبان خودمانی
- (۴) تمایزبخشی - بسط معنایی

سایت کنکور

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۱۸

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۲۳۰	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۲۲۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه
			از	تا		
۱	ریاضیات	۱۵	۱	۱۵	۳۵ دقیقه	۴۰ دقیقه
		۱۰	۱۶	۲۵		
		۱۰	۲۶	۳۵		
۲	اقتصاد	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۵	۴۶	۶۰	۲۵ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰	۶۱	۷۰		
		۱۰	۷۱	۸۰		
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰	۹۱	۱۰۰		
		۱۰	۱۰۱	۱۱۰		
۵	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه	۲۵ دقیقه
		۱۰	۱۴۱	۱۵۰		
		۱۰	۱۵۱	۱۶۰		
۷	جغرافیا	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه	۲۵ دقیقه
		۱۰	۱۷۱	۱۸۰		
		۱۰	۱۸۱	۱۹۰		
۸	فلسفه و منطق	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰	۲۰۱	۲۱۰		
		۱۰	۲۱۱	۲۲۰		
۹	روان‌شناسی	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی	
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری	
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری	
عربی	بهرز حیدریکی روح‌اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو	
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی	
تاریخ	ملیحه گرجی	مریم پارسائیان	
جغرافیا	ملیحه گرجی		
جامعه‌شناسی	آزیتا بیدقی		
فلسفه و منطق	فلسفه		حیدر جلالی
	منطق		ابراهیم امینی
روان‌شناسی	نگار کاغذگران		

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی
www.gaj.ir

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

ریاضیات

۱ این کار در گام سوم یعنی گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها انجام می‌پذیرد.

۲ در گام دوم (طرح و برنامه‌ریزی) علاوه بر توافق دربارهٔ چگونگی اندازه‌گیری متغیرهای مورد نظر، دربارهٔ اندازه نمونه، چگونگی نمونه‌گیری تصمیم‌گیری می‌شود.

۳ عدد X همان میانگین داده‌ها و عدد Y برابر با مجموع میانگین و انحراف معیار داده‌ها است:

$$27, 31, 33, 35, 39$$

برای راحتی کار، از همهٔ داده‌ها مقدار ثابتی (مانند 30) را کم می‌کنیم. پس داده‌های جدید به صورت زیر هستند:

$$-3, 1, 3, 5, 9 \Rightarrow \bar{x} = \frac{-3+1+3+5+9}{5} = \frac{15}{5} = 3$$

$$\sigma^2 = \frac{(-3-3)^2 + (1-3)^2 + (3-3)^2 + (5-3)^2 + (9-3)^2}{5}$$

$$= \frac{36+4+0+4+36}{5} = \frac{80}{5} = 16 \Rightarrow \sigma = \sqrt{16} = 4$$

میانگین واقعی داده‌ها $3+30=33$ است. پس $\bar{x}=33$ و عدد Y برابر است با:

$$y = \bar{x} + \sigma = 33 + 4 = 37$$

$$\Rightarrow 5x - 3y = 5(33) - 3(37) = 165 - 111 = 54$$

۴ در گام سوم که مرحلهٔ گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها است، این عمل انجام می‌شود.

۵ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$25, 27, 29, 30, 33, 33, 34, 35, 35, 36, 37, 39$$

$$\underbrace{\hspace{10em}}_{Q_1=29/5} \quad \underbrace{\hspace{10em}}_{Q_3=35/5}$$

$$\text{دامنهٔ کل} = R = x_{\max} - x_{\min} = 39 - 25 = 14$$

$$\text{دامنهٔ میان چارکی} = IQR = Q_3 - Q_1 = 35/5 - 29/5 = 6$$

پس نسبت دامنهٔ کل به دامنهٔ میان چارکی برابر است با:

$$\frac{14}{6} = \frac{7}{3}$$

۳ ۶

$$n(S) = 2^4 = 16$$

A حداقل یک‌بار رو ظاهر شود

$$A' = \{(پ, پ), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ)\}$$

$$P(A') = \frac{1}{16} \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{1}{16} = \frac{15}{16} = 0.9375$$

۷ احتمال زوج آمدن در هر بار پرتاب تاس $\frac{3}{6} = \frac{1}{2}$ است.

۸ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر با انتخاب ۳ مهره از مجموع $(12) = (4+3+5)$ مهره موجود است:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{(12-3)!3!} = \frac{12!}{9!3!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{9! \times 3 \times 2 \times 1} = 220$$

برای آن‌که رنگ هیچ دوتا مهره‌ای یکسان نباشد، باید از هر رنگ ۱ مهره انتخاب کرد:

$$n(A) = \binom{5}{1} \binom{3}{1} \binom{4}{1} = 5 \times 3 \times 4 = 60$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{60}{220} = \frac{6}{22} = \frac{3}{11}$$

۹ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ نفر از بین $10 = (3+3+4)$ نفر است:

$$n(S) = \binom{10}{3} = \frac{10!}{3!7!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7!}{3 \times 2 \times 1 \times 7!} = 120$$

برای آن‌که فقط ۲ نفر روان‌شناس انتخاب شود، باید ۱ نفر هم از بقیهٔ افراد انتخاب شوند:

$$n(A) = \binom{3}{2} \binom{7}{1} = 3 \times 7 = 21 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{21}{120} = \frac{7}{40}$$

۱۰ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ لامپ از ۱۵ لامپ است:

$$n(S) = \binom{15}{3} = \frac{15!}{3!12!} = \frac{15 \times 14 \times 13 \times 12!}{3 \times 2 \times 1 \times 12!} = 455$$

برای آن‌که تعداد لامپ‌های سالم بیشتر باشد باید حالات زیر را در نظر گرفت:
الف) ۲ لامپ سالم و ۱ لامپ معیوب:

$$\binom{11}{2} \binom{4}{1} = 55 \times 4 = 220$$

یا

ب) ۳ لامپ سالم:

$$\binom{11}{3} = \frac{11!}{3!8!} = \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8!}{8! \times 3 \times 2 \times 1} = 165$$

و در مجموع تعداد حالات مطلوب برابر است با:

$$n(A) = 220 + 165 = 385$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{385}{455} = \frac{77}{91} = \frac{11}{13}$$

محاسبهٔ $\binom{11}{2}$ به صورت زیر است:

$$\binom{11}{2} = \frac{11!}{2!9!} = \frac{11 \times 10 \times 9!}{2 \times 9!} = 55$$

۶, ۶, ۶, ۷, a, ۹, ۹, ۱۲

روش میانه:

هشت داده داریم که نصف مجموع داده‌های چهارم و پنجم برابر میانه است:

$$\text{میانه} = \frac{y+a}{2} \Rightarrow \text{خط فقر به روش میانه} = \frac{y+a}{2} = \frac{y+a}{4}$$

طبق فرض مسئله خط فقر در هر دو روش با هم برابرند.

$$\text{میانه} = \frac{55+a}{16} = \frac{y+a}{4} \Rightarrow 16(y+a) = 4(55+a)$$

$$\div (4) \rightarrow 4(y+a) = 55+a \Rightarrow 28+4a = 55+a$$

$$\Rightarrow 4a - a = 55 - 28 \Rightarrow 3a = 27 \Rightarrow a = \frac{27}{3} = 9$$

۴ ۲۸

$$\text{تورم} = \frac{\text{شاخص در سال } ۹۶ - \text{شاخص در سال } ۱۴۰۰}{\text{شاخص در سال } ۹۶} = \frac{x-38}{100} = \frac{x-38}{38}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{5} = \frac{x-38}{38} \Rightarrow 5x - 190 = 114 \Rightarrow 5x = 114 + 190$$

$$\Rightarrow 5x = 304 \Rightarrow x = \frac{304}{5} = 60.8$$

۲ ۲۹

$$\text{تورم کالای ۱} = \frac{180-120}{120} \times 100 = \frac{60}{120} \times 100 = \frac{1}{2} \times 100 = 50\%$$

$$\text{تورم کالای ۲} = \frac{175-140}{140} = \frac{35}{140} = \frac{1}{4} \times 100 = 25\%$$

$$\text{میانه درصد تورم‌ها} = \frac{50+25}{2} = \frac{75}{2} = 37.5\%$$

۱ ۳۰

جمعیت بیکار - جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$36 = 30 + x \Rightarrow x = 36 - 30 = 6 \text{ هزار نفر جمعیت بیکار}$$

فرض کنیم باید x شغل ایجاد کنیم در این صورت تعداد بیکاران برابر 6-x هزار نفر خواهد بود.

$$\text{درصد نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow \frac{6-x}{100} = \frac{6-x}{36}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{20} = \frac{6-x}{36} \Rightarrow 120 - 20x = 36 \Rightarrow 120 - 36 = 20x$$

$$\Rightarrow 84 = 20x \Rightarrow x = \frac{84}{20} = 4.2 \text{ هزار}$$

پس باید 4200 شغل جدید ایجاد گردد تا نرخ بیکاری به 5 درصد برسد.

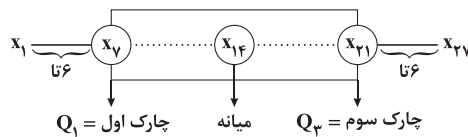
۳ ۳۱

$$\text{وزن (کیلوگرم)} = \frac{\text{مجدور قد (سانتی متر)}}{x} \Rightarrow 27 = \frac{x}{(1/8)^2}$$

$$x = 27 \times (1/8)^2 = 27 \times 3/24 = 87/48$$

اضافه وزن فرد 9/48 = 9/5

۳ ۲۲

می‌دانیم که میانگین داده‌ها × تعداد داده‌ها = مجموع داده‌ها است، پس:

$$\left. \begin{aligned} \text{مجموع داده‌های سیل چپ جعبه} &= 6 \times 14 = 84 \\ \text{مجموع داده‌های سیل راست جعبه} &= 6 \times 19 = 114 \\ \text{مجموع داده‌های داخل و روی جعبه} &= 15 \times x = 15x \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow \bar{x}_{\text{کل}} = \frac{84 + 114 + 15x}{27} = 16 \Rightarrow 198 + 15x = 432$$

$$\Rightarrow 15x = 432 - 198 \Rightarrow 15x = 234 \Rightarrow x = \frac{234}{15} = 15.6$$

۲ ۲۳

$$\text{تعداد کل افراد} = 5 + 10 + 14 + 8 + 3 = 40$$

$$15 = 5 + 10 = \text{تعداد افرادی که قدی کم‌تر از } 170 \text{ سانتی متر دارند}$$

$$37.5\% = \frac{15}{40} \times 100 = \text{درصد افرادی که قدی کم‌تر از } 170 \text{ سانتی متر دارند}$$

برای گزارش درصد بهتر است از نمودار دایره‌ای استفاده شود به شرط آن‌که تعداد متغیرها بیشتر از 6 تا نباشد.

۳ ۲۵

$$\text{میانه} = \frac{40 + 70 + 80 + b + 100 + 110}{6} = \frac{b + 400}{6} = 75$$

$$\Rightarrow b + 400 = 450 \Rightarrow b = 450 - 400 = 50$$

$$\text{میانه} = \frac{30 + 33 + 34 + 35 + a + 41}{6} = \frac{173 + a}{6} = 35$$

$$\Rightarrow 173 + a = 210 \Rightarrow a = 210 - 173 = 37$$

پس $a = 37$ و $b = 50$ بنابراین دوتایی (a, b) به صورت (37, 50) خواهد بود.

۱ ۲۶

درآمد افراد (به ترتیب) به صورت زیر است:

$$5, 5, 5, 8, 8, 8, 8, 8, 9/5, 10, 10, 11/5, 11/5, 11/5, 12, 12, 12$$

تعداد داده‌ها (افراد) 17 نفر است، پس میانه برابر داده نهم است.

$$\text{میانه} = 9/5$$

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{9/5}{2} = 4/75$$

۳ ۲۷

روش میانگین:

$$\text{میانه} = \frac{(3 \times 6) + 7 + a + (2 \times 9) + 12}{8} = \frac{18 + 7 + a + 18 + 12}{8}$$

$$\Rightarrow \frac{55+a}{8} = \frac{55+a}{2} \Rightarrow \text{خط فقر به روش میانگین} = \frac{55+a}{16}$$

اقتصاد

۲ ۳۶

تعریف	نوع بیکاری
این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. هم‌چنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.	بیکاری اصطلاحی
زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند، مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان.	بیکاری فصلی
بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست، مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.	بیکاری ساختاری
بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.	بیکاری دوره‌ای

الف) بازار در محل تقاطع دو منحنی یعنی

۳ ۳۷

دستمزد ۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان به تعادل می‌رسد.

ب) عرضه‌کننده نیروی کار، همان کارگرانی هستند که حاضرند کار خود را در اختیار کارفرمایان قرار دهند. پس منحنی S (Supply) مربوط به آن‌ها است.

ج) مطلوب‌ترین قیمت برای کارفرما به عنوان تقاضا کننده نیروی کار، پایین‌ترین قیمت یعنی ۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان است.

۳۸ ۴ مقابله دولت با بیکاری، رکود و فقر از راه‌های جلوگیری و کاهش آن‌ها است، نه از پیامدهای این مشکلات.

۳۹ ۳ این کشور، منابع کافی برای رسیدن و حرکت بر روی منحنی را دارا است، اما مشکل آن‌جاست که از تمام منابع خود بهره نمی‌برد و این مشکل، به علت وجود رکود در این کشور است.

۴۰ ۲ بررسی عبارتهای نادرست:

الف) همه کارهایی که از صبح تا شب انجام می‌دهیم، لزوماً شغل به حساب نمی‌آید.
د) مردم در کنار دولت، وظیفه مبارزه با فقر را دارا هستند.

شاخص پایه آموزشی

$$= \left[\frac{4}{10} (\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات دشوار}) \right]$$

$$= \left[\frac{4}{10} (10 + 12) \right] = \left[\frac{4}{10} (22) \right] = \left[\frac{88}{10} \right] = \left[8.8 \right] = 8$$

شاخص پایه آموزش ۸ است. یعنی برای دانش‌آموزانی مناسب است که پایه هشتم را تمام کرده باشند.

۳۳ ۲ با توجه به نمودار:

$$\text{قیمت در سال } 2022 = 2006 = \text{قیمت در سال } 1990 \\ = 75 \text{ (دلار) (بار) (سال یک بار)}$$

یعنی دوره تناوب ۱۶ سال است. بنابراین:

$$1998 = 1982 + 16 = 1966 + 16 = \text{قیمت در سال } 1966$$

$$\Rightarrow \text{قیمت سال } 1998 \text{ برابر } 120 \text{ دلار است.}$$

$$2018 = 2034 - 16 = 2034 = \text{قیمت در سال } 2034$$

$$\Rightarrow \text{قیمت در سال } 2018 \text{ برابر } 85 \text{ دلار است.}$$

و اختلاف این دو قیمت برابر $120 - 85 = 35$ دلار است.

۳۴ ۴ روش اول: ماه دی (ماه دهم) بین دو ماه آذر (نهم) و ماه

بهمن (یازدهم) است. پس دو نقطه $(9, 42)$ و $(11, 38)$ را انتخاب می‌کنیم و معادله خط گذرنده از این دو نقطه را می‌نویسیم:

$$m = \frac{42 - 38}{9 - 11} = \frac{4}{-2} = -2$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - 42 = -2(x - 9) \Rightarrow y = -2x + 18 + 42$$

$$\Rightarrow y = -2x + 60$$

حال $x = 10$ را جایگذاری می‌کنیم:

$$\xrightarrow{x=10} y = -2(10) + 60 = -20 + 60 = 40$$

روش دوم: چون فاصله بین مقادیر x (ماه‌ها) یکسان است، پس میزان بارندگی معدل (میانگین) دو نقطه اطراف است.

$$10 \text{ ماه} = \frac{42 + 38}{2} = \frac{80}{2} = 40 = \text{بارندگی ماه } 11 + \text{بارندگی ماه } 9$$

۳۵ ۳ نزدیک‌ترین نقطه به ماه هفتم نقطه متعلق به ماه پنجم

یعنی $(5, 71)$ است. حال میانگین ماه‌ها (x) و میانگین مقادیر فروش (y) (ها) را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{1+2+3+4+5}{5} = 3, \quad \bar{y} = \frac{22+30+44+58+71}{5} = \frac{225}{5} = 45$$

نقطه میانگین‌ها $(3, 45)$ است. پس معادله خط گذرنده از دو نقطه $(5, 71)$ و $(3, 45)$ را می‌نویسیم.

$$m = \frac{71 - 45}{5 - 3} = \frac{26}{2} = 13 \Rightarrow y - 45 = 13(x - 3)$$

$$\Rightarrow y = 13x - 39 + 45 \Rightarrow y = 13x + 6 \xrightarrow{x=7} y = 13(7) + 6 = 97$$

$$= 8 = |92 - 97| = \text{مقدار تخمینی} - \text{مقدار واقعی} = \text{خطای برون یابی}$$

علوم و فنون ادبی

۴۶ ۳ کاهش کاربرد عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظپردازیهای

بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها از ویژگی‌های زبانی نثر دوره بیداری است.

۴۷ ۲ واژه قانون در این گزینه در معنی «روش و شیوه» به کار رفته

اتا، در سایر گزینه‌ها در معنی اصطلاحی و حقوقی آن به کار رفته که در دوره مشروطه رایج بود.

۴۸ ۲ حقوق مدنی زنان از جمله موضوعاتی است که در کنار تعلیم و

تربیت نوین و همگانی بسیار مورد توجه نویسندگان بوده است.

۴۹ ۱ وطن به عنوان سرزمینی که مردمی با مشترکات قومی،

فرهنگی و زبانی در آن زندگی می‌کنند، در دوره بیداری وارد شعر و ادبیات فارسی شد و بسیار مورد توجه بزرگانی مانند ملک‌الشعرا بهار، علامه دهخدا و ادیب‌الممالک فراهانی قرار گرفت.

۵۰ ۳ توجه به قالب‌های قصیده و مثنوی در شعر ملک‌الشعرا بهار و

ادیب‌الممالک فراهانی بیشتر است.

۵۱ ۱ این عبارت، گویای «ویژگی‌های ادبی» شعر مشروطه است.

۵۲ ۲ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): مفتعلن فاعلات

مفتعلن فع

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن فاعلات مفتعلن

(۳) مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع

(۴) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

۵۳ ۴ وزن گزینه (۴): مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلاتن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن

۵۴ ۳ تقطیع گزینه (۳):

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

این	ا	سی	ری	تا	پ	کی	ای	مل	ل	ت	بی	اَس	ت	پای
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	U	-	-	U	-
گر	ب	را	ی	حَفْظِ	آ	زا	دی	ز	ما	دَر	زا	د	ایم	
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-

(فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

۴۱ ۱ الف) افراد بالای ۱۵ سال که در شرایطی خاص شغل نداشته

باشند، بیکار به شمار می‌روند. پس همه کسانی که شغل ندارند، بیکار نیستند.

ب) علل بیکاری: تغییر رویه تولید، ضعف ساختار اقتصادی، قاچاق و واردات بی‌رویه

ج) در هر چهار ثانیه، یک کودک بر اثر مشکلات مرتبط با فقر در دنیا جان

خود را از دست می‌دهد. فقر تنها گریبانگیر کشورهای فقیر نیست، بلکه

کشورهای ثروتمند هم با فقر درگیر هستند.

۴۲ ۴ برای محاسبه جمعیت بیکار جهت حساب کردن نرخ بیکاری

باید جمعیت فعال را به دست بیاوریم، برای جمعیت فعال باید جمعیت ۱۵

سال و بالای ۱۵ سال را داشته باشیم:

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالای ۱۵ سال = جمعیت کل

$$2,450,000 = x + 760,000 \Rightarrow 2,450,000 - 760,000 = x$$

$$\Rightarrow x = 1,690,000$$

جمعیت غیر فعال + جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال و بالای ۱۵ سال

$$1,690,000 = y + 340,000 \Rightarrow 1,690,000 - 340,000 = y$$

$$\Rightarrow y = 1,350,000$$

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$1,350,000 = 950,000 + z \Rightarrow 1,350,000 - 950,000 = z$$

$$\Rightarrow z = 400,000$$

$$30\% = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{400,000}{1,350,000} \times 100 \approx 29.6\%$$

۴۳ ۱ فقر نسبی، مربوط به زمانی است که افراد مختلف را با هم

مقایسه کنیم. این معیار می‌تواند از زمانی به زمانی دیگر و از مکانی به مکان

دیگر متفاوت باشد.

اما فقر مطلق، یک معیار مشخص می‌کند، (مثل ۱/۹ دلار در روز) و آن را

معیار فقر می‌داند.

۴۴ ۱ الف) دولت‌ها از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه

با فساد با فقر مقابله می‌کنند.

ب) همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کار باشند،

شاغل محسوب می‌کنند. هر فردی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده است،

بیکار محسوب نمی‌شود.

۴۵ ۴ بررسی عبارتهای نادرست:

الف) با کاهش رکود تولید کم نمی‌شود بلکه بیشتر می‌شود. هم‌چنین با افزایش

تولید نیاز به کارگر و سرمایه هم افزایش می‌یابد.

ج) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال در کشور ما، نرخ بیکاری

است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

کَر	سَا	یِ	یِ	اَس	تَب	دَاد	پَز	مَر	دِ	شُ	دَا	زَا	دِی
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
اِبْرَ	گَل	بُ	نِ	نَو	زَس	رَا	بِی	رِی	شِ	نَ	بَا	یَد	کَرَد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
	مفعول		مفاعیلن		مفاعیلن		مفعول		مفاعیلن				

(۲)

ابدال

↓

زِ	اِن	تِ	خَا	بِ	چِ	کَا	رِی	نِ	مِی	رِ	وَد	اَز	پِش
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
پِ	پو	رِ	کَا	وِ	بِ	گُو	فَک	رِ	اِن	قِ	لَا	بِ	کِ
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U
	مفاعیلن		مفاعیلن		فاعلاتن		مفاعیلن		مفاعیلن		فعلن		

(۴)

مِی	بِ	زَد	اَز	دَسْت	زَن	جَش	گَن	جِ	گَر	سَر	مَا	یِ	دَار
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-
بِه	رِ	قَت	لَش	اَز	چِ	دِی	گَر	پَا	فِ	شَا	مِی	کُ	نَد
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-
	فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعِلن		

۴ ۵۵ تقطیع گزینه (۴):

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

↓

آ	سَف	لِ	اِی	کِ	مُف	تِی	ئِی	فَا	ضِیَسْت	نَا	مِ	اَو
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
تَا	پو	دُ	تَا	رِ	جَا	مِ	اَ	شَز	رِش	وِ	وُ	رِ
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
	مفعول		فاعلاتن		فاعلاتن		مفاعیلن		مفاعیلن		فاعِلن	

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

↓

بِی	رُ	وِ	اَش	رَا	فَا	دَا	دِ	نَو	عَا	خَا	هَی	مِی	رِ	نَد
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
بَا	سِ	رِش	تِ	دِیو	دَع	وِی	یِ	سِ	رِو	شِی	تَا	پِ	کِی	
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
	فاعِلن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعِلن			

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

رَم	نِ	مُو	دَن	هَا	یِ	آ	هَو	بِی	مِ	رَا	دِی	وَا	کَرَد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	U	-
کَا	شِ	اَز	یَک	تَا	رِ	مُو	تَد	بِی	رِ	زَن	جِی	رَم	کُ
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	U	-
	فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعلاتن		فاعِلن		

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

↓

قِد	نَا	عَت	کِی	آ	گَر	دَر	آ	ر	زَو	یِ	گَن	چِ	قَا	رَو	نِی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
جِی	دَا	یِ	خِیَپِش	بَا	شَر	طَا	لِ	بِ	مُل	کِ	شِ	لِی	مَا	نِی	
U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-	

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن
---------	---------	---------	---------

(۳)

دِی	وَا	نِ	گِیَسْت	قِصِ	صِی	یِ	تَق	دِی	رُ	بَخِشْت	نِیَسْت		
-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-		
اَز	بَا	مِ	سَر	نِ	گُو	شُ	دِ	نُ	گَف	تِ	نِیَسْت	قِ	ضَاَسْت
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

مفعول	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعِلن
-------	---------	---------	--------

۴ ۵۶ تقطیع گزینه (۴):

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

↓

بِی	رُ	وِ	اَش	رَا	فَا	دَا	دِ	نَو	عَا	خَا	هَی	مِی	رِ	نَد
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
بَا	سِ	رِش	تِ	دِیو	دَع	وِی	یِ	سِ	رِو	شِی	تَا	پِ	کِی	
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

فاعِلن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن
--------	---------	---------	---------

۵۷ ۲ تقطیع ابیات سؤال:

تقطیع سایر گزینه‌ها:

(۱)

حذف همزه		حذف همزه		حذف همزه		تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه								
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓							
فون	ری	یز	نا	ی	و	زی	را	ید	وا	ی	بس	ک	نید	
-	U	-	-	U	U	U	-	-	U	-	-	U	U	
	↓			↓	↓	↓			↓			↓	↓	
از	ف	لان	مأ	مو	ز	گر	مِل	لت	ش	کا	یت	می	ک	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
					↑									

حذف همزه

حذف همزه

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

مفعول | مفاعیل | مفاعیل | فاعول

(= مستفعل مستفعل مستفعل مستف)

(۲)

حذف همزه		حذف همزه		حذف همزه		حذف همزه								
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓							
آخ	ری	مظ	لو	م	از	مظ	لو	م	چُن	خُد	یا	د	کن	
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	
	↓			↓	↑			↓						
چن	پ	بی	نی	ظا	ل	مَز	ظا	لم	ح	ما	یت	می	ک	ند
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
					↑									

حذف همزه

حذف همزه

حذف همزه

حذف همزه

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

حذف همزه

مفاعیلن

مفاعیلن

(۳)

حذف همزه		حذف همزه		حذف همزه		حذف همزه								
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓							
بگ	د	زن	دز	کب	ری	یا	یی	گر	خ	دا	وَن	دا	ن	آز
-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	U
	↓				↓									
ثر	و	ت	دُن	یا	خ	لا	یق	را	ک	فا	یت	می	ک	ند
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
			↓											

فاعلن

فاعلاتن

فاعلاتن

فاعلاتن

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

فعلن

فاعلاتن

فاعلاتن

فاعلاتن

تقطیع ابیات سؤال:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند حذف همزه

داشت	لَت	مِل	گَر	دَ	حُ	قِ	حَق	یِ	پِ	ری	شا	فِ	پا
U	-	-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	-
بود	ن	ش	یا	عی	یِ	تِ	دَس	یک	تِ	زَ	غا	او	ما
U	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند حذف همزه

شد	با	این	گَر	یِ	نِی	نِو	قا	تِ	لِ	دِو	یِ	نِی	مع
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-
بود	ن	ش	کا	ها	بِ	نِو	قا	تِ	لِ	دِو	یِ	نِی	نا
U	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	-	-

حذف همزه

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

(۲)

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

از	وض	ع	کُ	نِو	نِی	وَ	زَ	بَد	بِخ	تِی	یِ	مِل	لَت
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
زین	فق	زُ	پِ	ری	شا	نِی	ئِی	وی	را	نِی	یِ	ای	رای
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

(۳)

گر	دی	دِ	جَ	ها	نِی	رِ	وَ	گَش	تَسَبُت	دِ	لَم	تَنگ
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
گو	بی	کِ	شِ	دَم	حَب	سِی	ئِی	زن	دا	نِی	یِ	ای
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

ما	طَ	رَف	دَا	رِی	یِ	خُر	شِی	دِ	خِ	قِی	قَت	کَر	دِیم
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
آب	زَ	مَ	نِی	کِ	هَ	مَ	شِخ	رِ	یِ	خَف	فَا	شِ	نَ
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

تقطیع گزینه (۴):

تاه	کو	نا	وا	جَ	رِ	عَم	نَد	کِ	دِ	دَا	بِی	زُ	جُ
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U
نید	ک	د	دا	خُ	رِ	بِه	وَ	طَن	نِ	گَا	زَر	بُ	ای
-	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U

فعلن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

(۳) حذف همزه

(۴) حذف همزه، تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه

بِگ	رَف	تِ	دِ	لَم	سَخَبَت	زِ	اَو	ضَا	ع	کِ	نِو	نِی
-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-
بی	چَا	رِ	گِی	ئِی	مَح	نَ	جِی	رَا	نِی	یِ	ای	رای
-	U	U	U	U	-	U	-	-	U	U	-	-

تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه
تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند
تغییر کمّیت مصوّت بلند به بلند

مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل (= مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)

۶۷ ۲ واژگان قافیه: «ذره» و «قطره» / حروف اصلی: «ر ر» و

«ط» / حروف الحاقی: «ه» / عیب قافیه: یکسان نبودن حروف اصلی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «بره» و «یکسره» / حروف اصلی: «ر» / حروف الحاقی:

«ه» / بیان حرکت / قاعده: (۲)

(۳) واژگان قافیه: «جان» و «خارجان» / حروف اصلی: «ان» / حروف الحاقی:

— / قاعده: (۲)

(۴) واژگان قافیه: «نواب» و «صواب» / حروف اصلی: «اب» / حروف الحاقی:

— / قاعده: (۲)

۶۸ ۲ بررسی آرایه‌ها:

جناس ناقص افزایشی: رایت - رای

جناس ناقص اختلافی: رای - روی

اشتقاق: نصرت - ناصر

۶۹ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ناپایداری قدرت

دنیوی و اقبال

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) پاک‌بازی عاشقانه

(۲) ستایش کرم و فضل

(۳) گله از بدسرشتی مردمان

۷۰ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): پاک‌بازی و

جان‌فشانی عاشقانه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) لذت‌بخش بودن مرگ برای سختی کشیدگان

(۲) عافیت در خاموشی است. / پایداری در عشق‌ورزی

(۳) عشق موجب ادامه زندگی است.

۷۱ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) قالی

(۳) بخیه

(۴) نزاکت

۷۲ ۳ کاربرد اصطلاح «موی دماغ شدن» از نمونه‌های به کارگیری

زبان عامیانه در شعر است.

۷۳ ۴ کاربرد وجه وصفی، یکی از ویژگی‌های زبانی نثر هندی است.

۷۴ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حس‌آمیزی

(۳) اسلوب معادله و حس‌آمیزی

(۴) حسن تعلیل

۶۱ ۲ موارد مطرح‌شده در سؤال، معرّف نثر دوره دوم (سده‌های

پنجم و ششم) است که در آثاری مانند «چهارمقاله نظامی عروضی، مقامات

حمیدی، کلیده و دمنه» وجود دارد، اما «تاریخ بلعمی» از نثرهای دوره اول

است و این ویژگی‌ها را ندارد.

۶۲ ۳ ابیات بر وزن «فعولن فعولن فعولن» سروده شده‌اند.

۶۳ ۲ با توجه به مضمون‌های عرفانی و آسمانی بودن معشوق، گزینه (۲)

مناسب‌تر است و از جهتی معشوق در سایر گزینه‌ها زمینی است.

دقت کنید: شاعر روح را مانند مرغی دانسته که به اصل خود یعنی خداوند باز

می‌گردد.

۶۴ ۴

با درد دردنوشان درمان چه کار دارد

قافیه روم قافیه اصلی رریف

با ناله خموشان الحان چه کار دارد

قافیه روم قافیه اصلی رریف

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «نبرد و نکند» به دلیل نداشتن حرف اصلی مشترک نمی‌توانند قافیه باشند.

(۲) «بی‌خبرانت و خسته‌دلانت» به دلیل نداشتن حرف اصلی مشترک

نمی‌توانند قافیه باشند.

(۳) «قدمی و گه‌ری» به دلیل نداشتن حرف اصلی مشترک نمی‌توانند قافیه باشند.

۶۵ ۲ واژگان قافیه: «پرده‌ای» و «مرده‌ای» / حروف اصلی: «ر د /

ر د» (م + ص + ص) / حروف الحاقی: «ه / ای» (م + ص + ص) / حروف

الحاقی)

توجه: در قافیه این گزینه، چند حرف الحاقی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «افروخته» و «آموخته» / حروف اصلی: «وخت» (م + ص + ص)

/ حرف الحاقی: «ه» (م + ص + ص) / حرف الحاقی)

(۳) واژگان قافیه: «سیلی» و «لیلی» / حروف اصلی: «یل» (م + ص + ص) /

حرف الحاقی: «ی» (م + ص + ص) / حرف الحاقی)

(۴) واژگان قافیه: «برخاستی» و «می‌خواستی» / حروف اصلی: «است»

(م + ص + ص) / حرف الحاقی: «ی» (م + ص + ص) / حرف الحاقی)

۶۶ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) که جانب خوابش کشی، که سوی اسبابش کشی / که جانب شهر بقا، که

جانب دشت فنا

(۲) بر خواجه روی زمین بگشاد از گردون کمین / تیری زدش کز زخم او هم‌چون

کمانی شد دوتا

(۴) ای عقل کل ذوفنون، تعلیم فرما یک فسون / کز وی بخیزد در درون، رحمی

نگارین یار را

۷۵ ۴ نام پدیدآورندگان آثار:

رشحات عین الحیات: علی بن حسین واعظ کاشفی

عبّاس نامه: وحید قزوینی

کشف الاسرار: میبدی

شرفنامه: بدلیسی

محبوب القلوب: میرزا برخوردار فراهی

جامع عبّاسی: شیخ بهایی

عالم آرای عبّاسی: اسکندربیک ترکمان

احسن التّواریخ: حسن بیگ روملو

مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری

۷۶ ۲ بررسی آرایه‌ها:

کنایه (بیت «ب»): کمر / میان بستن کنایه از آماده شدن

مجاز (بیت «الف»): سیر مجاز از بی میل

تلمیح (بیت «ج»): اشاره به داستان رستم پهلوان ایرانی

استعاره (بیت «ه»): جان نیشکر

تشبیه (بیت «د»): روی یار به گل

۷۷ ۴ تشبیه: یار به خورشید / رخ به ماه / جبین به زهره / لب به

یاقوت

استعاره: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: نگارخانه چین به اشک / یار به نگارخانه چین

استعاره: نگار استعاره از معشوق

(۲) تشبیه: معشوق (غزال) به ترانه غزل شهریار

استعاره: غزال استعاره از معشوق

(۳) تشبیه: تو به غنچه / من به عدلیب

استعاره: گلبن استعاره از معشوق

۷۸ ۴ بررسی آرایه‌ها:

کنایه (بیت «ج»): چشم بر هم زدن کنایه از زمان کم (سریع)

استعاره (بیت «ه»): در صبح (اضافه استعاری)

مجاز (بیت «ب»): عالم: مردم عالم

تشبیه (بیت «الف»): ابر چشم (اضافه تشبیهی) / تشبیه اشکها به سیل

تلمیح (بیت «د»): اشاره به پناه بردن پیامبر (ص) به غار «تَّوْر» در هنگام

هجرت به مدینه و همراهی ابوبکر صدیق با ایشان

۷۹ ۱ وزن گزینه (۱): مفتعلن مفتعلن مفتعلن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفتعلن مفاعلهن // مفتعلن مفاعلهن

۸۰ ۱ وزن گزینه (۱): مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن

وزن سایر گزینه‌ها:

(۲) فعلات فاعلاتن // فعلات فاعلاتن

(۳) مستفعَلن فعولن // مستفعَلن فعولن (= مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)

(۴) مستفعَلن مفعولن // مستفعَلن مفعولن (مفعول مفاعلهن // مفعول مفاعلهن)

جامعه‌شناسی

۸۱ ۳ عادت‌زدایی ← عبور از دانش عملی و عمومی و نزدیک

شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی

هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات

اجتماعی کم‌تر می‌شود ← تبیین

پاسخ جامعه‌شناسان به سؤال «چگونه قواعد اقتصادی با قواعد زندگی

اجتماعی یا قواعد سیاسی هماهنگ می‌شود؟» ← ساختار اجتماعی

پایامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه بر جامعه ← جامعه واقعیتی بیرونی

است و با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

۸۲ ۱ جوامعی که نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح

می‌دهد، روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌دانند و شاید با

تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در

جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل

نمی‌کنند.

برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر، از جمله تغییراتی است که یک

نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند و همانند موجود زنده تلاش می‌کند

نیازهای خود را تأمین کند.

۸۳ ۲ ما اغلب می‌دانیم که باید از دیگران انتظار چه رفتارهایی را

داشته باشیم ← نظم اجتماعی

امروزه اکثر جوامع صنعتی به آن دچار هستند ← خاکستری شدن جمعیت

(افزایش جمعیت بالای ۶۵ سال)

روابط علت و معلولی‌ای که صرفاً با حس و تجربه به دست آید ← تبیین

تجربی

پزشکی که بیماران خود را منتظر می‌گذارد و کارمند بانکی که در پرداخت وام،

آشنایان و بستگان را در اولویت قرار می‌دهد ← بی‌نظمی

۸۴ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) طرفداران دیدگاه تبیینی گمان می‌کنند همه جوامع مسیر یکسانی به

سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به پیچیده تبدیل می‌شوند،

در حالی که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

ب) نظم اجتماعی یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را

قواعد تعیین می‌کنند.

۹۲ ۴ زهرا نعمتی دارنده مدال طلای مسابقات جهانی پارالمپیک ←
برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف
و ناتوانی نمی‌شود.

ورزشکار ← اکتسابی، اجتماعی، متغیر

ایرانی ← اجتماعی، انتسابی، ثابت

۹۳ ۱ انسان هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت
انجام می‌دهد ← جهان متجدد

بخش پنهان هویت ← مشاوره گرفتن از روان‌کاو و روان‌شناس

بعد ثابت هویت ← با همه تغییراتی که فرد سپری کرده است، می‌داند
کیست.

در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم ولی می‌توانیم با تلاش و کوشش
خود آن‌ها را تغییر دهیم ← منزلت اجتماعی

۹۴ ۲ بررسی عبارت نادرست:

ج) زرنگی، تنبلی، صبوری و زودرنجی از ویژگی‌های اخلاقی فردی ما هستند، و
خودمان آن‌ها را شکل می‌دهیم.

۹۵ ۲ پیامد آن‌چه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود ←

شکل‌گیری هویت فرد

هر چیز که در جستن آنی آنی ← بعد ناخودآگاه هویت

علت «در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها
وابسته است» ← هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس
عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

۹۶ ۱ جایگاه طبیعت در جهان معنوی اسلام ← موجودی زنده،

آیت و نشانه خداوند

جایگاه طبیعت در جهان متجدد ← نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن
به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.

زمان و مکان تولد و دختر و پسر بودن ← انتسابی، ثابت، فردی

پیامبران و اولیای الهی درباره غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشتن سخن
گفته‌اند.

از پایان قرن ۱۹، جریان فکری با رویکردی اساطیری شکل گرفت که
ویژگی‌های جسمانی و بدن عاملی برای ستایش و تمجید قلمداد می‌شد.

۹۷ ۲ ویژگی‌های روانی و اخلاقی ما از نوع اکتسابی، فردی و متغیر

است.

ابعاد هویتی با یکدیگر تعامل یا ارتباط دوسویه دارند و بر یکدیگر اثر
می‌گذارند. بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن
محسوب می‌شود.

۸۵ ۴ جامعه‌شناسان برای شناخت نظم از امور مأنوس و عادت‌شده
آشنایی‌زدایی می‌کنند، یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات مأنوس و
روزمره نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

۸۶ ۱ پیامد یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه بر انسان ← تقلیل

دادن انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

برخی جوامع در رفع نیازهای خود تواناترند ← توسعه‌یافته‌تر و پیشرفته‌ترند.
پوزیتیویسم ← وحدت روش علوم؛ در همه علوم، روش مطالعه یکسان و
تجربی است.

۸۷ ۳ نتیجه شناخت ما از قوانین طبیعت، این قوانین را تغییر

نمی‌دهد. ما فقط می‌توانیم این قوانین را بشناسیم، سپس با استفاده از علوم
طبیعی و تا جایی که قوانین طبیعت اجازه می‌دهند، در طبیعت و
پدیده‌هایی که براساس قوانین طبیعی عمل می‌کنند، تغییراتی ایجاد کنیم و
آن پدیده‌ها را کنترل کنیم.

منظور از تبیین ← نشان دادن علت ایجاد یا زوال پدیده یا بیان چرایی آن
جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم
فیزیک نزدیک شود.

ارتباط میان بیکاری و ... ← هم‌تغییری‌ها

۸۸ ۲ پرسش‌نامه، یکی از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی

است.

اشتراک لمبروزو و کنت ← روش تبیینی

افتراق جامعه و طبیعت ← محصول و مخلوق کنش‌های انسان
ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.

۸۹ ۴ مواجهه افراد با هر موقعیت اجتماعی براساس نیازهای

عملی ← کاستن از پیچیدگی و عمق آن موقعیت ← ساختن آگاهی و
دانش ساده‌تر ← عمل براساس دانش عملی ← شکل‌گیری عادت ←
ذخیره دانش ابزاری در دانش عمومی

۹۰ ۱ جامعه هم مانند بدن انسان، بیرونی و درونی دارد.

جامعه‌شناسی تبیینی، انسان را مغلوب جامعه ساخت.

هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی و
جامعه است.

کشف نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز، نتیجه هنر عادت‌زدایی است.

۹۱ ۳ تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی: در شرایط اقلیمی

متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.

تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی: برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک
قوای روانی درمان می‌شود.

تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی: یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد.

۱۰۴ ۲ ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگ

به جوامع غیرغربی یاری می‌رساند ← صنعت ارتباطات

علت گرفته شدن قدرت چانه‌زنی از کشورهای استعمارزده ← تک‌محصولی
شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده

فراگرفتن عناصر فرهنگ دیگر بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی ←

خودباختگی فرهنگی

هویت دولت - ملت‌ها ← ناسیونالیستی و قومی

۱۰۵ ۳ دولت - ملت‌ها در مسیر توسعه خود به صورت قدرت‌های

استعماری درآمدند و به دنبال فتوحات استعماری، جغرافیای سیاسی جدیدی
را در مناطق حضور خود برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند و هویت جدیدی
ساختند که برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت دینی و معنوی
نمی‌شناختند بلکه کاملاً سکولار بودند.

۱۰۶ ۳ بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولت‌مردان

بودند ← پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

پایگاه نظامی آمریکا در ژاپن ← استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین

جهانی

اختلال و تأثیرگذاری بر فرهنگ عمومی و نخبگان جوامع غیرغربی ← به

خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

شکل‌گیری دولت‌هایی که برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی
دینی بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی می‌شناختند ←

پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۱۰۷ ۴ از سده هفدهم تا بیستم ← اقتصاد جهانی شکل گرفت.

قبل از ظهور غرب جدید ← فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی
از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. اگر برخی
کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت
فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب
می‌کردند.

نوزدهم و بیستم ← سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت به

صورت مرکز و پیرامون

۱۰۸ ۲ آرمان سیاسی فراماسونرها ← جهان‌وطنی

جوامع مختلف و شبکه روابط میان آن‌ها در هر دوره تاریخی ← جامعه جهانی

تقسیم جامعه جهانی به بخش‌های مرکز و پیرامون ← فرهنگ سلطه

مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام ← چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی

۹۸ ۴ مقایسه اخلاق پهلوانی و اخلاق قهرمانی ← تناسب هویت

جهان اجتماعی با ابعاد اخلاقی و روانی افراد

تأمل درباره ویژگی‌هایی از خود و کمک گرفتن از دیگران ← بعد ناخودآگاه هویت

تبرج و دم غنیمت‌شماری و انضباط ← ویژگی‌های اخلاقی و روانی جهان متجدد

پوشش، اثر انگشت ← هویت اجتماعی، هویت فردی

۹۹ ۳ جهان متجدد براساس رویکرد دنیوی خود، با ویژگی‌های

روانی‌ای سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی شکل
می‌گیرند.

اثر انگشت و گروه خونی ویژگی‌های هویتی انتسابی، ثابت و فردی هستند.

افراد در موقعیت‌های گوناگون با پرسش «کیستی؟» مواجه می‌شوند.

۱۰۰ ۱ کارمند راستگو ← «اکتسابی، اجتماعی، متغیر» و

«اکتسابی، فردی، متغیر»

متولد دوم اسفند ۷۹ ← «فردی، انتسابی، ثابت»

ایرانی آزاده ← «انتسابی، اجتماعی، ثابت» و «اکتسابی، فردی، متغیر»

روستایی وقت‌شناس ← «انتسابی، اجتماعی، ثابت» و «اکتسابی، فردی،

متغیر»

۱۰۱ ۱ علت انتقال برخی صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده ←

بازار مصرف

علت تضعیف سازوکارهای دموکراسی جهان غرب ← تمرکز قدرت رسانه در

دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند

علت قرار گرفتن دولت‌های مستقل در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت ←

اقتصاد وابسته

۱۰۲ ۲ شناسایی تغییرات اقتصادی در سطح جهانی ← پیامد

استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی

فراگیری عناصر فرهنگ دیگر بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای

تقلیدی ← معنای خودباختگی فرهنگی

اقتصاد وابسته ← علت قرار گرفتن دولت‌های مستقل در چرخه نامتعادل

جهانی توزیع ثروت

۱۰۳ ۴ جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی

را مدیریت می‌کند.

علوم انسانی غربی مبتنی بر بنیان‌های هویتی غرب بعد از رنسانس شکل گرفته‌اند.

دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین

بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

شکل‌گیری پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، پیامد سیاست جهانی‌سازی

اقتصادی قدرت‌های برتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «که» معادلی ندارد، «فقط» معادلی ندارد و اضافی است، عدم ترجمه «مجال»
 (۲) «أقوی» اسم تفضیل است: قدرتمندترین، «که» نادرست است، «مجال» مفرد است.
 (۳) «من» ترجمه نشده است، «الْمُتَّفَجِّرات: موادّ منفجره» جمع است، «لِیُسْتَحَدَمَ» مجهول است؛ تا به کار گرفته شود، «مجال» مفرد است.

۱۱۴ ۴ ترجمه کلمات مهم: لَمَّا: وقتی که / ما شاهدتُ: ندیدم / لم یُضَعَفْ: تضعیف نشد / الحصول: دستیابی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هنوز (← وقتی)، شروع نکرده بودم (← شروع کردم)، آن چه دیدم (← ندیدم)، رسیدن (← دستیابی)، پیمودم (← ادامه دادم)
 (۲) تضعیف نکردم (← تضعیف نشد)، با جدّیت (← با پشتکار)، رسیدن (← دستیابی)
 (۳) مشاهده کردم (← مشاهده نکردم)، تضعیف نکردم (← تضعیف نشد)، راهی (← راهم)، بلکه (← پس)

۱۱۵ ۱ ترجمه کلمات مهم: یا آتی ید: می آورد / لتصلیح: برای تعمیر / عَطَلَّ: خراب شده است

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) می آید (← می آورد؛ «أتی ید: آورد»)، خراب است (← خراب شده است؛ «عَطَلَّ» ماضی مجهول است).
 (۳) می آید (← می آورد)، تعمیر شود (← برای تعمیر)
 (۴) کارکنان (← کارگران)، می آید (← می آورد)، همه چیزها (← هر چیزی؛ «کلّ + اسم مفرد: هر»)، خراب است (← خراب شده است)

۱۱۶ ۲ «پستاندار» اضافی است.

۱۱۷ ۲ «لا تجتمع» مضارع منفی است نه نهی ← جمع نمی شود

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کان یرجو (← کان یتمّی)، لعلّ (← لیت)، کثیراً (← مطراً کثیراً؛ «فراوان» صفت «باران» است).
 (۲) فَلَاح (← الفَلاح؛ «کشاورز» معرفه است)، کثیراً (← مطراً کثیراً)، ینزل (← ینزل)
 (۳) مزارع (← المزارع)، لعلّ (← لیت)، المطر الكثير (← مطراً کثیراً)

۱۱۹ ۱ «تنهایی بهتر از همنشین بد است!» گزینه (۱) بر تنهایی و اجتناب از مجالست با اشخاص (ناصالح) تأکید دارد.

۱۰۹ ۳ جوامعی که از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در

نظام نوین جهانی ادغام شدند و از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند، در شرایط نیمه استعماری به سر می بردند.

کشورهای غربی برای رسیدن به منافع اقتصادی خود، در ابتدا از مبلغان مذهبی و سازمان های فراماسونری استفاده کردند.

تعاملات و گفت وگوهای فرهنگی و تمدنی، پیامد حضور فعال فرهنگ های متفاوت در جامعه جهانی است.

بررسی عبارت نادرست:

(ج) جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید، به گونه ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا مفهوم یا تعریب مشخص کن (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱ ۲ ترجمه کلمات مهم: قد أفلح: به تحقیق رستگار شدند /

خاشعون: فروتن اند

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ترتیب کلمات به هم خورده است، فروتنی می کنند (← فروتن اند؛ «خاشعون» اسم است).
 (۳) کسانی که (← همانانی که)، رستگار می شوند (← رستگار شدند؛ «أفلح» ماضی است).
 (۴) این ترتیب محلّ معنی نیست، مؤمنانی (← مؤمنان)، رستگار می شوند (← رستگار شدند)

۱۱۲ ۲ ترجمه کلمات مهم: حیوانات ذکیّة: حیواناتی باهوش هستند /

توّدی: که ایفا می کنند / دوراً هاماً: نقش می مهم / تُحیّر الناس: مردم را شگفت زده می سازند

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «دور» مفرد است (جمع آن: أدوار)، «هم ... و هم» معادلی ندارد.
 (۳) «بسیار» معادلی ندارد، «بازی می کنند» ترجمه درستی نیست، «تُحیّر» نادرست ترجمه شده است.
 (۴) «با هوش زیاد» نادرست است، داشته (← ایفا می کنند)، «حیرت زده می شوند = ینحیّر»

۱۱۳ ۴ ترجمه کلمات مهم: من أقوى المتفجرات: از قوی ترین موادّ

منفجره / اختراع نوبل: نوبل آن را اختراع کرد / لیستخدام: تا به کار گرفته شود / مجال: عرصه، زمینه / البناء: ساخت / الإعمار: آبادانی، آبادسازی

۱۳۰ ۳ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «من الصالحین» خبر از نوع جار و مجرور برای «إِنَّ» است.
- (۲) «فیک» خبر از نوع جار و مجرور برای «دواء» است.
- (۳) «مثل» خبر اسم برای «لا»ی نفی جنس است.
- (۴) «من نعم» خبر از نوع جار و مجرور است.

تاریخ

۱۳۱ ۳ فرمانروایان قاجار: آقامحمدخان قاجار ← فتحعلی شاه ←

محمد شاه ← ناصرالدین شاه

ناصرالدین شاه در برابر دریافت مبلغی ناچیز و یک چهارم سود سالانه، انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو در داخل و خارج ایران را به مدت ۵۰ سال به یک انگلیسی به نام **تالبوت** واگذار کرد. این قرارداد به قرارداد تالبوت مشهور شده است. مردم ایران که می‌دیدند این قرارداد نوعی استثمار اقتصادی است، شروع به قیام و اعتراض نسبت به این قرارداد کردند. این اعتراضات در نهایت شاه را مجبور به لغو آن کرد.

۱۳۲ ۴ میرزا حسین خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر

ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای فراوان به انگلیس و روسیه تزاری داشت.

۱۳۳ ۲ عباس میرزا فرمانده جنگ‌های ایران و روس، درصد برآمد با

استفاده از دانش و تجارب کارشناسان نظامی فرانسه و انگلستان، ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاح‌های مدرن کند، اما **تلاش‌های او به دلیل پیمان‌شکنی دولت فرانسه، بدعهدی انگلستان و موانع و مشکلات داخلی بی‌نتیجه ماند.**

۱۳۴ ۲ بررسی عبارت نادرست:

(ج) روحانیون در محاکم شرع، دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کردند.

۱۳۵ ۴ با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی،

مجدداً در اوایل دوره قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. در این زمان، به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد اما صنایع دستی ایران با کیفیت خوب تولید می‌شد و از لحاظ کیفیت و دوام در وضعیت مطلوبی قرار داشت.

۱۳۶ ۳ تجاری شدن کشاورزی ایران در عصر قاجار تغییر چندانی در

فنون کشاورزی ایجاد نکرد اما موجب افزایش درآمد مالکان و مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور تولیدات برخی از محصولات کشاورزی، نظیر پنبه و تریاک شد.

گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰ ۴ «آمنوا: ایمان آورده‌اند»، لازم است.

ضمناً خبر «إِنَّ» جمله «إِنَّا لَا نُضِيعُ...» است.

۱۲۱ ۱ «المناجم» مضاف‌الیه است.

۱۲۲ ۲ «ذلك» اسم اشاره دور (البعید) است.

گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳ ۱ «ن» جمع مذکر همیشه مفتوح است ← خائفون

۱۲۴ ۲ یُسَهِّلُ: آسان می‌کند ≠ یَصْعَبُ: دشوار می‌کند

ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) پس از اختراع آن، جنگ‌ها افزایش یافتند و ابزارهای کشتار زیاد شدند.
- (۳) دایرة المعارف، فرهنگی بزرگ است که اندکی از دانش‌ها را جمع می‌کند.
- (۴) ادب انسان بهتر از طلای اوست.

۱۲۵ ۳ کانال: مکانی پهن که در میان دو کوه یا دو منطقه واقع است!

ترجمه و بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) آزمایشگاه: مکانی برای اجرای پژوهش‌های علمی!
 - (۲) دشت: مکانی نامرتفع که در آن گیاهان می‌رویند!
 - (۴) معدن: مکانی که در آن موادی معدنی همانند طلا از آن استخراج می‌شود!
- ۱۲۶ ۱ در گزینه (۱): «فی مُداراة» جارّ و مجرور و خبر (شبه‌جمله) است.

۱۲۷ ۳ «لا» در «لَا شَكَّ» لای نفی جنس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) به دلیل تنوین بر روی «خوف» لا از نوع لای نفی جنس نیست.
- (۲) «لا» ناهیه است.
- (۴) «لا» نافییه است.

۱۲۸ ۴ «ن» در «رَفَعَنِي» نون وقایه است.

ولی در سایر گزینه‌ها، «ن» جزء حروف اصلی (ریشه) فعل است: (غ ن ی)، (ش ح ن)، (ع ن ی)

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «الغرفة» مجرور به حرف جرّ و «الثالثة» صفت و مجرور است.
- (۲) «ی» مضاف‌الیه و مجرور است.
- (۳) «مهرجان» مجرور به حرف جرّ و «المدرسة» مضاف‌الیه و مجرور است.
- (۴) «صدیق» مجرور به حرف جرّ و «ی» مضاف‌الیه و مجرور است.

۱۳۷ | ۱ بررسی عبارت نادرست:

ب) فرش ایران در دوره قاجار طالبان فراوانی در جهان پیدا کرد و گردشگران اروپایی توجه تاجران و مردم اروپا و آمریکا را به سوی فرش دستبافت ایران جلب کردند.

۱۳۸ | ۱ میرزا حسن رشدیه از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدارس جدید به ویژه در دوره تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد. هدف او از این اقدام، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

۱۳۹ | ۳ بررسی عبارت‌ها نادرست:

ج) تعزیه که ریشه در آیین‌های باستانی داشت، در دوره ناصرالدین شاه گسترش پیدا کرد.

د) هنر تئاتر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت.

۱۴۰ | ۳ پس از اختراع دوربین عکاسی، مسافرانی که در عصر ناصری به اروپا می‌رفتند، تصاویر زیادی از بناهای آن سرزمین با خود به ایران آوردند. بسیاری از معماران به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود. علاوه بر این، ورود مظاهر تمدن جدید غربی مانند تلگراف، تلفن، پست و ... نیز در گسترش سبک معماری اروپایی در ایران مؤثر بود.

۱۴۱ | ۴ یکی از مقامات عالی‌مرتبه دربار ساسانی که عنوان واستریوشان سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت. او علاوه بر عهده‌دار بودن مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می‌کرد.

۱۴۲ | ۳ شواهد باستان‌شناسی، لوح‌های گلی و گزارش‌های مورخان یونانی (خصوصاً هرودت)، اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع تجاری در دوران سلسله هخامنشیان ارائه می‌دهند.

۱۴۳ | ۳ عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان عبارت بود از: انواع مالیات‌ها (مالیات کشاورزی و دام، پیشه‌وران و سرانه)، عوارض گمرکی، حمل و نقل و راهداری و حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها.

۱۴۴ | ۲ بررسی عبارت نادرست:

ج) اوستا در قرن ۴م. و در زمان حکومت شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۱۴۵ | ۴ اشکانیان حامی سیاست آزادی دینی بودند و همین سیاست زمینه مناسبی را برای همزیستی مسالمت‌آمیز پیروان ادیان و عقاید مختلف فراهم آورد. از این‌رو، یونانی‌تبارانی که در ایران می‌زیستند، بدون هیچ مزاحمتی خدایان خود را می‌پرستیدند. یهودیان، ایران را پناهگاه مناسبی برای خود می‌دانستند. آیین بودایی نیز در این دوره به ایران وارد شد و مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه بودا می‌پرداختند.

۱۴۶ | ۳ زبان فارسی باستان و اوستایی از جمله زبان‌های کهن ایرانی است. زبان فارسی باستان، نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده و در دوره هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند. مهم‌ترین مدارک بر جای مانده از زبان فارسی باستان، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند. در زمان هخامنشیان، قصه‌های متعددی (از جمله هزار افسان) به زبان فارسی باستان وجود داشته و مردم آن‌ها را از حفظ می‌خواندند. زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید.

۱۴۷ | ۴ ایرانیان همواره علاقه‌مند بودند که از دانش و دستاوردهای علمی مردم دیگر سرزمین‌ها استفاده کنند. از این‌رو، در زمان فرمانروایی خسروانشیروان، مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت. در دوره ساسانی، کلیله و دمنه از زبان سانسکریت به زبان فارسی میانه ترجمه شد. ۱۴۸ | ۲ در دوره اشکانی، نقل داستان‌های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت و شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به «گوسان‌ها» معروف بودند، این داستان‌ها را از حفظ برای مردم می‌خواندند. این داستان‌ها بعدها در تدوین خدای‌نامه‌ها و سرودن شاهنامه توسط فردوسی مورد استفاده قرار گرفتند.

۱۴۹ | ۱ پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بودند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند ← تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و

ملت‌های تابع

۱۵۰ | ۲ هنر سفالگری در دوره ساسانی، رونق گذشته را نداشت.

۱۵۱ | ۳ مهم‌ترین اقدام شاه اسماعیل صفوی، پس از نشست بر تخت شاهی، رسمی کردن مذهب شیعه دوازده‌امامی بود. این اقدام دو پیامد مهم داشت: نخست، این‌که بسیاری از شیعیان در خدمت دولت نوپای صفوی قرار گرفتند و در سایه این دولت متشکل، منسجم و متحد شدند. دوم، آن‌که این اقدام سبب تمایز آشکار ایران از همسایگان مسلمان خود، به ویژه امپراتوری عثمانی در غرب و ازبکان و گورکانیان هند در شرق، شد.

۱۵۸ ۲ در سده‌های نخستین قرون وسطا، پاپ‌ها از طریق همکاری و اتحاد با شاهان و اشراف اروپای غربی، تلاش‌های سیاسی و نظامی امپراتوری بیزانس را برای تسلط بر کلیسای رم ناکام گذاشتند.

۱۵۹ ۲ یکی از مهم‌ترین تحولات عصر رنسانس، اکتشافات جغرافیایی و کشف راه‌های دریایی جدید بود. این تحول، علاوه بر دستاوردهای علمی که در حوزه دانش دریانوردی و جغرافیا در پی داشت، موجب به هم خوردن موازنه تجارت جهانی و آغاز استعمارگری اروپاییان شد.

۱۶۰ ۳ جنبش اصلاح دین با انتقاد و اعتراض به برخی از نظریات و عملکرد کلیسا شروع شد. برخی از این اعتراضات از سوی شاهان و فرمانروایان صورت می‌گرفت که کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند. انسان‌گرایان هم که شیفته ادبیات و آثار کهن یونانی و لاتینی بودند، به شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد، انتقاد داشتند و آن‌ها را غیرمفید می‌شمردند. انسان‌گرایان هم‌چنین کلیسا را به خاطر برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان، سرزنش می‌کردند. مهم‌تر از همه، گروهی از مصلحان دینی بودند که از درون کلیسا پا به عرصه اعتراض و انتقاد نهاده و آموزه‌های کلیسا را درباره انسان و خدا به چالش کشیدند.

جغرافیا

۱۶۱ ۱ مطالعه کاربری زمین به برنامه‌ریزان شهری کمک می‌کند که محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر، به طور مناسب و متعادل استفاده شود.

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(الف) برنامه‌ریزان پس از مطالعه و شناسایی کاربری‌های موجود در شهر، میزان وسعت هر کاربری یا عملکرد را نسبت به مساحت کل شهر محاسبه می‌کنند.

(ج) یکی از ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین، توزیع متوازن جمعیت و پیشگیری از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر است.

(د) در سامانه اطلاعات جغرافیایی، داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی را می‌توان براساس اهداف مطالعه و نوع ویژگی‌های مورد نظر در قالب لایه‌هایی جداگانه طبقه‌بندی و ترکیب کرد.

۱۶۲ ۳ برنامه توسعه روستایی، برنامه‌ای است که با هدف بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائینان طراحی می‌شود.

۱۵۲ ۲ محققان و مورخان، عصر شاه عباس اول را عصر اقتدار و شکوفایی سلسله صفوی دانسته‌اند.

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- شاه عباس اول، پایتخت صفویان را از قزوین به اصفهان منتقل کرد.
- شکست ازبکان در نبرد مرو از جمله اقدامات شاه اسماعیل صفوی بود.
- هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید. در این دوره، آقارضا عباسی با طرح‌ها و نوآوری‌های بی‌نظیرش، مکتب اصفهان را پایه‌گذاری کرد.

۱۵۳ ۲ در زمان شاه صفی، قندهار توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد. شاه عباس دوم، قندهار را باز پس گرفت.

۱۵۴ ۱ (الف) حسن بیگ روملو از مورخان دوره شاه تهماسب اول صفوی و صاحب کتاب «احسن التواریخ» است.

(ب) یکی از برجسته‌ترین علمای ایران در عصر صفوی، بهاء‌الدین محمدبن حسین عاملی معروف به «شیخ بهایی» است که در همه علوم دینی و عقلی و طبیعی عصر صاحب‌نظر بود.

(ج) در شاهنامه تهماسبی دویست و پنجاه خردنگاره وجود دارد که توسط هنرمندان برجسته‌ای چون سلطان محمد تبریزی، جلال‌الدین میرک و دیگران به تصویر درآمده‌اند.

(د) از جمله خوشنویسان مشهور عصر صفوی می‌توان به میرعلی هروی و میرعماد حسنی قزوینی اشاره کرد.

۱۵۵ ۴ یکی از ویژگی‌های فلزکاری عصر صفوی، طلاکاری روی فلزات است. این آثار به جز جنبه هنری، موجب رونق تجارت و کسب و کار نیز بودند.

۱۵۶ ۳ پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹م، هرج و مرج اروپا را فرا گرفت و حملات طوایف غیرتمدن از شرق و شمال موجب گسترش ناامنی شد. پادشاهان به دلیل ناتوانی در تأمین هزینه ارتش، قادر به حفظ اقتدار و امنیت قلمرو خود نبودند. به همین دلیل، اربابان از جمله شاهان، درصد برآمدند قسمتهایی از زمین‌ها و املاک خود را در ازای دریافت خدمات نظامی و غیرنظامی به زبردستان و یا اشراف درجه دوم واگذار کنند. اشراف درجه دوم نیز به نوبه خود همین کار را کردند. به این ترتیب سلسله‌مراتبی از ارباب (فئودال) و باجگزار (واسال) به وجود آمد. (نظام فئودالیسم)

۱۵۷ ۴ علل و عوامل مؤثر در بروز جنگ‌های صلیبی:

- ۱- مشکلات اقتصادی و اجتماعی سرزمین‌های اروپایی
 - ۲- به خطر افتادن موجودیت امپراتوری بیزانس
 - ۳- موفقیت‌های نظامی مسیحیان در اندلس
- نکته: غفلت حکومت سلجوقی و اختلاف و دشمنی میان عباسیان و فاطمیان موجب پیروزی صلیبیان در جنگ اول صلیبی شد.

۱۶۹ ۴ امروزه GIS در امور متعددی چون برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها، کاربری زمین، آمایش سرزمین، مدیریت منابع طبیعی، مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع، کشاورزی، معادن، محیط زیست، مخاطرات محیطی، عمران، شبکه‌های حمل و نقل، نقشه‌برداری، امور نظامی و دفاعی، شبکه‌های بهداشت و درمان و کسب و کار و تجارت کاربرد دارد.

۱۷۰ ۲ مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی:

ورودی ← پردازش ← خروجی

ورودی: داده‌ها و اطلاعات از محیط جمع‌آوری می‌شوند.

اطلاعات به صورت رقومی به محیط نرم‌افزار GIS وارد و در آن‌جا، کدبندی و ذخیره می‌شود.

پردازش: اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر، پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

خروجی: اطلاعات به صورت اشکال، نقشه، نمودار، جدول و ... نمایش داده می‌شود.

نتایج و گزینه‌ها برای تصمیم‌گیری بهینه ارائه می‌شود.

۱۷۱ ۴ افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی، زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

بزرگ‌ترین شهرهای ایران در گذشته، در مسیر راه‌های کاروان‌رو و بازرگانی داخلی یا خارجی شکل گرفته است.

۱۷۲ ۳ جمعیت زیاد شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد.

جمعیت زیاد سبب شده است خانه‌ها فشرده و محله‌ها پرتراکم شود. بیشتر مردم سکونتگاه‌های شهری در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند (رد گزینه ۳). در شهرها معمولاً تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود.

۱۷۳ ۳ نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود؛ به طور مثال، شهرهای مقدس مشهد و قم به دلیل وجود زیارتگاه‌ها مورد توجه زائران است. این شهرها را «زیارتگاهی» می‌نامند.

۱۷۴ ۴ انزلی ← بندری - تجاری

تهران ← سیاسی - اداری

اراک ← صنعتی

پیرانشهر ← نظامی

۱۷۵ ۴ بخش خدمات، کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های

اقتصادی می‌کند.

۱۶۳ ۴ مهم‌ترین مشکلات روستاها را می‌توان به دو گروه تقسیم کرد:

۱- مشکلات اقتصادی: درآمد فصلی و ناکافی، نداشتن مالکیت زمین یا کمبود زمین، نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری، عدم دسترسی به بازار فروش، پایین بودن میزان تولید و ...

۲- کمبود تجهیزات و خدمات: کمبود آب آشامیدنی سالم، کمبود امکانات آموزشی و درمانی، سطح پایین زندگی روستائیان و ...

امروزه این دو گروه از مشکلات، تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند.

۱۶۴ ۳ مهم‌ترین اقداماتی که برای حل مشکلات اقتصادی روستاها در

نواحی مختلف جهان انجام شده، عبارت‌اند از:

۱- اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین و انتقال مالکیت آن

۲- تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی

۳- گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین‌آلات و فناوری در کشاورزی

۴- توسعه صنایع کوچک روستایی

۵- توسعه خدمات گردشگری و فراغتی

۱۶۵ ۱ تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی، از وظایف مهم بنیاد

مسکن انقلاب اسلامی است.

۱۶۶ ۱ سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور (وابسته به وزارت

کشور) وظیفه هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را بر عهده دارد و همزمان بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی نظارت می‌کند.

۱۶۷ ۳ ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین به شرح زیر است:

۱- توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور

۲- توجه به همه ابعاد توسعه

۳- توجه به عدالت در توسعه

۴- توزیع متوازن جمعیت

۵- توجه به نیازهای جمعیتی حال و آینده در برنامه‌ریزی‌های عمرانی

۶- توجه به حفظ محیط زیست و بهره‌مندی منطقی از منابع

۷- توجه به آمایش دفاعی

۱۶۸ ۳ داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی دو مؤلفه دارند: موقعیت

جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) و دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) داده مکانی: ناحیه استوایی - داده توصیفی: گرمای همیشگی، کانون کم‌فشار، زاویه مستقیم تابش

(۲) داده مکانی: نواحی ساحلی - داده توصیفی: فعالیت‌های تجاری و گردشگری، نقش بندری

(۳) داده توصیفی: بارش کم و خشکی

(۴) داده مکانی: مجاورت مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی - داده توصیفی: گرم

۱۸۵ ۳ بررسی عبارتهای نادرست:

ج) در نظام سیاسی ناحیه‌ای، مناطق خودمختار اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند.

د) در نظام سیاسی تک‌ساخت، کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک‌تر مانند استان و شهرستان تقسیم می‌شود، اما حکومت مرکزی حدود اختیارات آن‌ها را تعیین می‌کند.

۱۸۶ ۲ امروزه اصطلاح جغرافیایی «ژئوپلیتیک» در اخبار و موضوعات سیاسی، روابط سیاسی و بین‌المللی، مذاکرات یا رقابت‌ها و کشمکش‌های سیاسی، زیاد به کار می‌رود.

اصطلاح ژئوپلیتیک، از دو واژه «ژئو» مخفف ژئوگرافی به معنای جغرافیا و واژه «پلیتیک» به معنای سیاست، ترکیب شده است. برخی آن را معادل «سیاست جغرافیایی» در نظر گرفته‌اند که البته مورد قبول همه نیست. ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سروکار دارد. جوهره ژئوپلیتیک را قدرت تشکیل می‌دهد.

۱۸۷ ۳ بازیگران سیاسی اصلی و عمده جهان: حکومت‌های مستقل - رهبران ایدئولوژیک و افراد برجسته سیاسی - گروه‌ها و احزاب سیاسی - سازمان‌های مردم‌نهاد (مانند NGOها) - سازمان‌های بین‌المللی (مانند سازمان ملل متحد) - نهادهای اقتصادی و تجاری بین‌المللی (مانند شرکت‌های چندملیتی)

بازیگران سیاسی با به دست آوردن قدرت می‌توانند به اهداف خود برسند، مطابق میل یا نظام فکری خود فرمان برانند، منافع خود و هواداران‌شان را تأمین نمایند و رقیبان خویش را از صحنه بیرون کنند.

۱۸۸ ۴ در قرن نوزدهم، راتزل، نظریه «فضای حیاتی» را مطرح کرد. او برای عامل موقعیت جغرافیایی اهمیت قائل بود و اعتقاد داشت که موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد. راتزل از مباحث خود چنین نتیجه می‌گرفت که در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمه خاک خود می‌کنند.

۱۸۹ ۴ موقعیت جغرافیایی (ریاضی و نسبی) عبارت است از چگونگی قرار گرفتن یک مکان در سطح کره زمین. موقعیت جغرافیایی تأثیر به‌سزایی در افزایش یا کاهش قدرت یک کشور دارد. موقعیت دریایی یعنی دسترسی به آب‌های آزاد نیز نقش مهمی در قدرت ملی یک کشور دارد. دسترسی به آب‌های آزاد یا دسترسی نداشتن به دریا نیز در قدرت یا ضعف یک کشور تأثیرگذار است. برای مثال، انگلستان و ژاپن از همه سمت به آب‌های آزاد دسترسی داشته‌اند و توانسته‌اند به قدرت‌های بزرگ دریایی تبدیل شوند.

۱۷۶ ۳ انواع محصولات زراعی ← انواع غلات، حبوبات، سبزیجات و محصولات جالیزی، نباتات علوفه‌ای و محصولات صنعتی
مشکلات تولیدات زراعی در ایران ← محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات

۱۷۷ ۳ گستردگی ایران در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است. علاوه بر آن، روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش‌های علمی در مجموع باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

۱۷۸ ۲ عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور، نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است.

۱۷۹ ۳ پیکره‌بندی طبیعی سرزمین ایران، برخوردار از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.

۱۸۰ ۱ شکل شهر همدان، شعاعی (ستاره‌ای) است. در شهرهای شعاعی (ستاره‌ای)، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آن‌ها شکل می‌گیرند.

۱۸۱ ۴ کشور حداقل سه رکن بنیادی دارد: سرزمین - جمعیت (ملت) - نظام سیاسی (حکومت)

۱۸۲ ۳ امروزه خطوط مرزی کشورها ارزش حقوقی و بین‌المللی دارند؛ زیرا محدوده‌های کشورهای هم‌مرز در اسناد سازمان ملل متحد ثبت می‌شود.

۱۸۳ ۲ مرزهای تطبیقی، مرزهایی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند و گروه‌های انسانی را که از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره متفاوت‌اند، از یک‌دیگر جدا می‌کند؛ مانند مرز بین هند و پاکستان.

۱۸۴ ۲ به طور معمول، تمرکز قدرت سیاسی و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی، تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و پولی و شرکت‌های بزرگ و ثروت و قدرت در پایتخت‌ها، موجب تبدیل آن‌ها به کلان‌شهرها می‌شود که پیامدهایی چون رشد جمعیت، ترافیک، آلودگی هوا و کمبود مسکن و خدمات را به دنبال دارد.

۱۹۵ ۱ اگر فیلسوفی معتقد باشد که اصل سنخیت از طریق تجربه به دست می‌آید، نمی‌تواند وقوع اتفاق (به معنای نفی اصل سنخیت) را در حوادث بعدی، غیرممکن بداند.

۱۹۶ ۲ اگر کسی نظم و هماهنگی موجود در طبیعت را انکار کند، هیچ‌گاه نمی‌تواند دانشمندان را به کشف علل پدیده‌ها تشویق نماید. در حقیقت، انکار اصل سنخیت، بی‌اعتباری همه علوم و بی‌اعتنایی به آن‌ها را به دنبال دارد و متناقض با یک هستی نظام‌مند و قانونمند می‌باشد. حال اگر کسی برای جهان، علت نخستین و آفریننده را اثبات کند، آن‌گاه معنای اول تا سوم اتفاق را امکان‌پذیر نمی‌داند و معتقد می‌شود که همه حوادث جهان از ابتدا تاکنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین شده قرار دارند.

۱۹۷ ۱ دسته‌ای از فیلسوفان هستند که در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند و بگویند که جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روزه‌روز کامل‌تر می‌شود و به غایت خود نزدیک‌تر می‌گردد. اما نظر این فیلسوفان مورد نقد قرار گرفته است، زیرا قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان وقتی امکان‌پذیر است که آن غایت، قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد تا اشیا، متناسب با آن هدف و آن غایت ساخته شده و پدید آمده باشند. در آن صورت می‌توانند به سوی آن هدف حرکت نمایند و تکامل یابند و چنین غایت و هدفی، بدون قبول خداوند امکان‌پذیر نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ قبول اصل علیت و وجوب‌بخشی علت به معلول و اصل سنخیت لازمی دارد که درک درست این لوازم در تبیین بهتر جهان و شناخت هستی به ما کمک می‌کند. ۳ کسی که خدا را قبول دارد، می‌تواند برای جهان یک نقشه از پیش تعیین شده و یک هدف و غایت قائل شود، اما کسی که خدا را قبول ندارد، نمی‌تواند برای جهان نقشه و هدف تعیین کند. لذا می‌توان گفت به عقیده برخی انسان‌ها (نه همه) بین وجود خدا و اتفاقی نبودن (نه اتفاقی بودن) مسیر شکل‌گیری پدیده‌ها ارتباط وجود دارد.

۴ قبول تکامل جهان فقط با یک مبنا سازگار است و آن مبنا اعتقاد به علت نخستین و آفریننده‌ای است که جهان را (نه انسان، آن را) به سوی هدف و مقصد خود به پیش می‌برد.

۱۹۸ ۱ معنای چهارم اتفاق یعنی رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده، با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست، بلکه مربوط به علم ناقص و محدود ما نسبت به حوادث پیرامونی است. بنابراین می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد. به عنوان مثال، چون محمد که برای دیدن مسابقه به ورزشگاه آزادی می‌رود، از خارج شدن مهدی از خانه و تصمیم مهدی برای آمدن به ورزشگاه اطلاعی ندارد، نمی‌تواند پیش‌بینی کند که مهدی را در ورزشگاه خواهد دید و بدهی‌اش را از او پس بگیرد. و آلا براساس قاعده علیت و لوازم آن، مجموعه تصمیم‌ها و حرکت‌های این دو سبب شده که آن‌ها یک‌دیگر را در ورزشگاه ببینند و محمد بتواند بدهی‌اش را از مهدی بگیرد.

۱۹۰ ۱ منابع انرژی و معدنی چون نفت و گاز، کانی‌های فلزی چون مس و روی در صنعت و امور نظامی کاربرد دارند. اما داشتن این منابع به تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند (مانند چین و برزیل)، در قدرت آن کشور مؤثرند.

فلسفه و منطق

۱۹۱ ۲ برخی از فیلسوفان جهان رابطه علیت را نمی‌پذیرند و یا پذیرش علیت از طریق عقل را قبول ندارند.

۱۹۲ ۴ از نظر هیوم از «تجربه تداعی» است که تصور و گمان «ارتباط ضروری» حاصل می‌شود، نه این‌که ضرورت میان علت و معلول نوعی تداعی در ذهن ایجاد می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ هیوم معتقد بود علیت، نه از طریق حس و تجربه و نه از طریق عقل، قابل اثبات نیست.

۲ به عقیده هیوم، یک عادت ذهنی خاص ما را ترغیب می‌کند که بگوییم «الف» علت «ب» است. یعنی وی عادت ذهنی را عامل تصور وجود اصل علیت در انسان به شمار می‌آورد.

۳ حس (نه عقل استدلالی) می‌تواند اجسام و رنگ‌ها و شکل‌ها و اموری از این قبیل را به ما نشان دهد.

۱۹۳ ۱ فیلسوفان مسلمان می‌گویند: «انسان درمی‌یابد که پدیده‌ها خود به خود به وجود نمی‌آیند؛ زیرا این‌که چیزی خودش به وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. به عبارتی، به عقیده فیلسوفان مسلمان، تصورات علت و معلول، وقتی می‌خواهند به صورت یک قانون عام درآیند و گفته شود که مثلاً هر معلولی علت می‌خواهد، یک فرآیند عقلی و غیرتجربی دارد و مبتنی بر قانون عدم اجتماع و ارتفاع نقیضین است.

۱۹۴ ۳ اصل «وجوب‌بخشی علت به معلول» جهان را تابع رابطه‌ای ضروری و حتمی نشان می‌دهد و فیلسوفی را سراغ نداریم که به طور صریح و روشن نسبت به این اصل تردید کند. فیلسوفان، معمولاً می‌گویند: «هر معلولی به علت نیاز دارد و یک رابطه ضروری میان علت و معلول برقرار است.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) لازمه و نتیجه اصل سنخیت، نظم و قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌های جهان است، نه تخلف‌ناپذیری و حتمیت در نظام هستی.

۲) برخی از مردم که از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند، گاهی فکر می‌کنند که در برخی موارد، در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است و براین اساس، می‌پندارند میان علت و معلول، رابطه ضروری وجود ندارد.

۱۹۹ ۴

معنای چهارم اتفاق یعنی رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده، با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست، بلکه مربوط به علم ناقص و محدود ما نسبت به حوادث پیرامونی است. بنابراین می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد. به عنوان مثال، شخصی ممکن است برای استخراج آب اقدام به کندن زمین کند، اما اتفاقاً به گنج برسد.

۲۰۰ ۳

برخی از دانشمندان احتمال می‌دهند که جهان کنونی ما، یعنی این میلیاردها کهکشان، بر اثر انفجار بزرگ - مه‌بانگ - آغاز شده و به تدریج گسترش یافته است. این بیان باعث شده برخی تصور کنند پیدایش این جهان، اتفاقی و بدون علت بوده است. بنابراین، طبق این عبارت کتاب می‌توان چنین برداشت کرد که نظریه مه‌بانگ بیش از هر چیز مؤید اتفاق است و اگر این نظریه مورد پذیرش قرار گیرد، امکان برداشت‌های غلط فلسفی از نظرات علمی جدید به خصوص در حوزه فیزیک را می‌تواند به همراه داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اتفاقی بودن تحول تدریجی همه موجودات زنده جهان و مسئله انتخاب اصلح، بیانگر دیدگاه برخی از دانشمندان زیست‌شناس است و ربطی به نظریه مه‌بانگ ندارد.

(۲ و ۴) نظریه مه‌بانگ بیش از هر چیز مؤید مفهوم فلسفی اتفاق است نه شناس.

۲۰۱ ۴

تفکر شامل تعریف و استدلال است. انسان برای رسیدن به بخشی از معلومات خود از استدلال استفاده می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مقدماتی که در استدلال استفاده می‌کنیم، در خود استدلال اثبات نمی‌شوند. ممکن است این مقدمات قبلاً اثبات شده باشند و یا آن‌قدر بدیهی و واضح‌اند که هیچ‌وقت نیاز به اثبات نداشته‌اند.

(۲) استدلال در جواب به کلیه پرسش‌های چرایی می‌آید و نتایج آن گاهاً قطعی (در قیاس) و گاهاً احتمالی (در اقسام استقرا) است.

(۳) موضوع منطق دارای دو بخش اصلی تعریف و استدلال است و استدلال در تمام علوم دارای اهمیت است.

۲۰۲ ۲

هرچه وجوه مشابهت میان دو امر بیشتر باشد، استقرای تمثیلی قوی‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نمونه‌ها و مصادیق جزئی هستند نه کلی؛ زیرا در تمثیل دو امر جزئی با هم مقایسه می‌شوند و نتیجه هم جزئی است.

(۲ و ۴) برای تقویت استقرای تعمیمی مناسب هستند.

۲۰۳ ۳ گزینه (۳) تأیید استدلال مغالطه تمثیل ناروای مطرح شده است نه نقد آن.

برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروای مطرح شده، دو راه وجود دارد:

۱- توجه به وجوه اختلاف

۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استدلال تمثیلی مخالف ذکر شده است و روش عرفانی به ریسمان نجات تشبیه شده است.

(۲) به وجوه اختلاف عرفان و دریای طوفانی اشاره شده که می‌تواند با راهنمایی راهنمای آگاه، مسیر به درستی طی شود.

(۴) استدلال تمثیلی مخالف ذکر شده است، چون روش عرفانی به ساختمان‌هایی با استاندارد مهندسی تشبیه شده است.

۲۰۴ ۳

شرایط استقرای تعمیمی قوی عبارت است از:

۱- نمونه‌ها باید تصادفی باشند.

۲- نمونه‌ها باید متفاوت باشند و شامل همه طیف‌های مختلفی که در جامعه آماری ما وجود دارند، بشود.

۳- تعداد نمونه‌ها باید به کل جامعه آماری، نسبت مناسبی داشته باشند.

حال هرگاه هر کدام از شرایط استقرای قوی و یا همه آن‌ها را به درستی رعایت نکنیم و یا نتیجه استقرا را یقینی بدانیم، دچار مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» می‌شویم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از همه طیف‌های مختلف جامعه آماری استفاده نکرده است؛ زیرا نتیجه بررسی دبیرستان‌های یک استان را به همه دبیرستان‌های تمام استان‌های کشور (اعم از برخوردار و نیمه‌برخوردار و محروم) تعمیم داده است.

(۲) شرط متفاوت بودن نمونه‌ها رعایت نشده است؛ زیرا فقط دانش‌آموزان دختر شهر را بررسی کرده است و نتیجه را به همه دانش‌آموزان دختر و پسر همان شهر تعمیم داده است.

(۴) تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری مناسب نیست. هم‌چنین از همه طیف‌های مختلف جامعه آماری استفاده نکرده است.

۲۰۵ ۴

نتایج استدلال استنتاج بهترین تبیین و استقرای تمثیلی احتمالی است و سیر ذهن در استنتاج بهترین تبیین از جزئی به کلی است و در استقرای تمثیلی از جزئی به سوی جزئی است. بنابراین مقدمات هر دو نوع استدلال، جزئی است.

۲۰۶ | ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) با بررسی چند سال اخیر سؤالات کنکور که مفهومی بوده، این نتیجه به سال‌های آینده هم تعمیم داده شده است. در نتیجه نوع استدلال، استقرای تعمیمی و نتیجه آن احتمالی است. هم‌چنین اغلب افرادی که مورد آزمایش قرار گرفتند، کم‌خونی داشته‌اند و این نتیجه به کل افراد شهر تعمیم داده شده است. در نتیجه نوع استدلال، استقرای تعمیمی و نتیجه آن احتمالی است.

۳) با توجه به خواهر بودن این دو نفر که وجه اشتراک آن‌ها است (شباهت ظاهری بین دو امر جزئی)، موفقیت یکی به دیگری نسبت داده شده است. در نتیجه این نوع استدلال، استقرای تمثیلی و نتیجه آن احتمالی است.

۲۰۷ | ۴ استنتاج بهترین تبیین اگرچه نتیجه احتمالی دارد، اما در

زندگی روزمره و در مسائل علمی جهت بررسی فرضیه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در استنتاج بهترین تبیین ممکن است ساده‌ترین احتمال نتیجه مورد نظر باشد ولی معمولاً ساده‌ترین احتمال نادیده گرفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در استدلال استنتاج بهترین تبیین، همه احتمالات ممکن را بررسی نمی‌کنیم، بلکه فقط احتمالاتی که به ذهنمان رسیده را بررسی می‌کنیم.

۲) در استدلال تمثیلی که نوعی استقرا است، نتیجه آن احتمالی است نه ضروری و قطعی.

۳) مبنای اعتماد به علوم تجربی، استقرای تعمیمی قوی است.

۲۰۸ | ۲ منظور از قیاس در بیت مذکور، تمثیل است. مفهوم بیت

بیانگر احتمالی و غیرقطعی بودن نتیجه استدلال استقرای تمثیلی است.

۲۰۹ | ۱ بررسی عبارت‌ها:

الف) قیاسی (سیر از کلی به جزئی است) و نتیجه آن قطعی است.

ب) استنتاج بهترین تبیین (احتمالات مختلف خاموشی اتومبیل را بررسی نموده و به بهترین تبیین رسیده است) و نتیجه آن احتمالی است.

ج) استقرای تمثیلی ناروا است (از تمثیل برای صدور حکم استفاده کرده است) و نتیجه آن احتمالی است.

د) قیاسی (استدلال قیاسی است و آمدن کلمه مانند در نتیجه تأثیری در استدلال ندارد) و نتیجه آن قطعی است.

ه) تعمیمی (از چند مورد جزئی، نتیجه کلی گرفته است) و نتیجه آن احتمالی است.

۲۱۰ | ۴ در استنتاج بهترین تبیین، به دنبال فرضیه‌ای برای چرایی

داده‌ها هستیم ولی در استقرای ساده به دنبال چرایی نیستیم، فقط احکام به دست آمده را تعمیم می‌دهیم، به همین دلیل در مورد جایگاه این نوع استدلال اختلاف نظر وجود دارد و برخی آن را نوع مستقلی از استدلال دانسته‌اند.

۲۱۱ | ۳ درست است که سقراط درباره مسائل اساسی زندگی هم‌چون

مسائل اساسی خدانشناسی، اخلاقی، سیاست و اجتماع با مردم سخن می‌گفت، اما این گفت‌وگوی وی بیشتر حاوی نکات فلسفی، اجتماعی و اخلاقی بود.

۲۱۲ | ۱ جامعه آن در زمان سقراط متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان

بود. آنان با کمک اقسام مغالطه‌ها و جدل و فن سخنوری به نشر اندیشه خود می‌پرداختند و بر شیوه زندگی مردم تأثیر می‌گذاشتند. مخالفان اصلی سقراط همین افراد بودند، زیرا سقراط عمر خود را مصروف اصلاح جامعه و شناساندن افکار مغالطه‌آمیز چنین سوفیست‌هایی کرد.

سقراط جهالت این افراد سفسطه‌گر را به رخشان می‌کشید و شالوده تفکر عقلانی و فلسفی اصیل را استوار ساخت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) سوفیست‌ها با اقسام مغالطه و جدل و فن سخنوری آشنایی داشتند.

۳) سوفیست‌ها، گفتار و رفتار سقراط را مانع نشر اندیشه و عقیده خود که همانا «جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تنها ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطابقی با واقعیت‌ها ندارد»، می‌دانستند.

۴) این سقراط (نه مقامات حکومتی) بود که از سوفیست‌ها به عنوان دشمن علم و حق‌طلبی، حقیقت و فضیلت یاد می‌کرد.

۲۱۳ | ۴ سقراط، روش بحث ثابته داشت. مفهومی از مفاهیم را که در

زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی‌گزید و درباره‌اش پرسش می‌کرد. مثلاً می‌پرسید «دوستی چیست؟» وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می‌کرد به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد. این روش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ که سقراط به کار می‌گرفت، به تدریج به «روش سقراطی» شهرت یافت.

۲۱۴ | ۲ سقراط در قسمتی از دفاعیه خود می‌گوید: «آنتینان! بگذارید

افتراپی را که از دیرباز به من نسبت داده‌اند و ملتوس هم همان را تکرار کرد، یادآوری کنم.» آنان می‌گویند: «سقراط رفتاری خلاف دین ما آنتینان در پیش گرفته و در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد. باطل را حق جلوه دهد و این کار را به دیگران هم می‌آموزد.»

۲۱۵ | ۲ عبارت «گروه بزرگی به غلط مرا دانا می‌نامند، در حالی که من

دانا نیستم» سقراط، نشان می‌دهد که وی به نادانی خود بیش از دیگران وقوف دارد نه به دانایی خودش. از سوی دیگر، سقراط می‌خواست یادآوری کند که مردم جامعه وی، معیارهای دانایی را نمی‌دانند.

روانشناسی

۲۱۶ ۳ به عقیده سقراط، دانای حقیقی فقط خداست. وی همچنین در دفاعیه خود خطاب به ملتوس می‌گوید: «آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟» از این سخنان سقراط می‌توان برداشت کرد که وی به خدای برتر که همه چیز را می‌داند و از عدالت و قدرت فوق بشری برخوردار است، معتقد است.

۲۱۷ ۲ ملتوس یک بار در دادگاه می‌گوید: «جرم سقراط این است که خدایانی را که همه به آن‌ها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید» و در جایی دیگر خطاب به سقراط می‌گوید: «بلی تو منکر خدایان هستی»؛ پس انکار خدایان و سخن گفتن از خدای جدید، تناقضی است که ملتوس گرفتار آن شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ملتوس، سقراط را متهم می‌کند که خورشید را سنگ می‌داند و ماه را کراهی خاکی.

۳) سقراط در رد ادعای ملتوس (نه اعتراف به اتهام ملتوس) چنین می‌گوید: «منظورت این است که من خورشید و ماه را به خدایی نمی‌پذیرم؟»

۴) ملتوس، چندین بار در دادگاه سقراط را به بی‌خدایی متهم می‌کند و خطاب به سقراط می‌گوید: «بلی تو منکر خدایان هستی» نه این‌که معتقد باشد که سقراط تلاش می‌کند تفکر فلسفی جدیدی از خداپرستی راستین ارائه دهد.

۲۱۸ ۲ نزد سقراط، کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر، هراسی به دل راه دهد.

۲۱۹ ۲ سقراط در پایان دفاعیه خود می‌گوید: «اکنون وقت رفتن فرا رسیده است؛ من به سوی مرگ می‌روم و شما به سوی زندگی. نصیب کدام یک از ما بهتر است؟ جز خدا کسی نمی‌داند.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری، از فرمان الهی سربتایم.

۳) اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است و اگر این سخن راست است که همه درگذشتگان در آن جا گرد آمده‌اند، پس چه نعمتی بالاتر از این‌که آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه‌رو شود و با نیکان و بلندمرتبان همنشین گردد! اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم.

۲۲۰ ۳ به عقیده سقراط، اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است و اگر این سخن راست است که همه درگذشتگان در آن جا گرد آمده‌اند، پس چه نعمتی بالاتر از این‌که آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه‌رو شود و با نیکان و بلندمرتبان همنشین گردد! اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم.

۲۲۱ ۳ زمان بازیابی حافظه کوتاه‌مدت ← چند دقیقه

نوع رمزگردانی حافظه بلندمدت ← عمدتاً معنایی

ظرفیت یا گنجایش حافظه حسی ← نامحدود

۲۲۲ ۳ هر سه گزینه (۱) و (۲) و (۴) اشاره به حافظه رویدادی دارند؛

زیرا به مکان و زمان مشخصی مربوط می‌شوند، اما گزینه (۳) اشاره به حافظه معنایی دارد، زیرا دانش عمومی مدنظر است.

۲۲۳ ۲ رمزگردانی دو نوع حافظه حسی و کوتاه‌مدت هر دو حسی

است، هر چند در حافظه کوتاه‌مدت، حسی همراه با توجه است.

ظرفیت یا گنجایش هر دو حافظه بلندمدت و حسی نامحدود است.

۲۲۴ ۴ هر سه گزینه (۱) و (۲) و (۳) اشاره به خطای حذف کردن یا

فراموشی دارد، اما گزینه (۴) به خطای اضافه کردن اشاره دارد که در آن فرد به پر کردن چاله‌های موجود می‌پردازد و به غلط ادعا می‌کند رویدادی اتفاق افتاده است.

۲۲۵ ۱ ندانستن تعداد پله‌های ساختمان دانشگاه، به علت کم‌توجهی و

نیبود رمزگردانی است.

در بازی حدس زدن یا همان بیست سؤالی، فرد هر چه نشانه‌های بیشتری داشته باشد، بازیابی اطلاعات راحت‌تر صورت می‌گیرد.

۲۲۶ ۲ هر سه گزینه (۱) (بیان اهمیت مطالب)، (۳) (استفاده از

رمزگردانی معنادار) و (۴) (مطالعه چندحسی) اشاره به رمزگردانی دارند، اما در گزینه (۲) یعنی شرکت در آزمون‌های مکرر به بازیابی اشاره شده است.

۲۲۷ ۳ در اولین مرحله، مطالب هر فصل پیش‌خوانی می‌شود تا به

برداشت کلی برسیم.

۲۲۸ ۴ مرتضی در واقع به مرور کارآمد مطالب پرداخته است که به

کنترل اثر گذشت زمان کمک می‌کند.

سارا سعی در یادگیری عمیق داشته است که به کنترل اثر تداخل کمک می‌کند.

۲۲۹ ۴ هر چه دو واژه علاوه بر نشانه حسی یا بیرونی، دارای نشانه

معنایی هم باشند، یادآوری آن‌ها آسان‌تر است، مثل دعا و آرامش.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فقط دارای نشانه حسی یا بیرونی هستند و یادآوری آن‌ها آسان نیست.

۲) دارای نشانه معنایی هم هستند اما علت، اشتباه بیان شده است.

۳) فقط دارای نشانه حسی یا بیرونی هستند و یادآوری آن‌ها آسان نیست.

۲۳۰ ۲ استفاده از مثال‌های گوناگون برای واژه «عدالت» ← بسط

معنایی

تفاوت بین عدالت و بی‌عدالتی ← تمایزبخشی